

NOVO MESTO — Na redni torkov odvzem krvi v organizaciji občinskega odbora RK je prišlo 40 krvodajalcev. Tako so vsaj za silo ublažili veliko pomanjkanje krvi.

BREŽICE — Na podružnični šoli v Stari vasi bodo z novim šolskim letom ukinili prve tri razrede. Na torkovi seji je svet za šolstvo sklenil, da bodo otroke vozili na Bizeljsko.

SEMČ — V torek so začeli polagati zaščitno asfaltno prevleko na zadnji del 3 km dolge ceste železniška postaja — Semč, od zdravstvene postaje do Semča.

NOVO MESTO — V soboto bodo končali kolektivni dopust v največjem dolenjskem podjetju, Industriji motornih vozil, ki samo v novomeški občini zaposluje 2.400 ljudi.

SENOVO — Od 1. avgusta spet vozi ob nedeljah avtobus podjetja SAP s postaje v Brestanici. Štirikrat na dan vozi na progi Brestanica — Senovo, dvakrat pa na progi Krško — Senovo.

NOVO MESTO — V ponedeljek so spet začeli streljati v prenovljenem hotelu Kandija. Hotelski vrt je edini v mestu.

PONIKVE — V ponedeljek okoli 19. ure se je na avtomobilski cesti prevrnil nemški avto. Voznik Hans Georg Pinck in njegova žena sta med prevačanjem padla iz vozila in se hudo poškodovale.

PRIMOSTEK — V ponedeljek ob 17.45 je med kopanjem v Kolpi pri Primostku 53-letnega Franca Muca iz Gornje Lokvice zadela kap.

Obiščite revijo folklorne!

Pod pokroviteljstvom Dolenjskega lista se bo v nedeljo, 8. avgusta ob 16. uri, pričela na Loki ob Krki v Novem mestu revija folklornih skupin Hrvaške in Bele krajine. Nastopile bodo skupine: Dragutin Armando iz Karlovca, Salopek iz Ogulina, folklor iz Metlike, Lazine-Draganičev, Božo Ribar iz Krnjaka, iz Semiča, Preloke in Rečice ter tamburaški zbor Lomos iz Ogulina. Za zabavo in ples bosta po končani prireditvi poskrbela tamburaški in zabavni orkester KUDŽ Josip Kraš iz Karlovca. Na sliki: na nedeljski reviji bomo videli tudi folkloriste iz okolice Karlovca, od koder sta tudi tile dekletci v živopisanih narodnih nošah.

PREDSEDSTVO SFRJ NAJ NEMUDOMA PREVZAME VSE ODGOVORNOSTI

Vse ljudstvo je s Titom!

Josip Broz Tito šesti izvoljen za predsednika SFR Jugoslavije — Njegovo opozorilo o izrednem pomenu ustavnih dopolnil, ki ustvarjajo široke možnosti za razmah samoupravnih pobud delavskega razreda in vseh delovnih ljudi — Veliko zanimanje za ustavne spremembe tudi v tujini

„Jaz, Josip Broz, izjavljam, da bom dolžnost predsednika republike opravljal vdano in zvesto, da bom spoštoval ustavo in zakone in druge sklepe zvezne skupščine, da bom varoval neodvisnost in suverenost Socialistične federativne republike Jugoslavije in da se bom z vsemi močmi zavzemal za uresničevanje ciljev samoupravne socialistične družbe in koristi narodov in narodnosti, delovnih ljudi in državljanov Socialistične federativne republike Jugoslavije.“

S to slovesno izjavo je tovariš Tito potem, ko ga je 29. julija dopoldne zvezna skupščina na seji vseh zborov že šesti izvolila za predsednika republike, pred vso domovino povedal, kako bo izpolnjeval dolžnosti, ki mu jih prinaša nadvse odgovorno mesto. Prisega in njen podpis nam znova predstavljata tovariša Tita kot „prvega državljan med državljanji“: vsem nam je svetel in trden zglede, kako je treba domovino ljubiti z dejanji in ne le z besedami. Če za kogarkoli v Jugoslaviji, potem velja najprej za tovariša predsednika republike častna ugotovitev: bil je — in ostaja na željo ljudstva — prvi vojak revolucije. Sam je povedal pretekli četrtek v zvezni skupščini:

„Ker sem že dolgo na tem odgovornem mestu (predsednika republike), sem želel to dolžnost odložiti. Toda med razpravo o ustavnih dopolnilih, pa tudi pozneje, kakor vam je znano, so z raznih strani prihajale zahteve, naj bom ponovno izvoljen za ta položaj. Zato sem se moral temu podrediti. Čeprav vem, da je to velika obveznost in veliko breme, nisem imel druge izbire, ker tako želi veličanska večina ljudstva...“

Ni jih malo med državljani SFRJ, pa tudi v naši ožji okolici smo vedno znova slišali iskrena mnenja prepričanih in šolanih ljudi, ki iz vsega srca želijo, da bi si tovariš Tito po tako napornem in dolgoletnem odgovornem delu tudi zaslužen odmahnil. Vsi bi ga še dolga leta radi videli zdravega, srečnega in zadovoljnega med nami, da bi skupaj z vsem ljudstvom užival sadove revolucije in zgodovinske preobrazbe, v katero nas je s KPJ na čelu popeljal. Toda zavest dolžnosti je bila pri tovarišu Titu spet močnejša od želje — in spet nam je vsem svetel zglede delavnosti in čvrste volje ter močnatosti. A če to vemo in smo srečni ter nadvse veselji, da nam vodi barko v razgibanem, skoraj viharjem mednarodnem morju krmar, kot ga naši narodi doslej v vsaj svoji preteklosti še nikoli niso imeli, potem sklenimo ob šesti izvolitvi tovariša Tita za predsednika SFRJ Jugoslavije čvrsto naše roke, sposobnosti in vso našo odločnost, da bomo uresničili to, kar predsednik republike od nas pričakuje. Nedvoumno je tovariš Tito med drugim ob četrtkovi izvolitvi namreč tudi dejal:

„Pri tem računam s podporo ljudstva, ko bomo odločno ure-

jali sporne ali negativne pojave v procesu nadaljnjega razvoja naše družbe...“

Pomagajmo mu pri tem vsi kot en mož: domovina pričakuje to od nas, tovariš Tito računava na podporo najširših množic našega ljudstva! Zato bodi naša čestitka tovarišu Titu ob njegovi ponovni izvolitvi za predsednika republike zaobjeta v čvrsti obljubi: tovariš Tito — ljudstvo je s Teboj!

TONE GOŠNIK

Prvo letalo na prvem letališču

V soboto, 31. julija, so delavci gradbenega podjetja Slovenija ceste končali asfaltiranje pristajalne steze in priključkov na prvem jugoslovanskem športnem letališču za asfaltno prevleko, 700 metrov dolgo in 20 metrov široko stezo v Sečovljah pri Portorožu je projektiral Novomeščan Zdenko Hlavaty, denar za gradnjo pa je dal portoroški Casino. Stroški za zemeljska dela, gradbeni material in asfalt so znesli komaj 1.600.000 N-din, kar je po besedah projektanta Hlavatyja „zanemljivo najcenejšo športno letališče te vrste na svetu“!

V soboto zjutraj je na še topli asfaltni prevleki pristalo tudi prvo letalo — novomeška „Citabria“ YU-CAP, ki jo je vodil pilot Jože Uhan. Vse to sodelovanje med portoroškim in novomeškim letališčem pa se bo nadaljevalo v zgodnji spomladi, ko se bo skupina novomeških letalcev, v času, ki pri nas ni najbolj primeren za letenje, urila v motornem in jadralnem letenju.

Z gradnjo portoroškega letališča so pohiteli, ker se bo nanjem točno čez mesec dni pričelo nenadno svetovno prvenstvo v padalstvu „VII. Jadranski pokal“, na katerem bo nastopila tudi naša državna prvakinja, novomeška padalka Darinka Krstić. M. MOŠKON

Te dni pričakujemo spremenljivo oblačno vreme z vmesnimi nevihtami in plohami. Vročina bo ponehala.

J. SPLICAL

Požar sovraštva zaradi kokoši...

Miličniki, gasilci in novinarji: na Veliki Orehek zaradi divjega prepira dveh sprtih žensk! — Na pačen telefonski klic: »Gori!«

„Na Velikem Orehku gori!“ so povedali gasilci, potem ko sta dva gasilka avtomobila z vključenima sirenama zdrvela po novomeškem Glavnem trgu. Enako sporočilo so nekaj minut prej dobili novomeški miličniki: s stopiške pošte je tako telefonirala Terezija Judež z Velikega Orehka 8, ki pa je odložila slušalko, ko so jo vprašali, kaj gori.

Kazalo je torej, da gre za večji požar. Miličniki, gasilci in novinarji pa smo bili strahotno presenečeni, ko smo že v Stopičah slišali od ljudi: „Nič ne vemo, pravijo, da nikjer ne gori...“

Na Velikem Orehku nič novega: pol vasi je bilo zbrano okrog dveh žensk, ki sta divje vreščali druga na drugo: Terezija Judež in Jožica Sega, sosedi, sta si imeli povedati veliko slabega. „S kurbo me že ne bo zmerjala!“ je bila odločna Jožica Sega. „tega ne dovoim!“

Sporočilo o požaru je prišlo v Novo mesto 2. avgusta ob 8.17 uri, so vestno zabeležili na postaji milice. V arcu dveh žensk je požar sovraštva vzplamtel že precej prej, ko smo bili na Orehku, sta samo še prijavili ogenj, da je bolj gorelo. Gasilci, čeprav so bili poklicani in z dvema avtomobiloma, takih požarov ne znajo gasiti. Dva miličnika sta se s težavo pogovarjala z razjarjenima klepetuljama...

Komaj lahko izluščimo, kaj je gorelo. Pri Segatovih bodo imeli mlatiče, Segatova je zato zaklala kokoš. Pa je bil ogenj v stehi: „Kokoš je moja!“ je zakričala Judeževa. Kako dokazati, čigava je kokoš, ko pa so vse kure raztepane po vasi, po njivah, po travnikih?

Mirno je miličnik vprašal Jude-

žev: „Naj napišem predlog za sodišče, da vam je Segatova ukradla kokoš?“ — „Kje pa, mi se ne bomo tožarili!“... in sta ženski nadaljevali s preprirom.

Komandir novomeške milice Jože Ficko prosil:

„Ne zlorablajte pozivov na pomoč: imamo veliko resnega dela in premalo ljudi!“

Ne moremo pomagati drugače, kot da bomo dali Judeževi, ki nas je narobe obvestila, plačati stroške. Čeprav zdaj ne prizna, da je po telefonu rekla, da na Orehku gori...“

Kaj, če bi v tem času, ko sta dva

gasilka avtomobila zaman hitela na Veliki Orehek, zares kje gorelo? Kaj, če bi bili miličniki potrebni drugje? ... Kolikokrat „Kaj?“ In najhuje od vsega, huje od škode na časi, potrpljenju, denarju: doklej bo še med našimi sosedi v srcih ogenj sovraštva?

Ko smo se vračali v mesto, je iz bližnje hiše na Orehku možak nesel veliko šunko — brčkono za mlatiče. Dobrih deset metrov višje so bili ljudje še zbrani okrog dveh vročkrvnih prepričljivk...

JE TO SPLOH MOGOČE? Kot ta kmečka žena minuli teden pri Biču sklepa roke, tako se mi vsi zamislimo nad razbitinami, v katerih leži mrtev človek. Z a k a j tako nepremišljeno d r v e t i v s m r t, zakaj nekopati toliko gorja sebi in drugim? Kljub vsem svarilom si v teh dopustniških dneh nesreče sledijo s tako naglico, da časniki ne zabeležijo več-vseh. (Foto: M. Legan)

Računovodstvom podjetij, ustanov in zavodov!

Dolgovi za objavljene komercialne in druge oglase, uradna obvestila, razpise, ponudbe, čestitke, naročene reportaže, SDL in vse druge objave, ki smo jih zadnje mesece tiskali za razne delovne organizacije, občinske skupščine, zavode ter druge ustanove, so se do 30. junija 1971 povečali na 256.700 dinarjev. Zaradi likvidnosti prošimo računovodstva vseh prizadetih delovnih organizacij v 9 občinah, da nam čimprej poravnajo zapadle račune. V poletnih mesecih Dolenjski list nima dotoka naročil, v zaostanku pa so tudi nakazila na račun sofinanciranja komunalnih strani. Tiskarni v Ljubljani in drugim dobaviteljem moramo sproti plačevati vse naše obveznosti, pri čemer nas naši dolžniki čedalje bolj ovirajo.

Da bi domače pokrajinsko glasilo SZDL tudi vnaprej lahko nemoteno izhajalo, čeprav v začetnem poletnem skrčenem obsegu, nujno prosimo za vaša nakazila!

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Koliko koruze bomo pridelali? — Slabi ocenjevalci ali špekulacije z ocenami zaradi cene? — Manjka strokovno proučevanje trga

Dnevni časopisi so v soboto objavili Tanjugovo (jugoslovanska poročevalska agencija) poročilo, da bomo letos imeli v Jugoslaviji rekordni pridelek koruze — okrog 8,5 milijonov ton, če bo vreme še naprej ugodno. Tako so napovedali strokovnjaki zvezne gospodarske zbornice. V ponedeljek so časopisi objavili poročilo iste agencije o tem, kako koruza slabo kaže. Znani strokovnjak prof. dr. Relja Savić je dejal, da imajo družbena posestva v Vojvodini skoraj večji hektarski pridelek pšenice kot bo koruze, ker je suša že naredila svoje.

Tiste dni smo v časopisih lahko še prebrali, da so zastopniki kmetijsko industrijskih kombinatov na sestanku poslovne skupnosti v Beogradu menili, da bodo zaradi obilnega pridelka svetovne cene koruze morda nižje od na e garantirane — 90 par za kilogram, in ugibali, kako bi vnovčili 350.000 ton svojega pridelka. Zanj bi radi dobili vsaj nekaj več kot le garantirano ceno. Cena koruze pa je takrat še vedno rastla in se

je na blagovni borzi v Novem Sadu že približala poldrugemu dinarju za kilogram.

Preprost bralec in kmetovalec se naj znajdeti ob takih napovedih, če se znata ali moreta! Morda bo kdo rekel, da so tako smešne, da se ni vredno meniti za njih. Pa niso! Kdor je v minulih letih budno spremljal razne krive (nekateri bi raje rekli površne) napovedi o pridelkih in cene na trgu, je lahko ugotovil, da je med njimi tesna povezava.

Lansko jesen so ocenjevalci sadnega pridelka trdili, da smo pridelali veliko jabolok. Odkupne cene so bile nižje kot prejšnje leto. Mnogi sadjarji so se želeli znebiti jabolok ob obiranju. Komaj je bil pridelek pospravljen v hladilnice, pa smo zvedeli, da je jabolk malo in cene so hitro rastle. So se ocenjevalci sadne letine tako zmotili? Pred javnostjo bi bili voljni priznati, da so se — v resnici pa se v svojih „računih“ niso, vsaj ne veliko.

Tudi napovedovalci pridelka koruze imajo gotovo nekaj za bregom. Zato tako različne ocene. Vemo, da se pri ocenah pred žetvijo ali obiranjem sadja lahko vsakdo zmoti za nekaj odstotkov. Ne bi se pa smel zmotiti za toliko, da bi iz velikih viškov nastali veliki primanjkljaji! Če je slab ocenjevalec, naj ne ocenjuje. Če se „zmoti“ namenoma, pa je špekulant, ki poskuša z neresničnimi trditvami vplivati, da bi tržne cene kar najbolj ustrezale njegovi želji po dobičku.

V gospodarsko razvitih državah imajo službe za proučevanje trga. Njihova naloga je, obvarovati gospodarstvo pred velikimi pretresi, ki jih povzro-

V Izraelu se mudi pomočnik ameriškega zunanjega ministra Joseph Sisco. V pogovorih z izraelskim voditeljem skuša najti kompromisno rešitev za mir na Bliznjem vzhodu, toda ta trenutek ni videti, da bodo njegova prizadevanja kaj kmalu zagotovila popustitev napetosti v tem delu sveta. Na sliki: (od leve proti desni) izraelski zunanji minister Abba Eban, Joseph Sisco, namestnik izraelskega predsednika vlade Yigal Allon in izraelski premier Golda Meir. (Telefoto: UPI)

Doslej najbolj ambiciozen vesoljski podvig — polet Apollo 15 na Luno, se bo v soboto končal s povratkom treh astronautov na Zemljo. Svet upa, da kakšna nepredvidena nesreča ne bo v zadnjem trenutku preprečila zasluženega zmagoslavja Davida Scotta, Jamesa Irwina in Alfreda Wordena.

Že doslej opravljen seznam nalog predstavlja nekaj izjemnega in za dosedanje vesoljske raziskave povsem neslutnega: sedanja odprava na Meseč je namreč — in v tem je njena poglobljena značilnost, predvsem znanstvena in veliko manj zgolj „turistična“, spektakularna.

Ce skušamo zelo površno naštet tisto, kar dviguje Apollo 15 nad vse dosedanjimi vesoljskimi odpravami, moramo kajpak omeniti predvsem vesoljsko vozilo, slovit jeep. Razen tega je Apollo 15 rekorder tudi v dolžini bivanja astronautov na Luni, saj sta opravila kar tri „potepe“ in nabrala (zopet rekord) blizu 100 kilogramov kamenja in prahu.

Snemanje Luninega mrka s TV kamero, ki je razen tega (zopet prvič) posnela tudi start Lunarnega modula z Lunine površine, neverjetna množica posnetkov (med drugim tudi topografska karta petine Lunine površine), številne druge raziskave in eksperimenti — vse to opravičuje trditve, da take vesoljske odprave kot je Apollo 15, doslej še ni bilo.

Dobršen del te aktivnosti smo imeli priložnost videti tudi na naših televizijskih zaslonih in tako smo zafatrali v dobo, ko TV prenos iz razdalje 400.000 kilometrov postaja skorajda nekaj povsem vsakdanjega. Tudi s tem bo ostal Apollo 15 v naši zavesti kot eden izmed znamenitcev nove dobe, časa, ki ga bomo morali nemara začeti drugače vrednotiti, ceniti in dojemati.

Kajpak je tudi Apollo 15 imel svojo mero zgod in ne-god, saj so našli že doslej okoli 20 večjih ali manjših (čeprav na srečo ne usodnih) napak in težav.

TELEGRAMI

SAGION — Z bojšč v Indokini so prišle novice, da so se boji v Kambodži in Južnem Vietnamu znova silovito razmahili. Medtem ko so v Južnem Vietnamu partizani napadli neko ameriško helikoptersko oporišče, so se v Kambodži vneli hudi boji med Lon Nolovo vojsko in pripadniki osvobodilnih sil.

BUDIMPESTA — Na Madžarskem so se začele vojaške vaje češkoslovaške, madžarske in sovjetske vojske. Vajam, ki so taktičnega značaja, poveljuje madžarski obrambni minister.

TOKIO — Za zdaj še ni podatkov o morebitnih žrtvah potresa, ki je prizadel večerj Japonsko. Potres je imel moč petih stopenj po japonski lestvici, ki ima sicer sedem stopenj.

BANGKOK — Tajska je ukazala pripraviljenost v enotah svoje vojske, ki so razporejene na meji z Laosom in Kambodžo.

NEW DELHI — Tukaj so sporočili, da so katastrofalne poplave ogrožile več kot 10 milijonov ljudi, ki žive v 6000 vaseh. Najhuje je prizadeta zvezna država Bihar, od koder so zvezno vlado v New Delhiju zaprosili za 16 milijonov dolarjev pomoči. Takih poplav že nekaj let ni bilo. Poročajo, da je 61 ljudi izgubilo življenje.

NEW DELHI — Reuter poroča, da je Indija tudi formalno zavrnila pobudo generalnega sekretarja Združenih narodov U Tanta, naj bi v Indijo in Pakistan poslali mednarodne opazovalce, ki naj bi pomagali vzhodnopakistaniskim beguncem vrniti se domov.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Osrednji dogodek v dneh minulega tedna, ki je pomenil vrh našega notranje-političnega dogajanja in mu zato je posvetimo pozornost na prvem mestu, je bila kajpak **IZVOLITEV NAJVIŠJIH ORGANOV FEDERACIJE** na dvodnevem zasedanju zvezne skupščine (minuli četrtek in petek), ko so vsi skupščinski zbori odločili o tem — da tako rečemo — v katerih rokah bo zvezno krmilo v sedanjem prvem mandatnem obdobju po najnovejših ustavnih spremembah.

Zvezna skupščina je soglasno izvolila — tokrat že šestič — Josipa Broza Tita za predsednika republike in torej za vodjo **NOVEGA PREDSEDSTVA SFRJ** za novega predsednika zvezne skupščine je bil izvoljen Mijalko Todorović in sprejet je bil tudi predlog (ki ga je predsednik Tito že predlagal zvezni skupščini), naj se Džemalu Bijediću, dosedanjemu predsedniku skupščine BiH, zaupa mandat za sestavo novega zveznega izvršnega sveta. Novi predsednik ZIS je že tudi predložil sestavo bodoče zvezne vlade (od Slovencev so v novemu ZIS Janko Smole, Boris Snuderl in dr. Anton Vratuša), ki jo je zvezna skupščina tudi potrdila. In še: na predlog predsednika Tita so bili izbrani člani 105-članskega sveta federacije (ki je poseben posvetovalni organ predsednika republike), med katerimi so iz Slovenije Viktor Avbelj, Aleš Bebler, Bogdan Brečelj, Albert Jakopič, Edvard Kardelj, Franc Leskošek, Ivan Maček, Miha Marinko, Rado Pehaček, Lidija Šenjur, Vida Tomšič, Josip Vidmar in Boris Zihertl.

Skratka — izvolitev najvišjih organov federacije je sedaj zaključena, začenja se obdobje dejavnosti teh organov. S tem je — kot je v svojem govoru pred poslanci zvezne skupščine poudaril predsednik Tito — končano večmesečno intenzivno prilagajanje naše ustave sedanjim potrebam naše **SOCIALISTIČNE SAMOUPRAVNE DRUŽBE**, saj je bilo na današnji stopnji našega družbeno-političnega in gospodarskega razvoja nujno, da smo našo skupnost postavili na nove temelje.

Ob tem se je izkazalo — je še poudaril predsednik Tito — da tisti, ki so se tako ali

drugače upirali sedanjim spremembam naše ustave, niso imeli opore v širokih ljudskih množicah, med delavskim razredom pa sploh ne. Mirno lahko rečemo, da bi malokatera druga družba bila zmožna tako odkrito in kritično pretehtati dosedanje politične izkušnje in vrednosti svojih institucij, kot smo jih pri nas. To dokazuje, da smo močni, ne pa šibki. Danes to spoznavajo tudi mnogi, ki so govorili o krizi v Jugoslaviji, ker niso

Zvezno krmilo v novih rokah

razumeli, da gre v resnici za **ODPRAVLJANJE RAZNIH NASPROTIJ** in pomanjkljivosti, da iščemo poti za krepitev enotnosti naše skupnosti, za poglobitev in izpopolnitev naših socialističnih samoupravnih odnosov.

Nadalje je predsednik Tito dejal, da postaja v naših razmerah čedalje pomembnejši **BOJ PROTI TEHNOKRATIZMU**, ki nasprotuje — tehnokratizem namreč — nadaljnemu razvoju našega samoupravljanja, da postaja prav tako pomemben kot boj proti etatizmu, katerega prvo fazo smo izbojevali prav s sprejetimi ustavnimi spremembami. Naš dolgoročni cilj je zagotoviti čim večji vpliv delovnim ljudem v dogajanja našega samoupravnega sistema, naše neposredne naloge pa so v krepitvi gospodarstva, v boju proti inflaciji in — neposredno — v odpravljanju žarišč sedanje pereče nelikvidnosti, v doslednem izvajanju učinkovitih stabilizacijskih ukrepov.

Enako je te naše sedanje naloge poudaril v svojem nastopnem govoru tudi novi predsednik ZIS Džemal Bijedić, ki je dejal, da se

bo tudi nova zvezna vlada zavzemala za nadaljnje uresničevanje stabilizacijske politike, ki jo je v izredno zapletenih in težavnih razmerah našega gospodarstva začrtal in začel izvajati že prejšnji ZIS. Naš **GOSPODARSKOPOLITIČNI POLOŽAJ** je zelo težaven, je dejal Džemal Bijedić, otežkočajo ga nestabilnost, inflacija, nelikvidnost, naraščanje življenjskih stroškov — vendar ta položaj ni takšen, da si ne bi mogli pomagati iz njega. Novi predsednik ZIS je napovedal nadaljevanje ukrepov proti čezmerni porabi in naraščajočemu uvozu (ki povzročata pereči zunanjetrgovinski primanjkljaj), med drugim pa je tudi napovedal „strogo nadzorstvo nad dohodki, ki ne izvirajo iz delovnega razmerja“ rekoč, da je tu po njegovem vir čedalje večjih socialnih razlik in špekulativnega bogatenja, ki ne temelji na rezultatih resničnega dela.

Zvezni izvršni svet je prejšnji teden (še v stari sestavi) sprejel, kot je znano, nekatere **OMEJITVENE UKREPE**, s katerimi naj bi zmanjšali našo investicijsko potrebo ter omejili splošno porabo, hkrati pa naj bi ti ukrepi izboljšali našo plačilno bilanco in zaustavili naraščajočo inflacijo. Med najpomembnejšimi v vrsti teh ukrepov so zakoni o obveznih pologih pri novih investicijah, spremembe na področju uvoza in izvoza, zlasti pa nova določila o omejitvi potrošniških posojil. Te ukrepe je zbor narodov zvezne skupščine prejšnji teden potrdil — hkrati ko je sprejel tudi določene zakonske spremembe o višjih tarifah zveznega prometnega davka za določene artikle, predvsem za luksuzno blago (cigarete, uvožene pijače itd.). Ta podražitev bo po oceni ZIS prinesla na leto milijardo in 75 milijonov dinarjev, ki bodo šli v kompenzacijski kmetijski sklad (iz katerega se bodo izravnavale razlike med višji odkupnimi cenami za nekatere kmetijske pridelke, ko se kruh, moka, sadlakr in jedilno olje sodasno niso podražili), pa jo potemtakem lahko samo pozitivno ocenimo.

Novi ZIS se bo moral že takoj spoprijeti z nalogo, ki jo je preden postavil gospodarski zbor zvezne skupščine: poslanci tega zbora so namreč opozorili ZIS, da **NELIKVIDNOST** tako resno ogroža gospodarsko organizacijo, da utegnejo le-te imeti težave z izplačili OD že v avgustu. Zato bo moral novi ZIS po mnenju poslancev takoj proučiti probleme v zvezi z izplačili OD — še posebno pri tistih delovnih organizacijah, ki postujejo, dobro in pravilno, vendar so zasle v neugoden položaj zaradi skupne nelikvidnosti, ki je po tej oceni najhujša in najbolj akutna bolezen našega gospodarstva.

tedenski zunanjepolitični pregled

Medtem ko posamezni, pa vse redkejši, protesti svetovne javnosti kdaj pa kdaj še spominjo na neusmiljeno obračunavanje generala Nimeirija s svojimi nasprotniki, se je sudanski zaplet obrnil v čisto drugo smer, natančneje rečeno: dobil samosvoje obeleženje. Zelo jasno se namreč kažejo posledice udara in protiidara in to predvsem na zunanjepolitičnem področju. Če je sedaj za Sudan in njegove notranje dogodke značilen predvsem dokončen obračun Nimeirija z levico (potem, ko je lani obračunal z desnico), iz katerega je izšel kot nesporen — vsaj v tem trenutku, gospodar svoje dežele, pa je na zunaj viden odločen razkol z deželami, ki se bolj ali manj vežejo na Moskvo in kajpak z Sovjetsko zvezo samo. V tem trenutku je mogoče mnogo jasneje ocenjevati, kaj se je v Sudanu pravzaprav zgodilo, pa čeprav vsi elementi za oceno še niso znani. Sovjetska zveza je s precej nepkritimi simpatijami gledala na pučiste, med katerimi so najvažnejši že mrtvi. Tako je šef sovjetskega diplomatskega predstavništva v Kartumu edini med osebjem tujega diplomatskega zbora obiskal voditelja zarotnikov med njegovo kratko, komaj 72-urno vladavino. Malce manj očitno, pa še vedno tako zelo, da to ni moglo ostati skrito, je ravnala tudi Bolgarija in Nimeiri ni pozabil ne enega, ne drugega. Preganjanje komunistov in voditeljev sindikalnega gibanja je moral vzbuditi proteste v sovjetskem tisku — ta pa le verno odraža stališča vlade in partije. In ko se je to zgodilo, je Nimeiriju postalo jasno, da se bodo odnosi s Sovjetsko zvezo slej ko prej poslabšali. Tako se je tudi zgodilo in kako slabi so ti odnosi najboljše pričajo informacije o odpoklicih diplomatskih predstavnikov. Toda medtem se je zgodilo še nekaj drugega: Združena arabska republika je uradno sporočila, da brez pridržka podpira Nimeirija in njegov režim. To je kajpak vneslo v že tako napet položaj povsem nove razsežnosti. Znano je, kako zelo je Sovjetska zveza prisotna v Egiptu — politično, gospodarsko in vojaško. Nič manj ni treba poudarjati tudi vloge Sovjetske zveze v arabskem svetu nasploh, saj je Moskva rada (kajpak zato, da je utrjevala in varovala svoje širše strateške interese na tem področju) povečevala svojo vlogo starejšega brata in zaščitnika arabskih dežel, ki gradijo svojo inacico socializma. Res je, da se ni kaj prida vmešavala v konkretne probleme samosvoje poti nekaterih arabskih narodov v socializem, res pa je tudi, da je vselej izražala pripravljenost pomagati

na tej poti. Sedaj, ko sta Sudan in Sovjetska zveza v odkritem in ostrem sporu in ko se je Egipt postavil na stran Kartuma, se bo skoraj zanesljivo spreminilo nekaj tudi v odnosu med Moskvo in Kairo in prav tako med Sovjetsko zvezo in arabskim svetom nasploh. Če se bo, spremeni in koliko, je v tem trenutku lahko le predmet ugibanja... nedvomno pa drža da se zgradba, ki so jo v imenu sovjetsko-arabskega prijateljstva zidali petnajst let, vsaj rahlo maje. Najbrž ni verjetno, da bi se kar koj zrušila, toda vprašanje je vsekakor, kako odpora bo nasproti bodočim viharjem ki jih na tem tako občutljivem koncu sveta nikoli ne manjka.

Medtem so se v Tripolisu sestali tudi voditelji petih arabskih držav na sestanku, ki je bil skoraj v celoti posvečen Jorda-

ZAPLET

niji. Egipt, Libija, oba Jemena in Sirija so med drugim razpravljali tudi o predlogu Libije, Gadafija, da bi intervenirali s skupnimi močmi v Jordaniji in vrgli z oblasti kralja Huseina. Malo je verjetno, da bi do take intervencije tudi v resnici prišlo, čeprav napolniti in izključena — vendar samo v skrajno kaotičnih razmerah ob kakšnem morebitnem zelo krvavem spopadu med palestinskimi komandosi in Huseinovo armado. Toda komandosi izgubljajo na moči, kajti poslednje čistke kraljeve vojske so resno zmanjšale njihovo število in bojne sposobnosti. O tem pričča tudi dejstvo, da je doslej že več skupin komandosov pribežalo v Izrael in se vdalo, kar se doslej menda še nikoli ni zgodilo, vsaj ne tako javno in v takem številu.

In za konec še informacija o izjavi ameriškega zunanjega ministra Williama Rogersa: povedal je, da bodo Združene države glasovale za sprejem Ljudske republike Kitajske v Združene narode, čeprav ne na škodo Formoze. To lahko jemljemo še za en dokaz izboljšanih ameriško-kitajskih odnosov v zadnjem času in mnogo realističnejšo politiko Washingtona do najštevilnejše nacije našega planeta.

KARTUM — Rolfa Steimerja, namestnika, ki je pomagal uriti vojsko v nekdanji Biafri, sodeloval pa je tudi pri mnogih drugih vojaških akcijah v Afriki (med drugim je uril tudi upornike na jugu Sudana), bodo postavili pred sodišče prihodnji teden. Rolf Steimer je Nemec, med drugo svetovno vojno je bil pripadnik Hitler Jugenda.

Kljub dopustniškem času je prejšnji teden v dvorani gasilskega doma v Sevnici (na sliki) in v Krmelju dalo kri 480 ljudi iz sevniske občine. Rekorderja v darovanju krvi sta Martin Klemenčič in Jože Kelnarič, ki sta tokrat naredila to humano dejanje že 41. (Foto: Legan)

Na tisoče kopalcev se zadovolji s skromnim prostorčkom na soncu pa tudi v bazenih ne smejo biti preveč zahtevni, kadar je v vodi glava pri glavi. Najbrž ste uganili, da je posnetek iz Čateških Toplic. (Foto: J. Teppey)

Od tega tedna so v obtoku bankovci po 500 din (50.000 S-din). Bankovec je olivno zelene barve, v glavi pa ima portret Nikole Tesle. Odslej bodo morale imeti blagajne in razni inkasanti pri sebi več drobnega denarja, da bodo lahko poračunali s petstotaki. (Foto: M. Vesel)

Vredno je zapisati...

je, da bomo morali nekatere nameravane investicijske načrte preložiti ali pa se jim celo odpovedati.

Prav tako bo potrebno veliko discipline tudi pri uvozu. Naše kupovanje vseprek — samo da je tuje, je navreč jugoslovansko zunanjetrgovinsko izgubo še močno povečalo; uvoz je tudi letos močno presegel izvoz. Lahko zapišemo, da na Dolenjskem v tem pogledu nismo bili med najslabšimi, saj je zlasti novomeška občina znana po tem, da industrijska podjetja izredno veliko izvažajo in da so celo med vodilnimi izvozniki v Sloveniji v posameznih panogah. To pa kaže, da smo na Dolenjskem, poučeni od prejšnjih slabih izkušenj, resno vzeli stabilizacijske načrte in da jih na marsikaterih področjih tudi že uresničujemo. Novi ukrepi izvršnega sveta bodo torej lahko še pripomogli k ustavitvi gospodarskega upadanja.

Zvezna vlada je prejšnji teden sprejela vrsto ukrepov, ki naj zavro inflacijo in preveliko porabo. Pravijo, da bodo ti ukrepi bolj kot doslej pomagali pri uresničevanju stabilizacijskih namer in da gospodarstvo zaradi tega ne bo nazadovalo. Za take temeljite odločitve je bil skrajni čas, saj je inflacija začela grdo podirati naše načrte in razjedati stabilizacijski program. Po udariti je zlasti treba, da bo še posebej skrbno treba nadzorovati čezmerno porabo, še posebej investicije. Tudi na Dolenjskem bomo morali z dejanji dokazati, kako podpiramo ukrepe, ki smo si jih vsi tako želeli: verjetno

OB POLLETNIH ŠTEVILKAH

Izvoz krepko v sedlu

Industrija motornih vozil: skoraj za 11 milijonov dolarjev — Krka 3,4 in Novoles 1,4 milijona

Kot s čarobno palico, se zdi, narašča izvoz industrijskih podjetij novomeške občine. Zadnja leta se je skoraj vsako leto podvojil, izvoz na prebivalca je že dosegel zahodnoevropska poverčja, podjetja pa so tudi letos zmogla dovolj močji in znanja, da so v šestih mesecih povečala izvoz za 44 odstotkov.

Medtem ko so do polletja lani izvozila za dobrih 11 milijonov dolarjev, je letošnji izvoz do začetka julija vreden že 16,4 milijona dolarjev. Letošnji načrt izvoza je bil 23 milijonov dolarjev; če bodo izvozniki še naprej delali v sedanjem tempu, bodo številke krepko presegle.

Sejmišča

BREŽICE:
Na sobotni sejem so pripeljali 486 mlajših in 23 starejših prašičev. Za mlajše so zahtevali po 9 do 10 dinarjev za kg žive teže, prodali pa so jih 293. Nad tri mesece starosti so prodali 15 prašičev po 8 din za kg žive teže.

NOVO MESTO:
Na ponedeljkov sejem so prignali 568 prašičev, prodali pa so jih 322. Za mlajše so zahtevali od 140 do 200 dinarjev, za starejše pa od 210 do 350 dinarjev. Za govejo živino so veljale naslednje cene: za vole od 7,50 do 8,50 din za kg, za krave od 5,5 do 6,50, za junce in telce pa od 7,40 do 8,50 din za kg žive teže. Promet je bil srednje živahen, cene pa v glavnem nespremenjene.

Razveseljivo je tudi, da je kar za 14,4 milijona dolarjev izdelkov prodanih na konvertibilnem trgu. IMV s skoraj 11 milijoni dolarjev je najmočnejši izvoznik v občini, Krka (3,4 milijona dolarjev), Novoles (1,4 milijona dolarjev), Novoteks (pol milijona dolarjev) in Lahod (četrt milijona dolarjev) pa so po moči izvoza na naslednjih mestih. Industrija motornih vozil bo s svojim izvozom med najmočnejšimi v Sloveniji, Krka in Novole pa bosta v svojih panogah prav tako pri vrhu.

Čeprav je razumljivo, da se bo izvoz počasi umiril in da ne bo več napredoval s tako naglico, pa je zares spodbudno, da se industrijska podjetja novomeške občine tako krepko uveljavljajo tudi na tujih trgih in dokazujejo, da znajo delati hitro, kakovostno in tudi ceneno, ker je prav od teh lastnosti odvisen prodor na tuji trg.

21. MEDNARODNI GORENJSKI SEJEM

Gorenjski sejem je pomembna mednarodna gospodarska prireditelja, na kateri se srečujejo razstavljalci in obiskovalci iz Jugoslavije in dežel srednje Evrope. Na letošnji prireditelji, ki bo odprta od 6. do 17. avgusta v Kranju, sodelujejo 407 razstavljalcev, od teh 115 tujih iz Avstrije, Italije, Nemčije, Francije, Švice, Danske, Švedske, Norveške, ZDA in Japonske. Gostje bodo prikazali in prodajali stroje, orodje in opremo za industrijo, gostinstvo in obrt, dom in gospodinjstvo, pohištvo, poljedelke ter drugo stanovanjsko opremo.

»DIVJE« NAKUPOVANJE TRAKTORJEV

Zelena luč pa še ni vse!

Lani še 2.551 kmečkih traktorjev: zamujene priložnosti, da bi ves nakup načrtnje usmerjali — Tako ljudje tudi nasedajo spretnim trgovcem

To, kar se je zadnje leto dogajalo z nakupovanjem kmetijskih strojev, zlasti traktorjev, je preseгло vsa pričakovanja. V poslovnem jeziku bi pojav lahko imenovali pravi mali „boom“.

Po podatkih, ki jih je zbral kmetijski inštitut Slovenije, so slovenski kmetje lani, v enem samem letu, kupili kar 2.551 traktorjev, kar je tretjina vseh, ki jih imajo na voljo! Če k nakupovanju traktorjev pristujemo še druge stroje, ocenjujejo, da so naši kmetovalci samo lani dali za svoje železne pomočnike blizu 20 milijard starih dinarjev. Če se bo to nadaljevalo, kar je verjetno, bo Slovenija po kmetijski opremljenosti dohitela Avstrijo iz leta 1967 že precej prej kot v dolgoročnem načrtu razvoja kmetijstva predvidenem 1980. letu.

Nenaden „izbruh“ je pravzaprav samo razumljiva posledica tega, da je bila modernizacija kmetijstva zaradi znanega odnosa v preteklosti zadržana in da je nakupovanje preprečevala splošna negotovost zasebnega kmetijstva. Da je zdaj drugače, najbolje dokazujejo številke same.

Ob podatkih o nakupu kmetijskih strojev pa pravzaprav želimo opozoriti na nekatere zmotne. Kljub opominom in odsvetovanju strokovnjakov so naši kmetje, med njimi tudi mnogi na Dolenjskem, že nare-

dili nekatere napake pri izbiri traktorjev, ki jih bodo drago stale. Dober kmečki traktor je klasičen dvoosni traktor z dizelovim motorjem, s tritočkovnim priključnim sistemom, z dvostopenjsko sklopko, z možnostjo razmikanja koles, z ločnim odgonom za kosilnico in kar je še posebno važno: z dovolj veliko močjo, ki zmore hkrati obračati dve brazdi tudi v težji zemlji.

Kljub temu, da nekateri dobri traktorji ustrezajo zahtevam, uvoza pri nas ne usmerjajo k njim, dopuščajo, da ljudje sami kupujejo in nasedajo spretnim trgovcem (predvsem italijanskim), posledica pa je pretirana pisanost tipov, pomanjkanje rezervnih delov in servisov ter veliko število za kmetije malo uporabnih pregibnih in enoosnih traktorjev.

M. LEGAN

12. AVGUSTA ZAČETEK OBIRANJA

Tri dinarje za škafo

Za 12. avgusta določen začetek obiranja — Kombināt bo letos spet organiziral prevoz

Tolikokrat hvaljeno in blagovano, pa tudi prekleto „zeleno zlato“ na 83 ha površin, kolikor jih ima sevnški Kmetijski kombināt „Zasavje“, letos dobro kaže. Ker se je na lažjih tleh pojavila suša, preganjajo to nadlogo z namakalnimi napravami.

In kako bo z obiranjem, to v teh dneh zanima marsikoga, ki bi si rad s tem sezonskim delom zaslužil denar. Direktor kombinata inž. Albin Ješelnik pove takole:

„Obirati bomo začeli v četrtek, 12. avgusta. Prevoz za obrabce bomo organizirali iz Mirenske doline, Studenca, Velikega Trna in Ilrstnika, s kombijem pa še iz Za-

bukovja. Razen tega bomo imeli na voljo prenočišča v vseh treh obratih: Šentjanžu, Loki in Kompolju. Glede plačevanja velja dogovor, da bomo obrabcem plačevali po tri dinarje od škafo obranega hmelja, trije škafo pa bodo zadostovali za plačilo hrane, ki jo bomo nudili na deloviščih.“

M. L.

Kmetijski nasveti

Dosuševanje sena pod streho

Dosuševanje sena s prevetrovanjem je eden od sodobnejših načinov priprave krme za zimo, ki se je uveljavil v alpskih deželah, kjer je veliko padavin in kjer je sušenje na tleh še posebno potratno. Ker tudi naša dežela spada v to območje, je vse več prevetrovalnih naprav tudi pri nas.

Zanimive so prve izkušnje, ki jih imajo naši kmetje. Tako rekoč vsi po vrsti, pa vprašajte Dolenjca ali Štajerca, hvalijo pridobitev, ki primore, da so manj odvisni od vremena in ki daje mnogo bolj bogato krmo. Vsi tudi trdijo, da je treba dosledno spoštovati navodila, da je treba z dosuševalno napravo zelo vestno ravnati in da se mora kmetija hkrati z močnim ventilatorjem oskrbeti še z nekaterimi dodatnimi stroji, ki olajšajo delo.

Dosuševati pomeni: napol suho klajo umetno, s pomočjo močnih ventilatorjev, dokončno osušiti in ji odvzeti toliko vlage, da se ne kvari. Ventilator na poseben način vgradijo v zid ali lesen steno prostora, kjer bomo dosuševali. Kako je

treba to narediti, pa moramo vprašati za svet strokovnjaka. Napake nas lahko zelo veliko stanejo. Zračniki morajo biti pravilno razvrščeni, upoštevati pa je treba tudi poseben postopek pri nakladanju klaje. Plasti krme ne smejo biti predebele, sicer bomo kasneje imeli v njej plesniva gnezda.

Kositi je treba mlado krmo, ki ima največ hranilnih vrednosti, zlasti pa beljakovin. Prevetrovanje šele omogoča, da na mesto dveh v enem letu pospravimo tri košnje. Bistveno zmanjša čas sušenja na tleh in pomaga, da kosimo prej kot sicer in da trave ni treba dva ali še več dni valjati na tleh, saj isti dan kosimo in pospravljamo.

Domače izkušnje nas učijo tudi, da je spravilo napol suhe krme težaven posel, če nimamo primernih pripomočkov. Zlasti potreben je grabež za seno, ob tem pa seveda tudi kosilnica, obračalnik, zgrabljajnik in pobiralnik krme. Običajni puhalnik, ki je namenjen spravilu suhega sena, se pri dosuševanju sena ne obnese dovolj.

INŽ. M. L.

Čari prvinske neposrednosti

Trebnje: sedež slovenskih likovnih samorastnikov dokazuje v našem kulturnem življenju premišljeno in odlično izpeljano akcijo, ki s svojo specifičnostjo že hrani ves slovenski kulturni prostor, ki je in mora biti enoten

Iz leta v leto se širi dejavnost Tabora slovenskih likovnih samorastnikov v Trebnjem. Kako ocenjujete njegov namen, kako gledate na prizadevanost ljudi, ki v Trebnjem in krog njega že ustvarjajo enega izmed izvenljubljskih kulturnih centrov?

„Slovenski samorastniki“ so — ne glede na to, da jih pod tem skupnim imenom upoštevamo šele v zadnjem času — fenomen, katerega korenine so stare, lahko bi rekli večnostne. Dandanes, ko ga ni pojava, ki ga ne bi skušali — in spričo sodobnega načina življenja morali — organizacijsko zajeti, je postajala razkropljenost, nepreglednost in nepovezanost naših „naivnih“ umetnikov resna pomanjkljivost slovenskega kulturnega življenja. Ustvarjalnost samorastnikov, njihov spontani prodor v zavest slovenskega občinstva — tudi tistega, ki se ne šteje za „likovno“ v ožjem pomenu besede — in dovolj zbegani odziv kritike, ki se pri ocenjevanju posameznih pojavov ni mogla opreti na dovolj širše gradivo, vse to je nujno terjalo, da je treba najti organizacijsko shemo, ki bo zajela naše likovno samorastništvo, ne da bi mu odvzela specifičnost in s tem spodnesla tla.

Mislím, da je bilo več kot srečno naključje (pri Čemer bi hotel besedi „naključje“ odvzeti vsak prizvok slučajnosti), da se je dokončna zamisel takšne sheme rodila ravno v Trebnjem, se pravi zunaj prestolniškega „centra“ z njegovim izrazito mestnim obojejem, na starih kulturnih tleh, kjer se stekata novi, sodobni, in tradicionalni način življenja, kjer smo, skratka, sredi utripa modernega sveta, pa nikakor ne odrezani od tradicije, ki je pri nas — in pri večini samorastnikov — intimno povezana s kmečkim življenjskim občutjem.

Danes, ko gledam nazaj na začetke trebanjskega tabora in ko lahko rečem, da poznam ljudi, ki so se tega oca totu, mi je jasno, kako in zakaj so uspeli — in morali uspeli — tako hitro in tako sijajno. Ne samo, da so začutili resnično potrebo trenutka in jo znali odlično vskladiti z možnostmi svojega okolja, delali so tudi s toliko premisleka, takta, predvidevnosti in tako složno, da bi trebanjski krog lahko obveljal kot idealen model za

to, kako izpeljati kulturne akcije. Le da seveda terja ta model ljudi, ki so globoko prepričani o potrebnosti svojega dela in imajo iskreno in predano radi umetnost; takšnih ljudi pa, pošteno priznamo, ni veliko, tudi ne med umetnostnimi organizatorji.

Razen resnične prizadetosti in vne-me pri delu odlikuje trebanjski krog še nekaj: namreč tenak občutek za to,

Pojutrišnjem zvečer bodo v obeh avlah osnovne šole v Trebnjem odprli »Salon likovnih samorastnikov Jugoslavije, za katerega je umetniški svet Tabora slovenskih likovnih samorastnikov izmed 264 poslanih slik in skulptur izbral 75 del 43 naivnih slikarjev in kiparjev. Pred otvoritvijo razstave smo zaprosili prof. Zorana Kržišnika, ravnatelja Moderne galerije v Ljubljani, za odgovor na nekaj vprašanj v zvezi z nastajanjem novega kulturnega središča v Trebnjem. Avtor odgovorov je tudi predsednik umetniškega sveta trebanjskega Tabora slovenskih likovnih samorastnikov.

Ja bodi organizator animator in mentor, ne pa hkrati umetnostni kritik. Sodelovanje trebanjskega tabora z umetnostnimi strokovnjaki je zgledno in dejstvo, da so Trebnje postale v tako kratkem času kot sedež slovenskih samorastnikov po o j e m v našem kulturnem življenju, živo pričča, kako premišljena in dobro izpeljana kulturna akcija zunaj upravnega središča Slovenije lahko prav s svojo specifičnostjo hrani ves slovenski kulturni prostor, ki je in mora biti enoten. Gotovo si ne moremo želeti nič drugega, kot da bi tabor v Trebnjem še naprej tako lepo uspeval kot doslej.

Vrsta naivnih slikarjev in kiparjev se je zadnja leta že srečala v Trebnjem. Odmevi so različni, ocene včasih razhajajo; kaj sodite o pojavu in deležu naivne umetnosti v tem našem razburkanem času?

Prav gotovo je pomembno, da je prišlo do srečanj slovenskih likovnih samorastnikov v Trebnjem — do srečanja njihovih del in tudi do medsebojnega seznanjanja umetnikov. „Skupna streha“, ki jo pomeni Tabor, daje samoraslim umetnikom nedvomno več samozavesti in jim je opora pri delu. Tukaj se srečujejo, delajo vsak zase, pač pa izmenjavajo misli in izkušnje. Ljudje se spoznavajo, se pomenijo, se gotovo skušajo tudi drug od drugega kaj naučiti, vendar je to izmenjava „inter pares“, iz katere se — vsaj prepričan sem o tem — ne bo rodila nekakšna skupna „šola“, še manj manira. To bi bilo tudi škoda, zakaj samoraslega umetnika velja podpreti, ne pa ga iztrgati iz specifičnega miljeja in okoliščin, ki v večini primerov neposredno hranijo njegovo delo. Gotovo pa je za samorastnike dragocen občutek, da imajo zdaj nekakšen skupen

„dom“, prostor, kjer lahko prikažejo in preverijo svoje dosežke. Posebno, ker se obeta v Trebnjem tudi stalna zbirka, samorastniški hram.

Kaj sodim o deležu in pomenu „naivne“ umetnosti v našem času? V svetu, ki je tako zapleten kot današnji, ki napada zavestnega ustvarjalca s takšno kopico problemov, ni čudno, če se je umetnost zintelektualizirala do mere in stopnje, ko terja njeno uživanje napor in skoraj že poznavalsko oko. Naše obilno razstavno življenje skrbi za to, da si takšno poznavalsko oko lahko pridobi vsakdo, ki se iskreno zanima za umetnost. A nedvomno se tudi poznavalec z veseljem preda čaru prvinske neposrednosti, ki jo izžarevajo najboljša dela samorastnikov. Prvobitno, iz samih korenin človeškega bitja privrelo ustvarjanje neučeni umetnikov je dopolnitev, posvežitev, obogatitev življenja stehnižiranega, „izruvanega“ človeka, za katero jim je naš čustveno izstradani svet zmerom bolj hvaležen.

Je morda krivično mnenje nekaterih kritikov, da je „naiva na stranskem, nepomembnem tiru“ tudi v slovenskem likovnem ustvarjanju? Zakaj menijo o tem množice obiskovalcev razstav naših samorastnikov precej drugače?

Posploševanja so nevarna in zelo nerad bi pristal na kakršnokoli ostro ločevanje med kriteriji kritikov in občinstva. Občinstvo ima nedvomno pravico obiskovati tiste razstave, ki jih želi obiskati, in ob njih uživati — tudi tedaj, kadar kritiki mislijo, da razstava tega ne zasluži. Občinstvo ima namreč pravico močiti se — prav kakor kritiki. Kar se slovenskih samorastnikov — v tej zvezi bi rajši rekel „neučeni“ umetnikov — tiče, so ne samo po rokopolisu, temveč tudi po talentu, moči, izvirnosti, močno različni. Ni nujno, da je ravno umetniška kvaliteta tisto, kar priteguje občinstvo k posameznim izmed njih in — kot rečeno — tega od občinstva tudi ni mogoče zahtevati. Kritiki pa morajo gledati na vsakega posameznega umetnika in tudi na pojav „naive“ kot celote kritično, to je navsezadnje njihov poklic. Tudi če je njihova ocena ostra, pa strokovna in dobronamerna, gibanja nikakor ne ovira, temveč mu je kvečjemu v korist in spodbudo. Sicer pa sem prepričan, da se pri delih resnično močnih in izvernih samorastnikov kritiki in občinstvo srečajo in se bodo zmerom bolj, več ko bo zbranega v Trebnjem kvalitetnega gradiva in bolj ko si bo zato občinstvo lahko izostrilo oko, kritiki pa utrdili in izbrusili kriterije.

Sicer pa obstajata praktično, kar človek živi in ustvarja, dva tipa umetnosti: imenujmo je „učena“ in „ljudska“ ali „visoka“ in „samorastniška“ ali kakorkoli že, gre za to, da se ena „specializira“ v tem smislu, da neprestano in kontinuirano gradi na dognanjih prednikov, druga pa vre zmerom spet „spontano“ na dan. Človek se nikoli ni hotel ne mogel odreči ne eni ne drugi; obe sta bistveno človeški. In „visoka“ umetnost, ki je dala nekaj vrhunskih del na vseh področjih umetnosti, dobiva zmeraj spet spodbude, injekcije, nov dotok krvi v žile, od prvinske, „ljudske“. Želite primer iz neposredne likovne preteklosti? Ve-

Anton Plemelej: RISBA (flomaster, 1970)

liki „naive“ Carinik Rousseau je izredno močno vplival na sodobno slikarstvo; toda dal je neprimerno več pobud akademskim slikarjem kot samorastniškim, ki ga pogosto sploh ne poznajo. Toliko o „stranskem tiru“ naive kot fenomena. Prav gotovo pa so na stranskem tiru vse nekalitete stvari, tudi tiste, ki jih ustvarjajo samorastniki.

Trebnje se tega živo zaveda in je prav zato vpeljalo ostre umetniške kriterije in dokaj strog postopek — ne, ker bi hotelo oteževati umetnikom sodelovanje, pač pa, da bi obdržalo „naivo“ čisto in zlahčno. Samo na takšni podlagi je mogoče graditi stalno, reprezentativno zbirko, samorastniški hram.

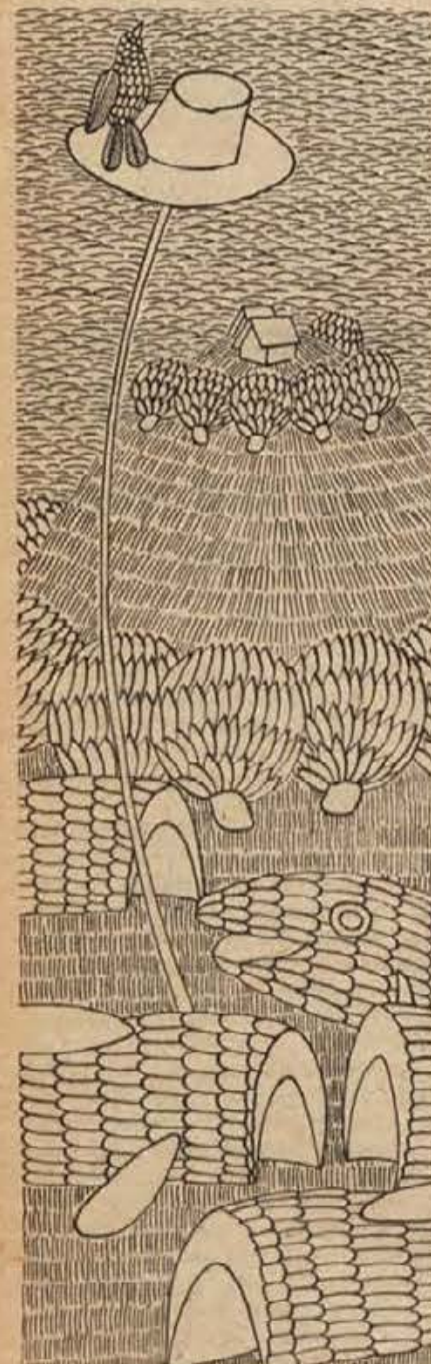
Vrsto let že spremljate tudi dela in življenje mnogih slovenskih naivnih slikarjev in kiparjev. Ali lahko spravite njihov razvoj, uspehe, poraze in načrte na kak skupni imenovalec? V čem vidite bodočnost te vrste likovnega ustvarjanja?

Skupni imenovalec? Značilnost slovenskih samorastnikov je prav to, da jih nikoli ne bi želeli videti na skupnem imenovalcu! Kot je na skromnem koščku slovenske zemlje

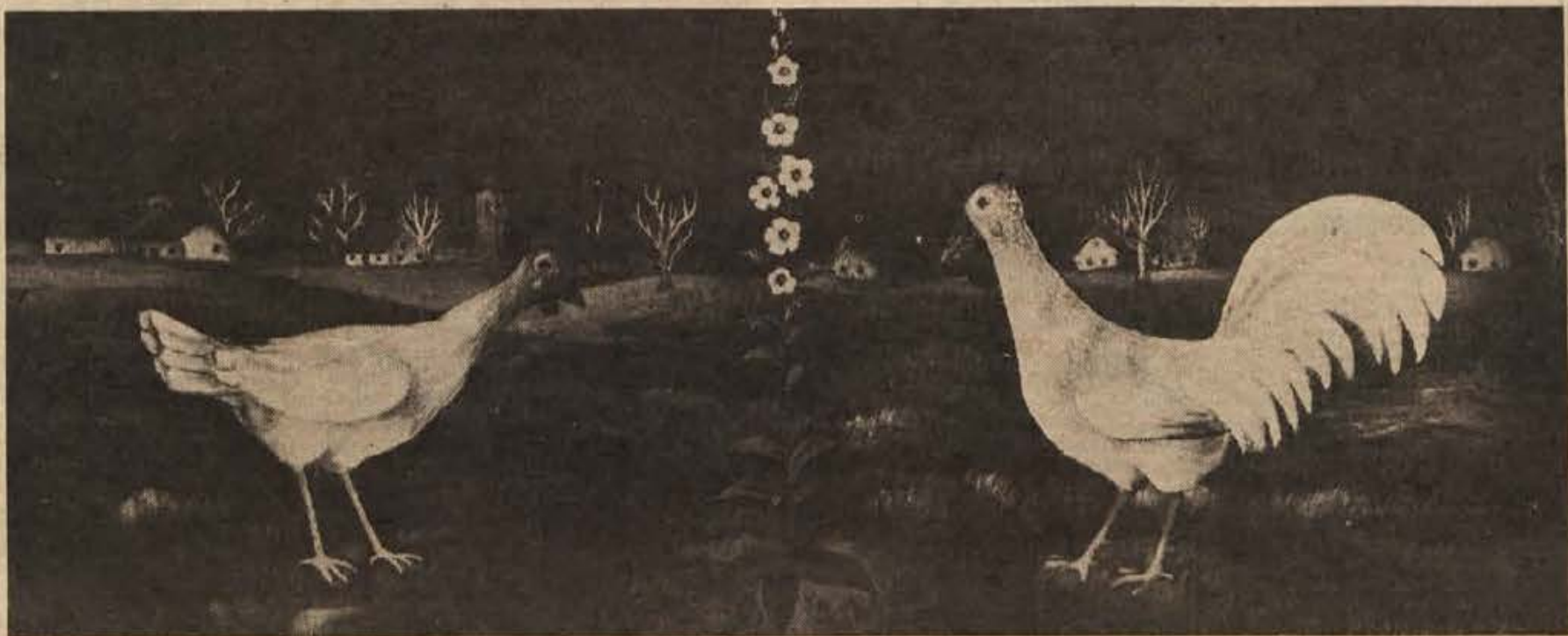
različno podnebje, formacija tal, značaj prebivalcev, tako različna in svojska je nujno tudi govorica tistih umetnikov, ki iz teh tal najneposredneje rastejo. Njihov skupni imenovalec naj bi bil samo ta, da obdrže neposredno, čisto izpovedno kvaliteto samorastnikov. Če bodo to obdržali in ne bodo dali, da bi jih premaknil katerikoli modni val ali izenačevalni vpliv, niti da bi jih vse izdatnejše obvladovanje tehnike zvalilo na poti, ki jim niso vrojene, bodo obdržali tudi današnjo visoko raven in se še razvili ir-trebanjska srečanja bodo umetniško plodno doživeti.

Seveda pa doživljajo tudi samorastniki — kot vsak umetnik — vzpone in padce in kulminacije v notranji strukturi, to je razumljivo. Sploh se mi zdi, da smo — brž ko pojem „samorastništva“ očistimo vsega, kar spominja zgolj na „slikanje za zabavo“, „iz veselja“, na nekakšen umetniški nedeljski lov — zelo blizu temu, da termine kot „naiva“ ali „samorastniki“ sploh pozabimo in govorimo samo še o dobrih in slabih umetnikih. Predalčkanje je namreč v umetnosti koristno pomagalo, pa slab ocenjevalec in vodnik.

Spraševal in stran uredil: TONE GOŠNIK

Viktor Magyar: POZDRAV DOLENJSKI (tuš, 1971)

Polde Mihelič: ŠENTJERNEJSKA STRAŽA (olje, les, 1970)

POKOPANI UPI

V. LIKAR:

„Le kdo bi mi pisal?“ je strmel v belo ovojnico, na kateri je bilo z lepo pisavo izpisano Tonetov ime. Na vasi je vsako pismo dogodek, zato ni čudno, da mu je poštar pomenljivo pomežiknil, ko je priril v stmi breg.

S tresočimi rokami je Tone potem skoraj izpustil pismo, ko ga je prebral. Ni mogel verjeti svojim očem; pograbil je stol, sedel nanj in tako sede, a ves pretresen je enkrat bral od črke do črke. Zmotiti se ni mogel, jasno je pisalo: „Tone, kje imaš oči? Mar od silne ljubezni ne vidiš, kaj počne Marija? Premisli, dokler je čas, da ti ne bo treba ukrepati, ko boš oženjen! Tisti, ki ti hočejo dobro.“

Samo to — nič drugega. V papirju, ki je takrat, ko mu ga je izročil poštar, pomenil hrepenenje, povzročil, da je kri hitreje zaplala, prinesel nekaj novega v vsakdanji utrip življenja, ki je pomenilo pehanje na zemlji od jutra do večera, je bilo v nekaj stavkih podrti vse, kar si je od življenja obetal Tone. Njegovo srce in njegov razum nista ne poznala ne priznavala laži. Nikoli ni lagal, nikoli ni pričakoval, da mu bodo drugi lagali. Zato ni niti za hip podvomil v resničnost jedrnatih besedi, verjel jim je s srcem, kot so njegove oči morale verjeti črkam, če so jih hotele prebrati v besedah.

Zamegilo se mu je pred očmi, zaplesala je podoba Marije. Marija... s katero so bile povezane vse njegove mladostne sanje, Marija s katero so se spogledovale njegove oči še takrat, ko je šel v mesto v šolo. Pet let je zdaj tega.

Domači so grabili seno. Izgovoril se je, da mu je postalo slabo, zapri se je v svojo kamro, se vrgel na posteljo. Solz njegova čustva niso priznavala, a bilo mu je, da bi jokal kot otrok. „Tako torej, konec z Marijo.“ mu je rojilo po glavi. Čisto droben glas z dna duše se je sicer oglašal, naj ne presodi prehitro, a presojati ni bilo kaj: sramote ne bo trpel, pismo je jasno — in z Marijo je konec. Spomnil se je tisoče drobnih dogodkov.

Zivo je videl pred seboj; bilo je dobro leto nazaj, v domači vasi so gasilci imeli veliko veselico, tisto, na kateri je gotovo pretep, ker pride nanjo preveč ljudi. Proti večeru je že bilo, godci so bili že utrujeni; malo jih je uničilo dolgotrajno igranje, še bolj sonce in kajpak pijača. Plesalci pa, ti so se šele dobro ogreli, Tone je nekakjrat zaplesal z Marijo in toplo mu je bilo pri srcu vsakič, kadar jo je močneje zavrtel. Kot bi bilo danes, se spominja: pijan in tečen Azhetov starejši fant iz sosednje vasi je silil Marijo plesat, pa ni hotela iti. Marijin brat Janez je poskušal sestro obraniti pred vsiljivim nasilnem, pa ga je Azhetov pahnil, da se je prevrnil čez klop v travo. Kot če z vžgalico zanetiš kup suhega dračja, da vzplamti v prasketajoč ogenj, so si bili domači fantje v laseh s fanti iz sosednje vasi.

Po kratkotrajnem pehanju, ki pa jih je dobro zadihalo, je nekdo iz nasprotnega tabora pograbil Stefan in hotel z njim narediti red po glavah domačinov. Tone mu je steklemco spretno zbil iz rok in ga prevrnil v travo za plesiščem. V klobučiču so se valjali po travi, nihče ni gledal na nedeljske obleke. Pretepa je bilo konec tako hitro, kot je konec nevilite v takem poletnem dnevu. Zagrmel, zablska se, ulije se dež, potem pa se v hipu nebo zjamsi: muzika je bila zdaj še glasejša kot prej, pete so še bolj divje udarjale takt ob pod, da so se šibile sveže deske in da so iveri letele od njih.

Tone je spet plesal z Marijo, stisnila se je k njemu, da je šutil njene napete prsi, toplata stegna, da je vonjal njene lase in z očmi poiziral njene oči, njena usta. Med vsem plesom je Marija izgovorila eno samo besedo: „Tone!“ je dahnila. To je bilo dovolj, da sta se še med plesom izvila s plesišča. Namesto luči ju je objel topel poletni večer, samo malo sapice je bilo, ki je nosila duh po algah od bližnje reke, Marija se ga je prijetla okrog roke, Tonetu je srce udarjalo, kot da mu hoče raznesti prsi kož. Vsa ta dolgo zatajevana čustva so planila na plan, vsi tisti boječji pogledi solarja, ki se je vozil v mesto in je prihajal domov samo ob sobotah — če niso imeli prakse, ko so se učili, kako je v resnici tisto, kar so prej pisali v zvezke. Nič ni rekel Tone, samo potegnil je Marijo k sebi in jo poljubil. Ko so se jima usta ločila, je bil omamjen, da je mislil, da bo padel vznak. To je bil njegov prvi poljub... Ko sta se vrnila v valujoče polje razgretih plesalcev, sta lahko videla, da ni njenega odhoda in prihoda nihče opazil.

Tone je na postelji zmaheval z glavo, kot da pismo ne more biti resničnost. Čez nekaj mesecev sta se imela namen poročiti. A vendar, mu je govoril glas, pismo je resnica. In je vrtal v spominu, da bi mu misel pomagala potrditi besede v pismu. Pa vendar, kaj ni Marija vedno znova potrdila: „Tone, samo tvoja sem in od nikogar drugega!“ Toda, je vztrajno vrtal glas, kaj pa takrat, ko je na veselici v sosednji vasi Marija tolikokrat plesala s sosedovim Andrejem? In kako ga je pogledala — naravnost v oči. In njen nasmeš...

Ampak, zakaj je potem hodila tudi z mano? Kaj nisva še prejšnji teden šla v hosto po gobe. Sama. In so mu zaplesale pred očmi podobe.

Ze ves čas, odkar sem se za stalno preselil z Jesenic na Gorenjskem v svoj rojstni kraj, doživljam kot dopisnik Dolenjskega lista in drugih časnikov podobne izpade nekaterih posameznikov kot jih je v 29. številu DL opisal sevniški dopisnik Janko Blas. Zato se temu nisem začudil, te junake namreč preveč dobro poznam.

Vsled ciničnih opazk, posmehovanja in netovariškega odnosa nekaterih posameznikov sem tudi jaz že nekajkrat sklenil, da ne bom več dopisoval. Vsled premočnega idealizma pa se je upravičeni revolt umaknil še tako trdnemu sklepu. Umaknil se je največkrat zato, ker sem se spomnil besed profesorja matematike, ki me je učil v metalurški delovodski šoli na Jesenicah in ki nam je večkrat govoril, da je znanje največje bogastvo človeka. „Nikdar se pameten ne smeje bedaku, temveč se le bedak smeje pametnemu. Samo z orožjem znanosti boste zmagali v življenju!“ Ne

K PISMU JANKA BLASA IZ SEVNICE Še enkrat: zakaj pišemo?

»Ne za honorar — zaradi idealizma primemo za perok«

študirate zaradi materialnega bogastva, temveč zaradi duhovnega“ nam je govoril.

Zares se ne čudim, če to počnejo preprosti ljudje, ki se še niso otresli svoje stare, nazadnjaške miselnosti. Čudim pa se posameznikom iz vrst predstavnikov našega družbenopolitičnega in javnega življenja v krajevnem in tudi v občinskem merilu. Čeprav bi lahko na prste preštel ljudi, ki ne znajo ali nočejo razumeti vloge javnih občil, ti ljudje vendarle predstavljajo cokol našega razvoja.

Da sem s svojim sodelovanjem v javnih obcih in pravi poti, me spodbujajo mnemija, predlogi in tovariške kritike nekaterih vodilnih sevniških občinskih in družbe-

nopolitičnih funkcionarjev v krajevnem in občinskem merilu. Ti tovariši me še spodbujajo k pisanju, ker menijo, da je naše območje najbolj zanemarjeno glede javnega obveščanja. To mi pove, da so cinične opazke in posmeh peščice posameznikov le izraz duševne in kulturne revnosti teh ljudi. Kot pristaš komunističnih idej sem pripravljen sprejemati odbranamerno kritiko, nikdar pa očitke, da pišem zaradi honorarja.

Trdno sem prepričan, da bo tovariš Janko Blas še prijel za pero in se spet lotil tega nujno potrebnega dela, ki je sestavni del javnega obveščanja v naši družbi — kljub cinizmu in posmehu takšnih ljudi, ki nočejo ali ne znajo razumeti poslanstva

pisane besede. Za primer naj bi jim služili predstavniki družbenopolitičnih organizacij na Bučki, ki mi pošiljajo pismena vabila za vse važnejše seje in krajevne prireditve, ker se zavedajo, kolikšnih pomen imajo javna občila, čeprav sem doma 15 km stran.

Ob koncu pa naj povem še nekaj. Kljub temu, da sem v zadnjih treh letih, odkar dopisujem, pričakoval od prizadetih več odgovorov, mi je samo eden odgovoril v rubriki „To stran ste napisali sami“. Čeprav poznam značaj in mišljenje vseh, ki meni in drugim dopisnikom očitajo, da pišemo zaradi honorarja, ne morem razumeti, zakaj se prav ti ljudje ne poslužijo svojih samoupravnih pravic oziroma zakona o tisku in nam na članke, ki so se po njihovem oddaljili od resnice, ne odgovorijo. Raje nas s ciničnimi opazkami, posmehovanjem in netovariškim odnosom še žalijo.

KAREL ZORKO
Zavratec 32
pri Studencu

PEČNIKOVA IN REPNIK RAZSTAVLJATA V KRANJU

29. julija je Gorenjski muzej v Kranju odprl razstavi slikarke Grete Pečnik in slikarja Antona Repnika. Oba poznamo s srečanj trebanjskega tabora slovenskih likovnih samostanikov, njuna najnovejša razstava pa prepričljivo kaže razvoj obeh slikarjev v zadnjih letih. Repnik je že prešel v ekspresionistično izpovedovanje. Grete Pečnik pa ostaja slejkoprej izrazita naivna slikarka, katere dela nenehno kažejo na napredek in izpopolnjevanje. Razstavi bosta odprti do 26. avgusta.

IZIDOR MOLE RAZSTAVLJA V ROGAŠKI SLATINI

Od 30. julija je v likovnem salonu (nova pivnica) v Rogoški Slatini odprta razstava akademskega slikarja Izidorja Moleta iz Brezovice pri Ljubljani. Mole razstavlja tokrat kopije fresk iz Hrastovej, z dolenske Mire, s Ptujске gore in z Jezerskega, razen tega pa tudi precej svojih izvirnih del v originalni fresko tehniki.

Razstava, ki je pred časom vzbudila toliko pozornosti v Kopru ima zdaj več zanimivih novih del, odprta pa bo do 24. avgusta.

NEZNANCI KRADLI AVTOMOBILSKA KOLESA — 1. avgusta večer je čuvaj pri IMV sporočil miličnikom, da je neznanec ukradel kolo priklopci Adria na nakladalni rampi v Bršlino. Večjo tatvino pa so imeli že 27. julija, ko so neznanec z novimi morisov pred novo proizvodno dvorano IMV ukradli večje število koles in oškodovali tovarno za 1.500 din.

Trgovsko podjetje
NAMA Ljubljana,
Tomšičeva 2

NAMA blagovnica kočevje

POLETNE
RAZPRODAJA

VELIKA SEZONSKA
KONFEKCIJE IN OBUITVE

20-50% popusta od 2. do 14. avgusta

nudimo ugoden nakup ženske, moške in otroške konfekcije ter ženske, moške in otroške obutve.
Za obisk in nakup se priporoča kolektiv blagovnice NAMA v Kočevju!

F.S. Finžgar 13 STRICI

Vsa zasopla je kar padla med kosce: „Gašper! Oče! Lucija bo umrla!“

In nato je počenila na tla, vsa drhteča in omagana, ter začela ihteti.

Podlogar je vrgel vile iz rok. Gašper je prebledel.

„In po teto mi je velela in po Zaplaznikove.“ je spet šinila deklica kvišku in pokolcevalje med jokom opravljala Lucijino naročilo.

„Neža, po teto ti; Manica, ti pa k Zaplazniku! V dir!“ je ukazoval Podlogar grabljicam, ki sta vrgli grablje na tla in stekli.

„Gašper,“ je zaklical oče in iskal sina. Toda Gašperja že ni bilo. Vrh senozeti je že izginil med leščevjem. Za njim jo je mahnil Podlogar, ki ni utegnil nikomur več kaj ukazati.

Ko je Gašper prihrlo do hiše, je sunil škornje z nog in bos tipal v izbo. Rahlo je odprl dur, skozi katere je čul vzdih Lucijine. Žena ga je tako milo pogledala, da se je moč zgrudil k

postelji, in ko ni vedel drugega, je začel jokati. Lucija se ga je krčevito oklenila krog vratu in ga stiskala, da ga je bolelo.

„Ali je šla Štefa po žene?“ je trudno vprašala Lucija.

„Seveda, seveda! Kar koj bodo tukaj. Lucija, kaj naj ti pomagam?“

„Nič, saj ne moreš. Pri meni bodi. Strah me je.“ In ga je spet objela.

Gašper je obklečal na tleh in trpel z ženo in bil pripravljen zadeti vse križe nase, da bi le bilo Luciji olajšano.

„Moli, Gašper, da nama ne umrje. Prezgodaj je.“

„Saj molim, ves čas že.“

In je res. Ne z ustnicami, toda njegovo srce je kričalo in klečalo pred božjim tronom za Lucijo in za Gašperčka, ki ga je tako trdno pričakoval.

Vtem je prihited do hiše oče Šimen, ki je varno in z obrazom, prevzetim od skrbi, pogledal k Luciji. Lucija je spustila Gašperja iz objema, kot bi se sramovala.

„Kar vdano potrpi, Lucija, žene pridejo pri tej prič.“

Lucija je z očmi pritrdila in premagala vzdih. Šimen se je tiho umaknil in šel na dvorišče. Nemiren je hodil sem ter tja. Vzel je sekuro s tnala, jo pogledal po rezi in jo položil nazaj; v skladovnici drv je poravnal poleno, kamen, ki se je valjal pred durmi, je sunil z nogo h kraju. Venomer pa je pogledoval na levo, ali gre teta, in na desno, ali bi opazil Zaplaznico. In ko

jo je zagledal, ji je stopil naproti in z rokami mahal ter vabil, naj se podviza. Zavpiti ni upal.

Za Zaplaznico je prišla še teta, ki jo je spremljala Božnarica, vsa prepadla. Samo v mislih je trpela: saj sem ji pravila, da bo nesreča. Razodela tega teti ni.

Dolgo, dolgo so se mudile žene. Oče in Gašper se nista ganila z dvořišča. Grabljicama, Nezi in Manici, je oče naročil, kaj naj še postore ta dan in naj gredo večerjat kar domov. Jim bo že pri dnini pridoval.

Pretekle so ure in ure. Nikogar ni bilo, da bi bil skuhal večerjo, in nihče ni mislil nanjo. Gašper se je usedel na odrivač pod Lucijinim oknom in čakal in hrepenel. Vse se je treslo v njem. Večkrat je začel moliti. Toda ni spravil očenaša iz sebe. Zapletal in medel se je, da je nazadnje obupal in je molilo samo srce, ki je kluvalo, da se je moralo slišati to trkanje do samih božjih nebes.

Na noč so prišle še nekatere matere. Skrivnostno so šepetale v kuhinji. Maruša je odvedla Štefo, ki je neprestano vsa plašna jokala, na izbo in ostala pri njej, dokler ni trudna deklica zaspala.

„Ali naj stopi kdo po pomoč k fari?“ je zaskrbljen vprašal Podlogar žene.

„Ni treba. Če je božja volja, bo vse kar prav,“ ga je mirila teta in šla zopet k Luciji.

Krog polnoči je Gašper začul pod oknom tanek, tanek glasek. Vrglo ga je kvišku, snel je klobuk in s strahom pogledal proti zvezdam. Tedaj je prišla Zaplaznica iz hiše in stopila na podič pred dur.

„Kje si, Gašper?“ je poklicala polglasno. Gašper je planil k njej.

„Ga že imaš — sina. Krstili ga bomo. Slabofen se nam zdi. Kako mu porečemo?“

„Gašperček,“ je veselo šepetal mož, ves omamljen, in taval za Zaplaznico do vrat, da bi ga vsaj z enim očesom ugledal.

Čeprav je Gašperčkov življenje viselo na tanki nitki in so vsi prisluskovali, kdaj se ta nitka utrga, so ga vendar nesli botri drugi dan na faro h krstu. Podlogar je strogo naročil botri, naj stopi do Špele — babice — in ji vse razodene, otročička pokaze in jo povabi na Podlog.

Botri so se vrnili. Gašper jih je pričakoval pod klancem in s tresočo se roko odgrnil naličje z deteta.

„Spančka,“ ga je potolažila botra. „In Špela ga je videla in ima trdno upanje, da se ni bati zanj. Tudi za Lucijo ne.“

Gašper bi bil najrajši poskakoval od veselja. Stari Podlogar se je vesel vrnil med kosce, sinu pa prepovedal hoditi z doma: „Pospravi vse krog hiše in očakuj, če bi bilo česa treba. Nič kaj nisem miren. In Božnarica naj se ne gane od Lucije.“

Minili so trije dnevi. Bolnica je bila

res slabotna, čisto bela v obraz kot prevleka blazine, kjer ji je počivala glava. Tudi Gašperček je že užil nekaj huane in večkrat trudno odprl drobni očesci. Skrb je ginila, celo Gašper si je upal od hiše, da je z volji pripeljal posušeno seno.

Ko se je na večer tretjega dne vrnil oče s senozeti, mu je bila kakor vselej, prva skrb, da zve, kako je z Lucijo in Gašperčkom. Zaplaznica in botra sta bili pri njej. Ko je botra začutila Podlogarja, ga je takoj potegnila za rokav in mu namignila v hišo.

„Šimen, skrbi me za Lucijo. Tako nekam izgubljen pogled ima. In kuhati jo je začelo. Morda bi Gašper vendarle stopil po Špelo.“

Podlogarju so se tresle ustnice, po globoko zaoranih brazdah na licu je vztrepetal nemir.

„Nič po Špelo. Takoj po zdravniku.“

„Jutri zjutraj? Pri tej prič pojdem.“

„Poglej jo prej. Saj si imel ženo.“ Podlogar je neslišno stopil v tiho izbo. Lucija je lezala vsa upadla; toda lica so ji gorela in silno jo je večkrat streslo. Trudno je odprla oči. Ko je zagledala Podlogarja, se je nasmehnila: „Gašperček že pije,“ je z očmi pokazala na jerjaček, kjer je lezalo dete.

„Hvaljen Bog,“ je šepetaje pritrdil Podlogar in pogledal v jerjaček. „Kar nič ne govori, Lucija; slabotna si še.“

In je odšel, za njim botra.

„Šimen, kako se ti zdi?“

NAJVEČJI HOTEL V JUGOSLAVIJI!

„Bil sem v Poreču!“ — če boste znancem tako odgovorili na vprašanje, kje ste preživel letni dopust, bo zrasel vaš ugled. Poreč je namreč v zadnjih 5 letih s svojimi 35.000 hotelskimi ležišči v Plavi in Zeleni laguni, prepasani z novimi asfaltnimi cestami, v zelenih borovih gajih, postal pravi turistični Eldorado. V teh 5 letih, ko se je tako hitro razrašal, pa je bil Poreč v zimskem času hkrati vsako leto eno največjih turističnih gradbišč v Jugoslaviji.

Tu so se merile sile in moči najboljših gradbenih podjetij, dobršen del vseh gradenj v Poreču pa je vsako leto opravilo SGP PIONIR Novo mesto. Že ta skopi podatek sam po sebi dovolj zgovorno dokazuje velik ugled, ki ga tudi ob Jadranski obali uživa SGP PIONIR Novo mesto, eno izmed največjih gradbenih podjetij v Sloveniji.

Mnogi hoteli so letos zaradi takih težav ostali nedograjeni, ker so gradbena podjetja prekinila dela ali podaljšala rok, tako da bodo zgrajeni šele po sezoni, čeprav o hotelska podjetja že za to sezono razprodala ležišča!

PIONIRJEVCI so zmogli svojo nalogo, ker se zavedajo, da je izpolnjevanje pogodbenih obveznosti najvažnejše in da jim bodo investitorji tudi v bodoče zaupali gradnjo tako zahtevnih objektov. Bogate izkušnje, ki jih je PIONIR pridobil pri gradnji teh objektov, bodo lahko uspešno uporabljali tudi na matičnih sektorjih, saj so te gradnje znova dokazale, da je hitra gradnja hkrati tudi cenena gradnja, čeprav se povečajo stroški z nadurnim in nočnim delom, vendarle pa prinašajo podjetju primeren finančni uspeh.

Nizu velikih uspehov, ki so jih PIONIRJEVI gradbinci pridobili z gradnjo turističnih objektov, so zdaj dodali še enega: v rekordnem času so zgradili hotel Albatros v Poreču, ki je največji v Jugoslaviji.

Letos je SGP PIONIR iz Novoga mesta k mnogim delovnim zmagam ob Jadranu dodalo novo in največjo: v rekordnem roku — sedem mesecev! — je v Poreču zgradilo največji hotel ob jadranski obali in največjega v Jugoslaviji: hotel ALBATROS s 1.574 ležišči.

Svojevrsna simbolika je v tem, da je PIONIR proslavil 5-letnico svoje prve gradnje ob morju z dograditvijo tega največjega hotela. In še zanimiva slučajnost: PIONIR je začel s svojo prvo gradnjo ob morju pred 5 leti prav tu, v Poreču.

Povedali smo že, da je bil Poreč v zadnjih petih letih v zimskem in izvensezonskem času vsako leto eno samo veliko gradbišče. Tukaj se je lahko uveljavilo samo tisto gradbeno podjetje, ki je bilo sposobno graditi hitro, poceni in kvalitetno.

PRVI POGOJ: KRATEK ROK ZA DOGRADITEV

Tu so 1967. leta prevzeli gradnjo velikega hotelskega sklopa v Zeleni laguni. Prva skupina delavcev je prišla na skalnati hrib, porasel z redkim borovjem, porasel z redkim borovjem, porasel z redkim borovjem. Rok za dograditev novih hotelskih stavb, ki so pomenile začetek razcveta „Plave lagune“, je bilo treba dograditi do 1. junija naslednjega leta ali v šestih mesecih.

Kot se je pozneje izkazalo, ni ob podpisu te prve pogodbe in ob začetku te prve PIONIRJEVE gradnje nihče v Poreču, pa tudi sam investitor ne, verjel v to, da je mogoče tako velik objekt dograditi v tako kratkem času in da bo že v naslednji sezoni napolnjen s turisti. Toda PIONIRJEVCI so točno v dogovorjenem roku — še celo 15 dni pred njim! — predali gotove objekte investitorju. Vsa druga podjetja, ki so prevzela gradnjo nekaterih stavb v tem hotelskem sklopu, so dogovorjene roke zamudila. PIONIR si je takrat pridobil vstopnico za gradnjo ob morju. Pridobil si je sloves solidnega gradbenega podjetja, na katerega se lahko zanesel. Takrat so začeli v Poreču govoriti: „Slovenci, to su

momci! Oni zaista stvaraju čuda!“

SOLARIS V ŠIBENIKU,
SIRENA NA HVARU,
ANITA NA PELJEŠCU,
MATERADA IN MEDITERAN
V POREČU

Po tej prvi zmagi pred petimi leti so se PIONIRJEVCI vsako zimo selili na morje. Leta 1967 so dogradili razen velikega hotelskega sklopa v Poreču še hotele v Uvali Scott pri Kraljevcu in velik hotel v Ičićih pri Opatiji. Nato so se naslednje zimo preselili v Šibenik, kjer so zgradili hotel Solaris, od tam na otok Hvar, kjer so gradili hotel Sirena. Od tam so se v predlanski zimi vrnili v Poreč, kjer so zgradili hotel Materada in hotel Mediteran, lani decembra pa so začeli graditi hotel Albatros, ki je bil predan investitorju 1. julija letos.

Gradnje ob morju so pomembile za podjetje, vezano na matičnem območju na kratko gradbeno sezono, zaposlitev v zimskem času. To je bila vsekakor velika pridobitev in spodbuda, da so se lotili zahtevnih gradenj ob morju. Razen tega so takšne gradnje pomembile za podjetje izreden napor: na ve like razdalje je bilo treba, nemalokrat tudi po morju, zvoziti gradbene stroje in mehanizacijo, zagotoviti namestitvev in prehrano delavcev, preštudirati sposobnost tamkajšnjega tržišča za oskrbo velikih gradbišč z gradbenim materialom in še in še. Čeprav so prav zadnja leta minevala v krizah za betonsko železo in cement ter nekatere druge gradbene materiale, so si jih Pionirjevci vedno zagotovili v zadostni količini in vedno povsod prevzete objekte dogradili v dogovorjenem roku ter kvalitetno.

LANI DECEMBRA: ZAČETEK HOTELA ALBATROS

Nič čudnega torej, če se je investitor, hotelsko podjetje „Plava Laguna“ iz Poreča, brez oklevanja odločil, da prepusti tako obsežno gradnjo kot je hotel Albatros v Zeleni Laguni,

novomeškemu SGP PIONIRJU. Dobro izkušnje s PIONIRJEVCI in velik sloves, ki si ga je PIONIR pridobil v prejšnjih letih, so nemalo pripomogle k temu.

Decembra lani so začeli s pripravljalnimi deli. Celotno gradnjo velikega hotelskega sklopa na majhnem gričku ob dotlej mirnem morskem zalivčku je prevzelo SGP PIONIR. Na velikem gradbišču, ki je nato kaj kmalu zaživelo, ni bilo nikoli več kot 400 delavcev.

Glavno besedo so tudi tokrat imeli stroji.

Jeklena rezila buldožerjev so se zarila v hrib. Zemeljskih del je bilo za kakšnih 5.000 kub. metrov, kar je sorazmerno malo,

ker je projektant gradnjo prilagodil terenu. V hotelu Albatros je 28.000 kvadratnih metrov stanovanjskih površin. V eno in največ dvoposteljnih sobah ter nekaj apartmajih je 1.574 ležišč. Vse sobe imajo lastne kopalnice in stranišča ter balkon z razgledom na morje. Hotel je visoke B kategorije.

Elegantni hotelski trakti, razvrščeni na hribčku nad zalivom, so zgrajeni deloma iz litega betona, deloma iz opečnih nosilnih sten. V glavnem je prevladovala klasična gradnja objektov.

PIONIRJEVCI na tem svojem največjem gradbišču niso imeli posebnih težav, saj so lahko s pridom uporabili bogate izkušnje iz prejšnjih let. Med

gradnjo so porabili 3.500 ton cementa, 500.000 raznih opek, 10.000 kub. metrov gramoza in veliko drugega gradbenega materiala.

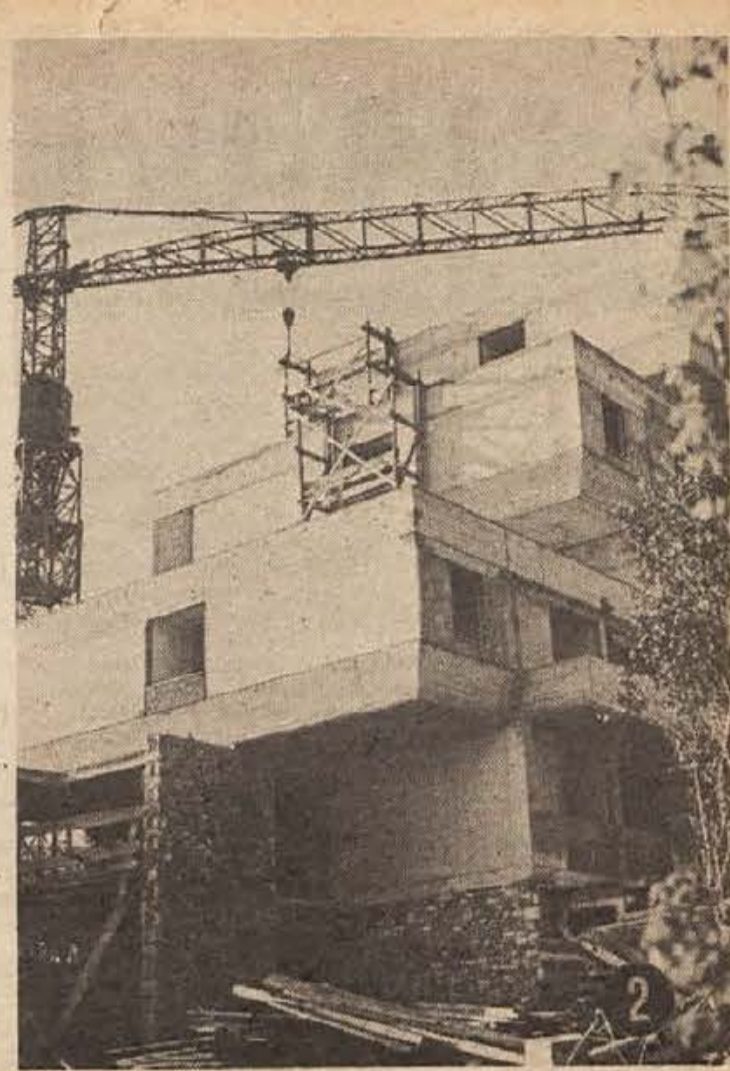
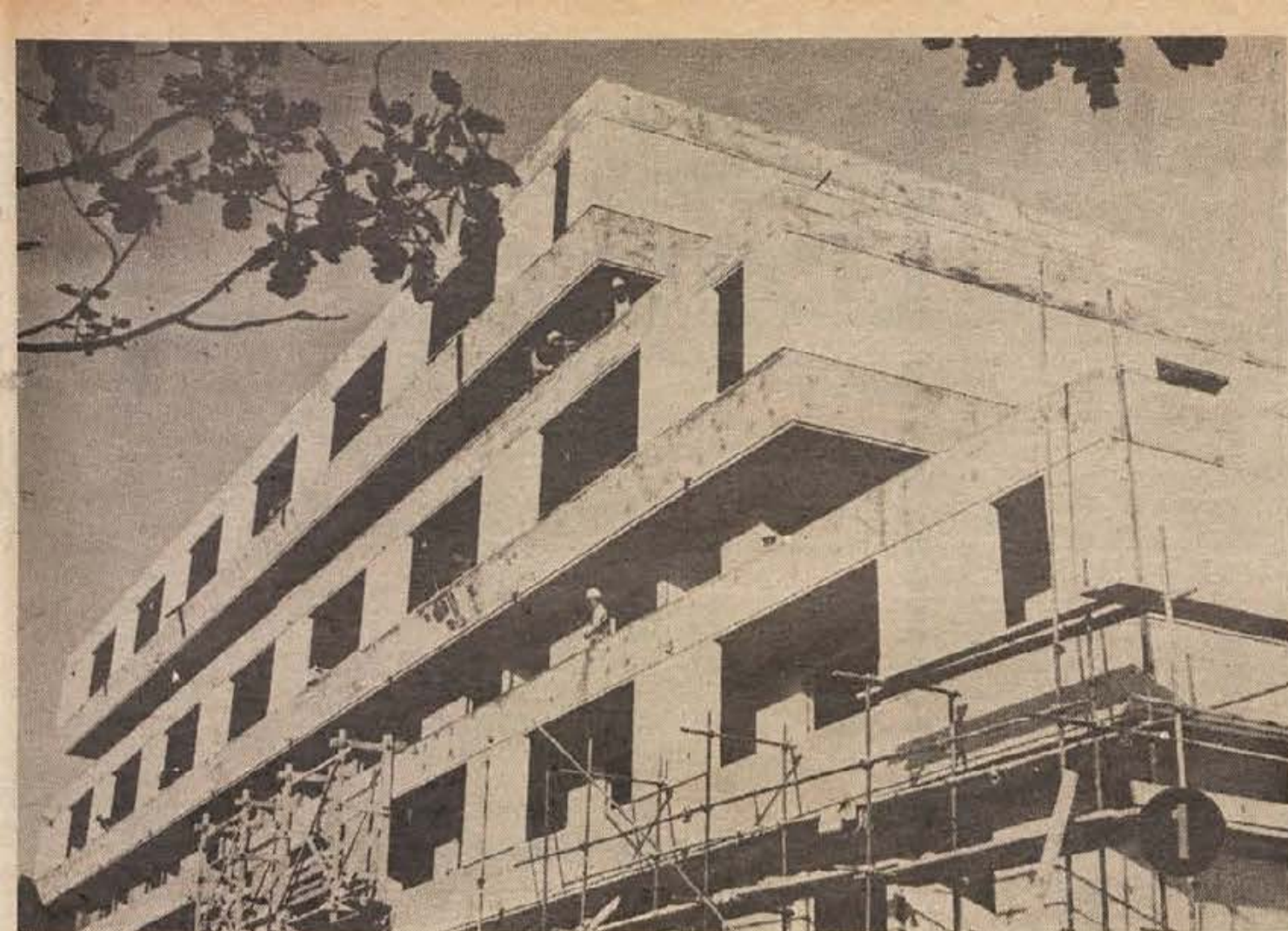
Gradbišče, ki je živelo le sedem mesecev, je bilo ustrezno opremljeno z naj sodobnejšo gradbeno mehanizacijo: v nebo se je vzelo kar 6 velikih žerjavov, 2 kompletni sodobni betonarni sta delali beton, dela pa je vodilo kar 8 gradbenih delovodij.

Hotel so zgradili v roku: največji ob Jadranu in v Jugoslaviji, kljub velikim težavam, ki jih je investitor imel z urejanjem finančnih zadev ter z nepopolno tehnično dokumenta-

Vodstvo sektorja Poreč (z leve proti desni): sef menze Marjan Filipič, sef sektorja inž. Robert Zupančič, sef gradbišča inž. Jože Slapničar, obrtniški referent Vojo Sinčič, predstavnik kooperantov

in obračunski tehnik Pavle Zupančič, že nekaj let dvigajo sloves PIONIRJA ob našem Jadranu. V ozadju del hotela Albatros.

1 Pionirjevi gradbinci na sektorju v Poreču so od lanskega decembra do letošnjega julija delali pridno in skoraj brez predaha, kar se jim je poznalo tudi pri zasluhkih. Seveda je odločilno pomagala tudi dobra organizacija dela in brezhibno sodelovanje vseh vzporednih služb.

2 Toliko mehanizacije kot na Albatrosu Pionir še ni imel na nobenem gradbišču. Buldožerji, kompresorji, betonarne in kar šest velikih gradbenih žerjavov je pomagalo delavcem, da so pravočasno zgradili objekt, vreden 5,6 milijarde S-din.

3 28.000 kvadratnih metrov stanovanjskih površin je v objektu, ki ga je gradil PIONIR. V eno in največ v dvoposteljnih sobah ter nekaj apartmajih je 1574 postelj. Vse sobe imajo balkone z razgledom na morje. Albatros je največji hotel v Jugoslaviji.

4 Gostinsko-hotelsko podjetje »Plava laguna«, za katerega pravijo, da je največje tovrstno podjetje v Evropi, saj lahko sprejme v svoje objekte in kampinge 25.000 turistov, je že spomladi sprejemalo rezervacije za hotel Albatros. Prepričani so bili, da jih PIONIR ne bo pustil na cedilu.

5 V začetku julija so prvi turisti zamenjali Pionirjeve gradbince. Največ je tujcev iz vseh evropskih držav. (Foto: M. Vesel)

SGP PIONIR NOVO MESTO SGP PIONIR

»AGROTEHNIKA«

EXPORT-IMPORT
LJUBLJANA, Titova 38

ponovno razglašja prosta učna mesta:

**VEČ UČENCEV
ZA IZUČITEV POKLICA
PRODAJALEC V TRGOVINI
TEHNIČNE STROKE**

POGOJI:

1. končana osemetlika z vsaj dobrim učnim uspehom
  2. zdravstvena sposobnost za poklic prodajalca
- Lastnorodno napisane prošnje osebno predložite kadrovske službi podjetja do 15. avgusta 1971. S seboj prinesite spričevalo osmega razreda in potrdilo o zdravstveni sposobnosti.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, sina, brata in strica

BLAGOJA JOVANOVIČA

zastavnik JLA v pokoju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so izražali sožalje in mu darovali vence in cvetje. Posebna zahvala garnizonu JLA, Zvezi borcev, tovarni IMV, tovarni »KRKA«, Zvezi komunistov, Socialistični zvezi in kolektivni bolnišnici v Novem mestu. Zahvala velja tudi vsem govornikom, pevcem in godbi. Prav tako se zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Novo mesto, 29. julija 1971

Zalujoči: žena Rozika, sinova Vlado in Dušan, sin Zvone z ženo Biljano, vnuk Aleš, hči Sonja z možem Ivom, oče, bratje in sestra ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame in tačče

MARIJE BRULC

iz Novega mesta, Padersiškeva 10

se iz srca iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in znancem za soobčevanje, podarjeno cvetje in vence ter izraženo sožalje. Hvala vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Janžekoviču za pomoč pri zdravljenju, sosedu Stibriču za tople poslovilne besede pri odprtju grobu, sindikalni organizaciji UJV Novo mesto za podarjeni venec, organizaciji ZB Brusnice za venec in udeležbo pri pogrebu, praporščakoma ZB Alojzu Božiču iz Brusnic in Francu Somraku iz Kandije za trud ter pevski skupini iz Vel. Brusnic, ki se s petjem in udeležbo tako prisrčno poslovala od svoje nekdanje svaščanke. Se enkrat: vsem prisrčna in topla zahvala!

Zalujoči: hčerka Tončka Vrečič z možem Francem in hčerko Janjo ter hčerka Pepca Medle z možem Francem in hčerka Jožica in Dušo

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta in strica

HENRIKA POLAKA

iz Orešja

se iskreno zahvaljujemo zdravnikom in strežnemu osebju brežiške bolnišnice za zdravljenje in lažjanje bolečin, sosedom in prijateljem za pomoč v težkih trenutkih in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti

Zalujoči: žena, otroci in vnuki

Za kratak čas

VODORAVNO: 1. starinski izraz za ječo, 7. olajava pri nakupu, popust, 8. eno največjih jugoslovanskih podjetij (naftni proizvod), 9. ljudska prosveta, 10. arabski žrebec, 11. dalmatinsko žensko ime, 12. oddušnik, 14. občinstvo, olka, 15. črnomorski polotok, 17. italijanska pokrajina, 19. kdor se nepokliceno ukvarja s čim, 21. prireditelja, 22. avtomobilska oznaka Leskovec, 23. nered, razgrajanje, 26. ogromen tropski kuščar, 27. ruška reka, pritok Amurja, 28. letni čas, 31. arbiter, razsodnik, 33. Tone Pavček, 34. kip, model gola telesa, 35. naelektrni delec, 37. kemijski simbol za silicij, 38. kletvica, 40. para, ki se dviga iz mokrote v vročini.

NAVPIČNO: 1. geološka doba, 2. dohodek iz obresti ali pravnih zahtevkov, 3. nekdanji turški velikaš, 4. Neumann Robert, 5. čelni jermen (ni spregel), 6. videz, podoba, vidik, 11. prebivalce Anama, 13. letica žival, 15. vrsta orodja, 16. muslimanski post, 18. ponosna gozdna žival, 20. šolska ocena, 24. oblika rastlinskega sodeža, 25. zgodaj zrelo sadje, 29. mesalec, 30. službojoča, aktivna vojska, 31. mitološka podzemeljska reka, 32. vrsta vina, 36. budimpeštanski stadion, 39. simbol za tanfal.

1	2	3	4	5	6
7					
8				9	
10			11		
12		13			
		14			
15	16				
17				18	
19					20
21				22	
23	24	25			
26					
27					
		28	29	30	
31	32				
33			34		
35		36		37	
38				39	
40					

**REŠITEV KRIZANKE
OD 29. JULIJA**

VODORAVNO: 1. kratina, 7. klima, 12. Otakar, 13. radar, 14. lik, 15. PK, 16. klada, 17. on, 18. trava, 20. or, 21. nasladi, 23. sra, 25. lava, 26. komat, 27. kreka, 29. Nana, 30. Vida, 31. Velenje, 34. AZ, 35. komet, 36. AV, 37. Damir, 40. CN, 41. Ani, 42. enica, 43. udarec, 45. Rataj, 46. remiza.

Formula I

Samo do ponedeljka še sprejemamo prijave za avtomobilni izlet na avtomobilske dirke za svetovno prvenstvo formule I v Zeltwegu. Vozili bodo Stewart, Icks, Regazzoni in drugi piloti. Prevoz in vstopnica 90 din. Prijavite se pri Wächterju ali Veseli - tel.: 21-696.

**GATEŠKA
NOČ V
Gateških
Toplicah**

v soboto, 7.8.

Zabavali vas bodo:

Orkestri:

Stjepana Mihaljinca
Jožeta Kampiča
Plavi

Pevci:

Irena Kohont
Ivica Serfež
Marija Felician

Folklor — skupina iz Artič

**Modna revija — boutique »BRANIMIR«
iz Zagreba**

Napovedovalca:

Nataša Dolenc in Oliver
Mlakar

VABLJENI!

**»DANA« — tovarna rastlinskih specialitet
in destilacija — Mirna**

komisija za delovna razmerja

objavlja prosta delovna mesta za

**večje število
nekvalificiranih delavcev**

za delo v polnilnicah in pri transportu

Obvezno je enomesečno poskusno delo. Kandidati naj vložijo prošnje za sprejem v 15 dneh po objavi.

»NOVOTEHNA« Novo mesto

razpisuje

javno licitacijo sledečih vozil:

ZASTAVA 1300 kombibus
neregistriran, v voznem stanju
izključna cena 12.000 din

ZASTAVA 1300 kombibus
neregistriran, v voznem stanju
izključna cena 21.500 din

Licitacija bo v petek, 13. avgusta 1971 ob 8. uri v Kandiži, ZASTAVA Servis Novotehna, za družbeni in privatni sektor.

Pred tihimi samostanskimi zidovi

Sončna ura na dvorišču pleterske kartuzije je zares točna: to rad pove tudi prior p. Janez Drolc, ki poleg prokuratorja velikokrat razlaga moskim obiskovalcem samostana, kje in kdaj so zanimivo sončno ura izdelali in prinesli v Pletere.

Do tega dne mi še nikoli ni bilo žal, da je v moji rojstni list pod »spol« napisano ženska. Tisti ponedeljek pa sem kar malce obžalovala to opredelitev, zakaj kartuzijancem v Pletelih red ne dovolji, da bi prag samostana prestopila ženska noga. Izjeme so, kot povsod, predsednikova soproga, kraljica ... No, naj bo že tako ali kakorkoli, znati se je pač treba.

TABORNIKI IZ NOVEGA MESTA IN STRAŽE bodo tudi letos taborili na Sentjanah nad Portorožem od 14. do 24. avgusta. V tabornem programu je seminar za vodnike. Posamezniki bodo skušali izpolniti pogoje za rane taborniške veščine. Zlasti mikavna bo spet večšina partizanskega kurirja in reševalca iz vode. Spored obsega tudi številne izlete v bližnjo okolico, kjer spoznavajo taborniki življenje kmetov in njihova preprosta »prometna sredstva«, kakršni je bil tudi osilek na fotografiji z lanskega tabora. — ZBOR NOVOMESKIH TABORNIKOV, ki so se pripravili za taborjenje v Sentjanah, bo v torek, 11. avgusta, ob 18. uri na Ragovskem mostu. Prinesite taborniko! (Foto: M. Dobovšek)

Deset minihov, kolikor jih trenutno v Pletelih je, hitelo prijetnemu junškemu dnevu naproti. Ponedeljek je namreč edini dan v tednu, ko brat lahko govori s sobratom. Trd, nezprosen red vlada med kartuzijanci. Prenašajo ga blagohotno in vdano, zakaj sami so se odločili zanj.

»Tudi preživljamo se sami,« mi je povedal prijazen prior. »Za renimirano sadjarstvo in zganjekula, to je naš vsakdanji kruh.«

»Pa vaše svetovno znane hruške v steklenicah?«

»Ej, to je pa naša tajna,« se je prior hudomušno nasmehnil. Trenutek za tem pa mi je skrivnost takole opisal:

»Spomladi, ko veter pomete s poslednjimi cvetovi, začno hruške brsteti. Takrat je čas. Vsak plod mora skozi vrat steklenice. V tako ugodnih pogojih, kot jih nudi naše mirno, toplo samostansko zidovje, plod dozori. No, zrelo hruško v steklenici zalijemo potem s hruškovim zganjem. Na oko je to lepa stvar, pa tudi zganje dobi prav poseben okus. Za to gredo naše hruške v steklenicah

dobro v promet. Največ jih kupijo podjetja za reprezentančna darila tujim partnerjem.«

Nekaj sto, največ tisoč, sem mislila. Zato me je številka iz prijorjevih ust naravnost osupnila.

»Desettisoč jih zori letos! No, da, prav gotovo se bo nekaj izpridilo. Ampak splača se nam vsekakor. Odkar so naša usta odvisna izključno od naših rok, moramo iskati, venomer iskati nove poti.«

Pa čeprav žep kartuzijancev ni poln, so beli menihi na moč gostoljubni ljudje. Pristen domać sir, vino iz njihovih vinogradov pa dober kruh iz rok, ki so resnično iskrene — trizlaj tople domačnosti je edinstven. Miselnost pleterskih kartuzijancev je bila vedno kristalno čista. Zatorej ni čudno, če je bil njihov samostan med vojno varno pribežališče partizanov.

V njihovem majhnem muzeju iz NOB je bogato stvelilo podpisov naših velikih osebnosti. Beseda »hvala«, ki je ničkolikokrat zapisana, je kratka, toda vsebinsko bogata in ne navezadnje — upravičena.

Resnično hudo mi je bilo, da si zaradi zenskega krila nisem smela ogledati dragocene knjžnice, zakaj kartuzijanci, ki ga je kartuziji podarila slavna madame Pompadour, hrastovih vrat v cerkvi, te dragocene rezbarije, ki bi ji bilo težko določiti resnično vrednost.

Nekaj pa sem le ukradla belim kartuzijancem skozi velika vhodna vrata: čisto kratak, sončno uro. Stoletni papagaj, ki ždi na borovi veji, je na mujo siečo slep, drugače bi me zagotovo ozmerjal. Tako pa je ostal en sam prijeten spomin.

JANJA KASTELIC

Zakonca Marija in Jurij Jakič iz Grbelj št. 25 sta si 31. julija na matičnem uradu v Crnomlju po petdesetih letih skupnega življenja ponovno rekla »DA«. Zlatoporočencema iskreno čestitamo! (Foto: Gorše)

FRANJO SEVNIK:

**ALI JE DOBRO
BITI JAKAC?**

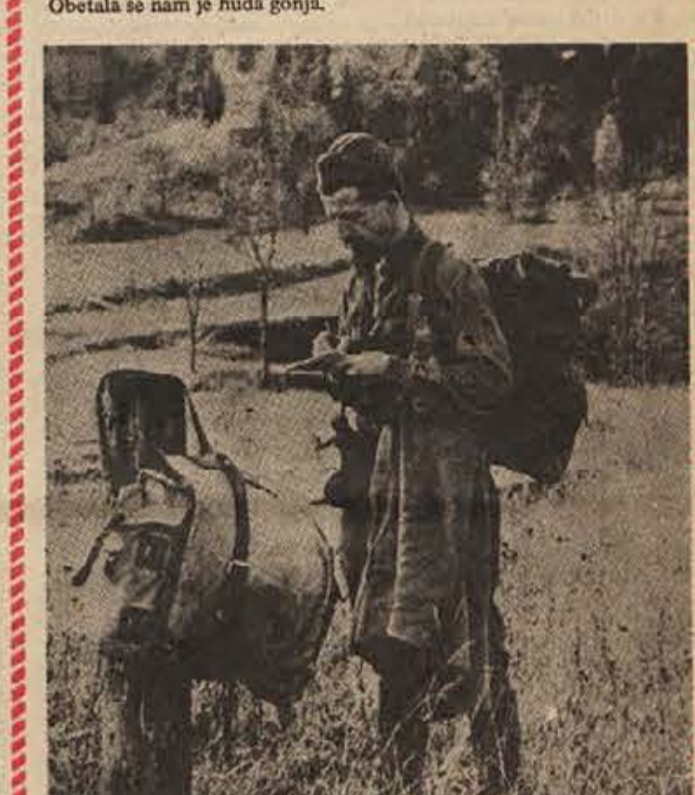
V ta namen je sestavil okrožnico, na kateri naj bi se pod zahtevo o priključitvi podpisal predvsem vsi ud goščine odvisni gozdni in žagarski delavci.

Grajski vrtnar Valentin Zajc nas je pri ZDU v Ljubljani prek svojega svaka Jožeta Zupančiča, logarja v Frati v gozdem revirju Brezova reber, obveščal o graščakovih ukrepih. S tem smo dobili v roko dobro obrambno orožje proti njemu. Ko sem komisarju Giugiarrellu poročal o graščakovem pritisku na delavce, je skušal z intervencijo pri topilških karabinjerjih doseči, da ne bi zaradi Auerspergeve dvoletnosti trpelo prebivalstvo. Gotovo so ta graščakova prizadevanja — poleg raznih ovadb s strani drugih nasprotnikov OF — dokaj pripeljala, da so po roki ofenzivi 1942 fašisti iz Straže postrelili na pokopališču v Vavi vsaj 17, na domovih v topilški okolici zajetih vseh gozdnih delavcev.

Ko so se začeli v okolških gozdovih pojavljati partizani, je Auersperg zaprosil italijansko vojaško poveljstvo, da ga zaščiti. V grad so namestili vojaško posadko, ki je prizadela partizanom mnogo preglavic. Le-ti so pripravili graščaku dvakrat zasledo, vendar se jim je izmuznil. Ko so mu postala tla leta 1942 le prevoča, se je preselil z družino v Avstrijo in od tam dalje tovari.

Zlom fašizma, ki je naznanjal skorajšnjo kapitulacijo Italije, je dal slutiti ostre protikuropne njegovega nacističnega zaveznika. Zlasti mene je to zaskrbelo, saj so mi bili nacisti zasegli hišo pri Št. Vidu na Ljubljano, z motivacijo, da sem sovražnik nemškega rajha. Obetal se mi je torej vse najhujše. V Ljubljani tudi ne bi mogel več izkoristiti nasprotij med okupatorji za pomoč partizanom prek ZDU. Zato sem sklenil oditi med partizane. Na dan kapitulacije se mi je povzelo prebiti se iz Ljubljane v Koceljevo na osovobodno ozemlje. Vključili so me v Upravno komisijo za slovensko ozemlje.

Konjasio so pa v nemški ofenzivi, dan po zasedbi Koceljeve in Novega mesta po okupatorju, v Suhli krajini na nagromačevalni in v malih skupinah razporedili po terenu. Jaz sem se moral priključiti skupini, ki so jo napotili v gozdove na Brezovi reber, ker sem jih dobro poznal. Zgodaj zjutraj naslednjega dne smo se lahko prišli čez Krko po mostu pod Žužemberkom, na bregovih pod Ajdovcem pa smo se šlihi hrumenje sovjatskih tankov po cestah v dolini. Obetala se nam je huda gonja.

Božidar Jakac riše septembra 1944 v partizanskem Rogu (Foto: B. Jakac)

Na Brezovo reber smo prispeli pod večer in našli tam partizansko četo, ki je taborila v yasi. Moji tovariši so odšli naprej v gozd na javko, jaz pa sem ostal v yasi, da poličem prihodnjega dne tovaršje od gozdne uprave ZDU v Straži, s katerimi sem se bil pred dnevi domnevil, da se zatečjo v Dole, v stari opuščeni oglarski koči, ki so jo v nagli za stlo popravili.

Preročišče sem dobil pri Bobnarjevih, kjer je bila domoča družina našega logarja Franca Frica, ki je takrat partizani na Rogu. Drugo jutro sem se napotil v Dole iskat tovaršje gozdarje. Ko sem došel do gozdarške hiše pod vasjo, požgane ob italijanski hajki, sem našel tam dva naša gozdarja. Ravno sta se pripravljala, da poruša star čelbenjak, ki je ostal pri požigu hiše nepokodovan, da les porabijo pri dograditvi prejemne oglarske kočve v Doleh. Nenadoma prihiti po cesti, ki vodi mimo gozdarške hiše iz Dolnje Straže v yasi Brezova reber in dalje proti Ajdovcu, njen odcepak pa do logarnice v Frati, nek ženska. Ze od daleč zakliče:

»Od Straže prihajajo Nemci, Bežile!« Naročimo ji, naj obvesti o nevarnosti vso vas, zlasti pa partizane, sami pa se podamo po stezi v gozd do taborišča. Le-to je bilo dobro izbrano, v gostem mladuju in okraši dolinici, kjer so pred leti ogirali vse naokoli kuhali ogelje. V njej so se nastanili od gozdne uprave: upravitelj ink. Karmelo Budina, gozdarji Dane Adamič, Franjo Globevnik in Valentin Carman ter mo mladoletni sin Dečko (Dragomir), ki so ga bili vzeli v svoje varstvo. Prihitiščili so se jim še člani novomeškega okrožnega odbora OF: med njimi je bilo nekaj oboroženih partizanov in neoboroženih tovaršje. Nedaleč od taborišča je bila tudi dobro zakamufilirana postojanka TV 16.

Spričo bližajoče se nevarnosti smo poslali dva gozdarja, Adamiča in Carmana, v zasedo ob cesti zaradi opazovanja. Kmalu sta se vrnila in sporočila, da je korakala po cesti proti yasi nemška četa. Na njenem četu je jezidil ofsir, ki bi ga bila z lahkoto sklatila s konja.

»Zakaj ga nista,« sem vzkljnil v prvem hipu, misleč na partizane v yasi, ki bi bili s tem opozorjeni na neposredno nevarnost. Vendar je bilo pametno, da nista streljala, ker bi s tem spravila v nevarnost naše taborišče in bližnjo postojanko TV 16, obveščevalka pa je tako partizane pravočasno alarmirala. Res smo kmalu nato zasilili pod vasjo streljanje.

Nekako vzporedno z javno cesto vodi po drugi strani razpotegnene doline, v kateri se je nahajalo naše taborišče, gozdna cesta in nekaj izlovnih kolovozov. S te strani bi utegnili priti sovražniki, če bi jih svetovne vojne — gozdarje in s sinom vred smo se napotili na rob gozda pod vasjo Brezova reber, da občijemo Nemce, če bi se morla unikal od skozni gozd, da ne naletijo na taborišče. Le-to pa so zastražili na robovih goščave okoli oglarske kočve novomeški tovariši.

Razpostavili sem naš vod nad kolovozom, ki je vodil na notranji strani gozdnega roba pod vasjo. Bil smo dobro zakriti, tako da nas je skupina ciganov, ki je kmalu nato prihitela v gosjem redu po kolovozu in bežala v smeri proti Straži, ni opazila.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Kmet Globevnik - geolog amater

V Škocjanu in njegovi okolici je 1956 bival nemški geolog Herbert Pirau, ki je danes univerzitetni profesor v Muenchnu in pisec strokovnih knjig. Pridno je raziskoval zemljo in našel marsikaj zanimivega, kar je dolga tisočletja bilo skrito. Ker je Nemec stanoval pri Ivanu Globevniku v Škocjanu, je navedsil kmeta, da se je po njegovem odhodu se sam začel zanimati za rudna bogastva. Brskal je, vztrajno pretaknil vsak kotiček zemlje ter prišel do zanimivih najdb, ki kažejo, da je v krajevni skupnosti Škocjan pod zemljo precej vrednosti. Skrbno je zbiral vzorce in jih na svojo pest pošiljal raznim strokovnim ustanovam, ki so ugotovile in potrdile določene rudnine, za končno oceno pa so predlagali temeljite strokovne raziskave. V glavnem je geolog — amater naletel na bentoniti, boksiti in kremenčev pesek.

**HISE SO
RAZPOKANE ...**

Vas Zloganje v krajevni skupnosti Škocjan leži na zilah bentonita (posebna vrsta bele gline vsestranske uporabe), ki so v glavnem raztezajo od Zloganja do Zagrada. Ker je bentonit mehak, je razumljivo, da ni ravno najboljša opora za hiše, ki tam stojijo. Zato se prebivalci Zloganja več ne čudijo, ker so jim stavbe spokale. Tja se premikajo, zato tudi ta nevesečnost. Kmet Globevnik je pokazal, kot tečejo žile: nekeje gredo pod hišo, drugje spet mimo dvarnice, poleg gnojšča in podobno. Povsod je bentonita dovolj.

**GABER V GOZDU
MESOJEDEC
ODKRIL BOKSIT?**

V gozdu Mesojedeec v Stari Bučki je vihar zrušil star gaber. Pod koreninami je zazijala odprina in odkrila veliko črno-rdeče skalovje. Gaber pod kamenito gnoto,

ni imel dobre opore za korenine, zato je padel. Globevnik je tudi večkrat opazil, da v jarkih stoji rdeča voda. Po najhivih so se na gozdnih poteh kotale kepe rdečee rude.

Od skale je odbil velik kos kamna in ga poslal na Jese-nice, ker je mislil, da gre za železovo rudo. Odgovor se je glasil: ruda je boksit. Pri pomnilni so, da so potrebne analize, predno se lahko kaj določenege reče.

**KAMEN
TRD KOT JEKLO**

V državnem gozdu Gradec je pred leti kmet Globevnik naletel na kamen, ki ga v posebnim kladivom, ki ga vedno nosi s seboj v nahrbtniku, ni mogel razbiti. Z velikimi naporu mi je končno je uspelo odkruniti kos kamna, s katerim je potem z njim doma rezal steklo. Košček se mu je na žalost izgubil, kamna v zaraščanem gozdu pa ne najde več.

**OB ROBU
PANONKEGA MORJA**

V krajevni skupnosti Škocjan je težko vedeti, kaj leži pod zemljo. Eno je gotovo: nekaj je! Treba bi bilo opraviti posebne strokovne raziskave, da bi zanesljivo vedeli, kaj se vse skriva na

tem naplavljenem območju nekdanjega Panonskega morja. Kmet Globevnik je trdno sklenil po svojih mo-

čeh prispevati, da se skrivnosti domače zemlje čimprej razkrijejo. S. DOKL

cetis celje

Ekonomska propaganda je danes nepogrešljiv faktor v poslovanju. Zato potrebujete kvalitetne večbarvne prospekte.

Naročite jih pri nas, kjer jih boste dobili v najkrajšem času in odlični kvaliteti!

Če pa ste ustanovili mehanografski center, če potrebujete neskončne obrazce v različnih variantah na klasičnih ali kemičnih papirjih, vam želji ugodimo v najkrajšem času z vrhunsko kvaliteto.

Dežurni poročajo

TATOVNI NA NJIVAH - Franc Gazvoda iz Irče vasi je 30. julija miličnikom prijavil, da so mu neznanec pokradli z njiv za 300 din pridelkov.

STRELA V KNEŽJI VASI - 29. julija popoldne je strela zažgala gospodarstvo poslopje Alojza Berleta v Knežji vasi pri Trebnjem. Nezavarovalo poslopje je oženj povsem uničil, zgorelo pa je tudi žitno snopje in orodje. Škoda so ocenili na 40.000 in, Gasilci so preprečili, da se ni vnela tudi komaj pet metrov oddaljena hiša.

VLOMILEC PRI MALASKOVI - 31. julija je neznanec vlomil v stanovanje Novomeščanke Terezije Malasek v Cankarjevi ulici. Skozi odprto okno je vdrl v kuhinjo, nato pa preiskal dnevno sobo in spalnico. Odnesel je 70 din in 150 lir. Kot so sporočili, mu že sledijo.

KOZOLEC POGOREL - 31. julija je v Vrti vasi pogorel kozolec Jožetu Bukovcu. Škoda je za 56.000 din, zakaj je izbruhnil požar, še ni znano.

ITALIJAN OKRADEN V TREBNJEM - 31. julija med 21. in 22. uro je bilo pred trebnjskim motelm vlomljeno v osebnih avtomobil italijanskega državljanca Itala Mazzarda. Storitici so odnesli za 400.000 lir predmetov. Oškodovani Mazzarda je v preiskavi povedal, da je okoli 22. ure, ko je prišel iz restavracije, videl dva moža pri svojem avtomobilu, ki pa sta takoj nato sedla v fička in se odpeljali.

VLOM V VIKEND - 1. avgusta so sosedje v Dragi ugotovili, da je neznanec v minulih dneh vlomil v vikend Ivanu Simunoviču iz Zageba. Lastnik še ne ve, ali so mu tatovi med tem obiskom kaj odnesli ali ne.

OGENJ V NOVEM MESTU - 1. avgusta se začelo goreti v kleti hiše Novomeščana Matevža Roharja na Novem trgu. Poklicni gasilci so oženj zadušili in preprečili večjo škodo.

PRISEL PO DENAR, DOBIL KLOBASE - 29. julija je neznanec obiskal novomeško delavsko restavracijo. Očitno je iskal denar, ki ga pa ni našel. Sreča se mu je nasmehnila, ko je prišel do klobas in jih je nekaj odnesel.

»Boš plačal ali ne?!«

Pokrajina se je kovala v zadnjih sončnih žarkih, ko je Tonč počasi stopal proti mestu. Danes je pretekel mesec, odkar je delal v veliki novi svetli tovarni in je dobil prvo nagrado - 1.000 din. Kako vesel je bil tega in kako ponosno je dal del nagrade materi. „To je za zate“. Materine majhne, sedaj solzne oči, so ga nežno objele, njena težka, zgarana roka, ga je lahko pobožala po glavi, kot da bi se tega sramovala. Nič ni rekla, le njene oči so se zatopile v njegove. Tako sta nekaj časa stala in tisti trenutek se mu je zdel tako lep.

Mati se je počasi obrnila in njena sključena postava je fanta prizadela. Objubil si je, da bo še bolj pridno delal, si se kje poiskal dela, da bo materi za rojstni dan lahko kupil pralni stroj. Zamislil si je tisti trenutek. Na postaji ga čaka mati v nedeljski obleki. Na glavi ima skrbno zavezano ruto, na ustnih spokojen nasmeh, roki pa ji nemirno počivata v krilu. Poleg nje na vozu, v katerega je vprežen stari Sivček, ponosno sedi Simon, njihov sosed, on pa, Tonč, stoji pri velikem zaboju in jima maha. „Da, to se mora zgoditi.“

Iz razmišljanja ga je zbudila glasna skupina fantov. Zdelo se je, da prihajajo iz bližnje gostilne. Prestrašil se

Ko začneš, ni lahka vrnitev

113 ovadb zoper mladoletnike je lani dobilo občinsko tožilstvo v Novem mestu - Na Dolenjskem je mladoletnega prestopništva več

Se pri rastlinah je tako, da se dlje razrastejo, če nimajo pravilne nege, zato nič čudnega, če vzgojno zanemarjen mladoletnik iztrži. Začne lagati, se potepa, rad kaj smukne, predrzen je vsak dan bolj, za uspeh v šoli pa mu sploh ni mar. Želi si lagodnega življenja, za začetek pa vsaj moped ali avto. Ko je prvič posegel po tuji lastnini, je že stopil na pot kriminala.

Poročilo občinskega javnega tožilstva v Novem mestu o mladoletni kriminaliteti kaže, da so dobili v letu 1968 samo 99 ovadb zoper mladoletne osebe, leto dni kasneje je bila 1 ovadba manj, lani pa je število naraslo kar na 113. Navzlic porastu pa mladoletno prestopništvo v 4 dolenjskih občinah k sreči ne zavzema nevarnejših oblik. Pretežno je šlo za tatvine, lahke telesne poškodbe in ogrožanje varnosti. Kot nova oblika mladoletnega kriminala, ki iz leta v leto kaže širši razmah, nastopajo odvezni motornih vozil, predvsem mopedov.

V nobenem primeru mladoletniki niso nastopili načrtno in v skupini, razen tega je bil samo eden ovaden zavoljo nasilnega obnašanja. Mladoletniki, ki so prišli navskriž z družbenimi normami, so navadno nekvalificirani delavci, zelo redki so kmečki fantje ali vajenci in učenci. Druga ugotovitev je, da mladoletni prestopniki v večini primerov niso meščanski otroci, temveč doma iz oddaljenih ter zaostalih krajev, od koder v mesto hodijo na delo.

Vzgojna zanemarjenost je najpogostejši vzrok iztrženja in nerodko pomeni šele začetek obsejnejše, za družbo nesprejemljive in škodljive dejavnosti. Ob analizi življenjskih pogojev, v katerih mladoletni stitilci doraščajo, zelo pogosto naletimo na nagnjenost enega ali obeh staršev od alkohola, pa tudi revščina in nerazumevanje v družini niso med redkimi vzroki ozadja.

Otroci iz neurjenih družin običajno tudi ne končajo osnovnih šol, temveč običajno v 4. ali 5. razredu.

PREVEČ ZALIL PROSTOST - Jože Kastelic iz Dola pri Sentvidu je 29. julija odšel iz KPD Dob, kjer je prestajal kazen. Prostosti se je tako razveselil, da jo je sklenil zaliti. Popivati je začel na Mirni, nadaljeval pa je v Trebnjem. V trebnjski Grmadi so začeli malignu močnejše delovati. Kastelic je začel razgrajati in je pri tem napadel Ludvika Strajnerja. Na pomoč so prišli miličniki in Kastelica odvedli na iztržnivec.

ZNAKI NIMAJO MIRU - 1. avgusta zjutraj so ugotovili, da je neznanec v Irči vasi z modro barvo premazal dva prometna znaka, ki sta prepovedovala promet za vsa vozila.

TAT IZRABIL ODSOTNOST - 27. julija je Terezija Borsan iz Gornjega Gradšča pri Sentjerneju prijavila miličnikom, da je prejšnji dan tat obiskal njeno hišo, ko je bila zdoma. Odnesel je 200 din.

Ker tudi starši ne mignejo s prstom, da bi se otrok ustrežno zaposlil in manjkajočo izobrazbo nadoknadil, se začne mlad človek potepati, zaide v slabo družbo, od tod do kriminala pa spet ni daleč.

Starost mladoletnih prestopnikov

Avto na miličnikovo dvorišče

Alojz Zakrajšek iz Sajeveca v ribniški občini, ki je na začasnem delu v Nemčiji, je 30. julija ob 14,30 peljal z neprimerno hitrostjo po Ljubljanski cesti v Kočevju. Osebnih avto je zaneslo s ceste, da je zadel v občestni kamen in ga izruval, nato se je prevrnil na streho in spet na kolesa ter se ustavil na dvorišču nove hiše, last miličnika Boža Klepeca. Priče nesreče so bile prepričane, da je voznik vsaj hudo poškodovan, če ne že mrtev, saj je bil avto zelo hudo zdelan. Na avtomobilu je bilo za okoli 15.000 din škode, vozniku pa ni bilo ničesar, je hlačnico je imel malo razparano in še to - po šivu.

Zakonski obračun

J. M. iz Marindola je prišel pred kratkim na dopust iz Nemčije, kjer je na sezonskem delu. Kot navadno se je kajpak vrnil k ženi, ki pa tega ni bila najbolj vesela. Začela sta se prepirati, preprič pa se je končal z zlomljeno ženino levico. Zakaj je J. M. dvignil pesti nad ženo, ni znano. V uradnih zaznamkih je njegovo početje omenjeno kot obračun. Zadevo so izročili v obravnavo javnemu tožilstvu.

V TRIBUČAH JE GORELO

Strela in neurje, ki sta 29. julija zajela Belo krajino, sta prizadela tudi Jožeta Sikonojo iz Tribuč. Približno ob 17,45 je strela udarila v njegov skedenj, nakar je izbruhnil oženj, ki je poslopje povsem upepelilo. Zgorelo je tudi 3 tone pšenice, 1 tona ovsa, več kot tona sena, 70 vreč cementa in nekaj lesa. Škoda je za okrog 70.000 din.

Štirje v fičko zgoreli

27. julija se je pri Gmajni pripetila letos najhujša prometna nesreča na Dolenjskem

Na avtomobilski cesti, nedaleč od vasi Gmajna, sta 27. julija ob 22,15 zmečkana obstala fičko NM 79-35 in tovornjak podjetja Gorjanci, nakar se je vnel požar. Iz osebnega avtomobila se ni nihče izmed štirih potnikov rešil, medtem ko je Jože Klemenčič, voznik tovornjaka, skočil iz goreče kabine.

Pri ugotavljanju, kdo so bili ponesrečenci, so bile velike težave, ker je v zadnjem času avto večkrat menjal lastnika. Šele dopoldne naslednjega dne so ugotovili, da so v avtu zgoreli lastnik 28-letni Ivan Hozjan iz Grmovej in sopotniki: Alojz Nučič, 35-letni zidar iz Osrečja, Vinko Komljanec, 39-letni zidar, prav tako iz Osrečja, in komaj 16-letni Jože Andrejčič iz Gor. Dol pri Skoceanu.

Vsi štirje so bili zidarji in so 27. julija ves dan delali na Trški gori, na poti domov pa so se ustavili v gostišču Gmajna, nedolgo zatem pa se zapeljali v smrt. Razen najmlajšega ponesrečenca imajo vsi družine in vsak po dva otroke.

Po prvih podatkih se je nesreča zgodila takole: šofer tovornjaka podjetja Gorjanci, Jože Klemenčič, je vozil proti Zagrebu, ko ga je pri Gmajni začel prehitovati tovornjak ljubljanske registracije z voznikom Francem Martinčičem iz Pokleka pri Sevnici. Med prehitovanjem je naproti pripeljal fičko, trčil najprej v ljubljanski tovornjak, od tam pa je odšlo še v kamion podjetja Gorjanci. Hudemu trčenju je sledil požar, v katerem je fičko po-

se giblje med 14. in 18. letom, Kar 33 odstotkov mladoletnih kriminalcev je bilo v 18 letu starosti, 42 odstotkov jih je dopolnilo 16. leto itd, vse do 4. odstotkov prestopnikov, starih komaj 14 let. To pomeni, da pogosteje prihajajo v nasprotje z družbenimi normami starejši mladoletniki po puberteti. Ker se imajo za odrasle, hočejo ubežati razmeram doma, pot do cilja pa v takih primerih nemalokrat vodi na stranski tir.

Seveda so miličniki preizkusili voznika, če ni morda vozil vinjen. Alkohot ni niti malo pozelenel, kar pomeni, da je Zakrajšek vozil popolnoma trezen.

J. PRIMC

HUDA NESREČA PRI BICU - V četrtek zjutraj, 29. julija, se je malo pred šesto uro na cesti Ljubljana-Zagreb pri Biču pripetila huda prometna nesreča, v kateri je podlegel Andrej Jerbič iz Zagreba, voznik fiata 850. Iz neznanega vzroka je zapeljal na levo stran cestišča v trenutku, ko se je nasproti iz ljubljanske smeri pripeljala družina Ljubomira Todoroviča iz Novega Sada, ki se je peljala z morja. Trčenje je bilo tako silovito, da se je Jerbičev avtomobil prevačal skoraj 40 metrov po cesti in obstal na travniku. Voznik Jerbič je umrl na kraju nesreče, njegovo sopotnico, Ljubomira Todoroviča, njegovo ženo Milko in hčerko Nadico pa so hudo poškodovane odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Na sliki: reševalci nudijo pomoč Todorovičevi družini. (Foto: Legan)

Mladi utopljenec

2. avgusta ob 15. uri so iz Krke pri Lesnici potegnili truplo 17-letnega Mirka Podborška iz Sevnega. Od doma je odšel že 28. julija. Na bregu reke je pustil obleko in skočil v vodo. Kdaj se je to zgodilo, ni znano. Prve poizvedbe kažejo, da si je fant sam vzel življenje.

Roka v mešalcu

2. avgusta se je pripetila delovna nezgoda na Mirni. Delavec tamkajšnje gradbenega podjetja, 15-letni Alojz Grčar, je čistil mešalec betona, ko pa je stroj pognal, mu je potegnilo roko med lopatico in mu jo večkrat zlomilo. Poškodbe je dobil tudi na kjeru. Odpeljali so ga v bolnišnico, obraz so mu takoj ublažili bolečine.

KOKOS KRIVA ZA POŽAR

Jože Prijatelj iz Zagrada je 1. avgusta okoli 21. ure s petrolejko v roki lovil kokos v hlevu, kjer je bilo polno slame. Petrolejko je odložil, da bi laže zgrabil žival, ki se je zautila

»PREVOZ« Brežice

- proda
1. **tovorni avto TAM 4500** letnik 1963, vozen
  2. **tovorno prikolico ADIGE** nosilnost 14 ton, vozna
  3. **kombi VW** letnik 1963, vozen
  4. **moped TOMOS s prikolico** letnik 1965, vozen
- Licitacija bo 9. avgusta 1971 ob 8. uri. Možen ogled eno uro pred licitacijo.

v slamo. Leščerba pa se je prevrnila po slami in oženj izbruhnil tako naglo, da je Prijatelj komaj odnesel pete. Poslopje je zgorelo, z njim tudi precej krme, nekaj orodja in strojev. Živino so v zadnjem hipu rešili. Škoda je za 30.000 din, poslopje pa je bilo zavarovano le za 20.000 din.

KRONIKA NESREČ

URŠNA SELA: NESREČNE SKODE - 1. avgusta sta se na Uršnih selih s škodama zaletela domačin Marjan Klobučar in Franc Kastelic iz Pristave. Pri Rožnem dolu pa sta imela karambol voznik Škoda Peter Bučar iz Bršlina in Ljubljane Bogomir Koprivec, ki je vozil BMW. Nesreči sta terjali za več kot 14.000 din gmotne škode.

SENTJERNEJ: NI UPOŠTEVAL PREDNOSTI - Janez Jenič iz Vratnega pri Sentjerneju 1. avgusta popoldne med vožnjo po Sentjerneju ni upošteval prednosti, zato se je s škodo zaletel v fičko, ki se je z njim peljal Avgust Sintič iz Dolnje Pirošice. Sintičeva žena Marija je bila laže ranjena. Škoda so ocenili na 9.000 din.

DOBRAVA: AVTO V JAREK, SOPOJNIK V MAVEC - 1. avgusta zjutraj je Božo Tratar iz Sentjerneja prehitro vozil osebni avtomobil nemške registracije Franca Zupana iz Dolnje Stare vasi pri Skoceanu. Na mostu v Dobravi ni upošteval omejitve hitrosti, zato je treščil v jarek in se prevrnil. Eden od sopotnikov je moral zaradi poškodb v bolnišnico, kjer so ga dali v mavec. Vozilo je močno razbito, škoda pa so ocenili na 20.000 din.

GMAJNA: ZARADI NESREČE ZAPRT PROMET - Grgo Marevič iz Metkoviča je 1. avgusta obstal na cesti pri Gmajni s tovornjakom in prikolico, ker mu je zmanjkalo goriva. Ednem Prasko iz Golubine ga je s tovornjakom in prikolico prehitel tedaj, ko je naproti hitro vozil Iolanda Mascagni iz Italije tovornjak s prikolico. Italijansko vozilo je treščilo v Praskovo, pri čemer je nastalo za 4.500 din, škoda. Promet je bil zaradi tega ustavljen za eno uro.

BEREČA VAS: PREVEČ JE TVEGAL - Vekoslav Bezek iz Metlike je 31. julija popoldne pri Berčici vasi s volkswagenom nemške registracije prehitel zastavo 125 ljubljanske Branka Papiča, ko je hotel le-ta prehiteti tovornjak. Na ozki cesti se mu prehitovanje ni posrečilo: najprej je zadel Papičevo vozilo, nato pa ga je zaneslo še v smernik. Škoda je za 3.000 din.

STEFAN: TURKA JE ZANESLO - Turški voznik Hasan Gunes je 31. julija vozil fiat 1300 po avtomobilski cesti proti Novemu mestu. Pri Stefanu se je zaradi ponesrečenega prehitovanja umaknil preveč na desno. Zaneslo ga je v vsek, od tam pa

ga odbilo prek ceste na travnik. Škoda ni velika (2.000 din), zato pa si bodo nesrečo bolj zapomnili sopotniki, ki so ranjene odpeljali v novomeško bolnišnico.

SUHOR: TOVORNJAK JE ZAPLESAL - Stanislav Kos iz Novega mesta je 31. julija vozil tovornjak, na spozkji cesti pri Dolah pa ga je zaneslo, da se je prevrnil. Škoda je za 5.000 din, voznik pa je bil laže ranjen.

PLUSKA: TRČENJE V MEGLI - 30. julija je Milan Pavlin iz Ozeljana pri Pluski zapeljal tovornjak na levo polovico ceste, ki je bila pod megljo. Naproti se je peljal Nemeč Gerhard Kunath s sopotniki v osebnem avtomobilu, Pavlin je sicer zavil na svojo stran, a je z zadnjim delom vozila zadel nemški avtomobil. Kunath in sopotnik Ulrich Bansch sta bila ranjena. Škoda je bilo za 6.000 din.

HUDENJE: SMRTNI PLES S PRAZNO ZRACNICO - Nevarno je 28. julija zaplesal osebni avtomobil nemške registracije, ki ga je od Dobrave proti Skoceanu vozil Janez Lekše iz Močvirja pri Bučki. Pri odpreči za Hudenje je razneslo zravnico, nakar se je avtomobil prevrnil. Franc Pirman je bil laže ranjen, škoda pa so ocenili na 8.000 din.

VRČICE: PRINZ NI VZDRŽAL - Dr. Božo Kincl iz Novega mesta se je 28. julija peljal s princom od Crmošnjice proti Semiču, Pri Vrčicah ga je zanašalo sem ter tja, zadel je kamen, se prevrnil in obstal na kolesih. Škoda so ocenili na 5.000 din.

TREBELNO: MOPEDIST IN KOLEŠAR PADLA - 29. julija sta se na Trebelnem zaletela mopedist Alojz Jakše iz Češnjice in kolešar Anton Starič s Trebelnega. Kolešarja so odpeljali v bolnišnico, ker je bil ranjen. Jakše se je peljal z netrežnim mopedom, prav tako za tako vozilo nima vozniškega dovoljenja.

KOČEVJE: TRČENJE TOVORNJAKOV - Na gozdni cesti Rog-Trnovce sta 26. julija ob 13,30 trčila dva tovornjaka, oba last Zdrženega KGP Kočevje. Anton Tomšič iz Kočevja je vozil tovornjak, ki ga je tik pred nesrečo, da bi preprečil trčenje, ustavil Jože Torbar iz Brezovice pa tovornjaka ni mogel ustaviti. Pri trčenju je bilo za okoli 16.000 din škode. Poškodovan ni bil nihče.

Delovnim kolektivom in občanom čestitamo za praznik naše občine - 12. avgust!

SKUPŠČINA OBČINE ČRNOMELJ

OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZMS

Rudnik rjavega premoga

KANIŽARICA

Razen premoga prodajamo tudi rezane marmorne plošče. Za praznik čestitamo!

TRGOVSKO PODJETJE
NA VELIKO IN MALO

DOLENJKA

Kupujte v naših prodajalnah v Črnomlju in Semiču! Za občinski praznik Črnomlja iskreno čestitamo!

Ljubljanska banka podružnica ČRNOMELJ

je pravi naslov za vse denarne zadeve

Poslužujte se naše razširjene dejavnosti! Občanom in vsem Belokranjcem čestitamo za praznik!

beti METLIKA

obrat II **Črnomelj**

Kolektiv Belokranjske trikotne industrije čestita občanom črnomeljske občine za praznik!

Belokranjsko
gradbeno podjetje
ČRNOMELJ

Čestitamo za praznik!

Kmetijska zadruga ČRNOMELJ

Obiščite naše prodajalne. Za praznik čestitamo!

ISKRA

tovarna kondenzatorjev

SEMIČ

Kolektiv čestita vsem prebivalcem črnomeljske občine za praznik!

OPEKARNA KANIŽARICA

Priporočamo naše izdelke. Za praznik občine čestitamo!

GORENJSKI SEJEM!

- **OBIŠČITE XXI. MEDNARODNI GORENJSKI SEJEM V KRANJU, KI BO OD 6. DO 17. AVGUSTA — TOKRAT PRVIČ ŽE NA NOVIH SEJEMSKIH PROSTORIH.**
- **IZBIRA NAJRAZLIČNEJŠEGA POTROŠNIŠKEGA BLAGA, TEHNIČNE ROBE, KMETIJSKIH STROJEV IN ORODJA TER MOTORNIH VOZIL.**
- **VSAK DAN MODNA REVIIJA V AVLI SKUPŠČINE OBČINE KRANJ OB 18. URI.**
- **PESTER ZABAVNI PROGRAM. 25-ODSTOTNI POPUST NA ŽELEZNICI IN AVTOBUSNIH PROGAH LJUBLJANA-TRANSPORT.**

OSNOVNA ŠOLA SENOVO — občina Krško

razpisuje prosta delovna mesta:
na podružnični šoli GORENJI LESKOVEC

— 2 **UČITELJA RAZREDNEGA POUKA U**

Delovni mesti razpisujemo za nedoločen čas. Na delovno mesto se lahko prijavi za določen čas tudi upokojeni tovariši učitelji ali slušatelji — izredni PA. Stanovanje zagotovljeno. Nastop službe 1. septembra 1971. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

na osnovni šoli SENOVO

— **UČITELJA ZA BIOLOGIJO IN KEMIJO P ali PRU**

za določen čas. Nastop službe 1. 9. 1971. Rok prijave: v 15 dneh po objavi razpisa.

Komisija za sprejem in odpust delavcev obrata

» **M E T A L N E** « Krmelj

RAZPISUJE

naslednja prosta delovna mesta:

— 2 **voznika avto dvigala**

Pogoj: šofer C kategorije

— 4 **delavce za antikorozijsko zaščito**

Pogoj: vojaščine prosti, starost do 30 let, telesno zdravi

— 10 **delavcev za priučitev za elektrovarilce**

Pogoj: vojaščine prosti, starost do 30 let, telesno zdravi

Osebnih dohodkov po pravilniku podjetja, stanovanj obrat nima.

KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA NA DOLENJSKEM

razpisuje licitacijo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. pobiralni nakladalnik zelene mase (Mehljader)
2. mešalec mes. mase z motorjem (blitz)
3. mesorezni stroj z motorjem (wolf)
4. lesen baraka
5. lesen senik
6. zemljišče v k. o. Gorenja vas — parcele velikosti 7 do 11 arov, ob cesti Ribnica—Ljubljana
7. mlatilnica "Zmaj"

kupimo

mlatilnico manjše kapacitete

Za zemljišče bo licitacija v sredo, 11. avgusta ob 8. uri, za ostala osnovna sredstva pa v torek, 10. avgusta ob 8. uri. Pred začetkom licitacije je obvezen polog 10% izključne cene.

SLOVENIJALES — LESNA INDUSTRIJA KOČEVJE

RAZPISUJE

za šolsko leto 1971/72 naslednje STIPENDIJE:

1. 5 štipendij za vajence lesne stroke
2. 2 štipendiji za vajence kovinske stroke — strojni ključavničar
3. 1 štipendijo za vajenca elektro stroke — električar vzdrževalec
4. 5 štipendij na srednji tehnični šoli lesne stroke
5. 3 štipendije na fakulteti za gozdarstvo — lesna smer
6. 1 štipendija na ekonomski fakulteti
7. 1 štipendija na pravni fakulteti

Kandidati naj pošljejo ponudbe v roku 15 dni po objavi tega razpisa na naslov: "Slovenijales", Lesna industrija Kočevje, splošni sektor.

Ponudbi je treba priložiti kratek življenjepis in zadnje šolsko spričevalo oziroma potrdilo o vpisu na fakulteto.

Podrobnejše podatke o višini štipendije in drugih pogojih lahko kandidati dobijo v splošnem sektorju podjetja.

Tisti, ki imajo denar, ne dajo radi

Ni zanimanja za družbeni dogovor za zbiranje denarja — Večja podjetja niso za to

Za stanovanjsko gradnjo udeležencev v revoluciji potrebujejo v občini Kočevje še precej denarja,

DROBNE IZ KOČEVJA

„TEKMOVANJA“ ZA NAJSTAREJŠO URO v Sloveniji oziroma starih žepnih in stenskih ur so se z veseljem udeležili tudi občani kočevske občine. V seznamu prijaviteljev za udeležbo so številni lastniki starih ur iz naše doline. To je razumljivo, saj je bilo urarstvo v Osilnici in dolini Kolpe nekdanje celo domače obrt. Nedeljski dnevnik bo pripravil po tekmovalstvu tudi razstavo starih ur.

TEŽAVE S POPRAVILI oz. naročili obrtniških storitev so od dne do dne večje. Čeprav imamo v Kočevju podjetja raznih obrtniških strokov, moramo imeti občani srečo, da nam v stanovanju popravijo kakšno okvaro, ker je delavce teh podjetij težko dobiti. Skoraj vsa obrtniška podjetja se pečajo tudi z industrijskim obratovanjem, medtem ko moramo občani loviti šušmarje, da nam popravijo različne okvare.

POPUST PRI NAMI — V blagovnici Nama v Kočevju je od 2. do 14. avgusta velika razprodaja ženske, moške in otroške konfekcije in obutve z 20 do 50 odstotnim popustom.

DOBRO JE OBISKANO kopalnice na Rinzi v Mahovniku, ki so ga pred dvema letoma uredili mladinci. Tu je voda tudi najbolj čista, medtem ko je v mestu zelo umazana, pa tudi višje, na Bregu, ni preveč čista. Razen domačinov zaidem včasih celo kakšen tujec.

KONČANO IZKOPAVANJE — Izkopavanje v Zeljnah, kjer je dr. Mirko Brodar iskal ostanke pračloveka, je začasno zaključeno. Več o odkritjih bomo še poročali.

VELIKO PAPIRJA in drugih smeti je raztresenih po mestu, da je tako „primerno“ okrašeno za 500-letnico. Včasih smo valdi krivdo za to na odprti voz KOMUNALE, ki je pobiral smeti. Zdaj imamo zaprt avto, pa ni nič bolje. To pomeni, da smo za nesnago krivi predvsem prebivalci mesta!

KOČEVJSKE NOVICE

ker je že veliko nerešenih problemov. Le-te bi lahko rešili le s skupno akcijo, s skupnimi napori gospodarskih organizacij oziroma zaposlenih.

O vprašanih stanovanjske izgradnje udeležencev NOB je občinska skupščina razpravljala že februarja lani. Glede na stanje je skupščina priporočila vsem delovnim organizacijam, da del prispevkov iz osebnega dohodka, ki so bili 1969 znižani, odstopijo v obliki posojila za gradnjo stanovanj borcev. V zvezi s tem bi vse delovne organizacije podpisale družbeni dogovor, katerega osnutek je skupščina pripravila.

O stanovanjski problematiki borcev so bili seznanjeni direktorji in predsedniki samoupravnih organov na posebnem posvetovanju. Osnutek družbenega dogovora so sprejele vse delovne organizacije maja lani, decembra lani so osnutek poslali ponovno, ker so ga marsikje izgubili.

Večina ne podpiše dogovora

Družbeno dogovarjanje na področju zaposlovanja, štipendiranja in izobraževanja zelo šepa

V občini Kočevje že dalj časa teče akcija za sklenitev družbenih dogovorov na področju zaposlovanja, štipendiranja in izobraževanja zaposlenih. Priprave so potekale vse lanko in letošnje leto, dokončni osnutki družbenih dogovorov pa so bili sprejeti septembra in oktobra lani.

Družbeni dogovor o zaposlovanju naj bi urejal celotno problematiko v zvezi z zaposlovanjem, od strokovnosti do sprejemanja vajencev v uk, dogovor o izobraževanju zaposlenih bi zavezoval delovne organizacije, da bodo delavcem ob rednem delu omogočile nenehno usposabljanje za proizvajanje in upravljanje. Družbeni dogovor o štipendiranju bi delovne organizacije sili, da z letnim finančnim načrtom zagotovijo en odstotek od bruto osebnih dohodkov sredstev za štipendiranje učencev. Studentov in že zaposlenih na rednem, izrednem ali dopolnilnem šolanju.

Predloge družbenih dogovorov so poslali v razpravo delovnim organizacijam, le tri pa so v roku posredovale pripombe: Rudnik, Delavska univerza in Vodna skupnost. Vsem

aprila letos pa so opominjali povsod, kjer dogovora še niso podpisali.

Družbeni dogovor naj bi podpisalo 47 delovnih organizacij, s čimer bi predvidoma zbrali 386.493 dinarjev. Pozitivno je odgovorilo 18 delovnih organizacij, pet negativno, 21 pa ni odgovorilo. Dve delovni organizaciji sta pristali na 3 odstotni prispevek. Po doslej podpisanih dogovorih bi zbrali le 31 odstotkov predvidenega denarja — 119.545 dinarjev. Negativno je odgovorilo namreč tudi pet največjih delovnih organizacij, kjer bi lahko zbrali skoraj 125.000 din. K družbenemu dogovoru verjetno ne pristopajo tudi organizacije, ki niso na dogovor odgovorile. ZKGP je odgovorilo, da podpiše dogovor, če bo tako naredilo 75 odst. podjetij. Iz tega se jasno vidi, da delovne organizacije, predvsem večje, niso pokazale zanimanja za reševanje stanovanjskega problema borcev na tak način. Občinska skupščina se mora pa odločiti, če bodo vztrajali na uresničitvi družbenega dogovora.

—vec

podpisnikom so bili dogovorjeni v končni obliki poslani v podpis 26. marca letos.

Družbene dogovore — delno ali v celoti — so podpisale naslednje organizacije: delavska univerza Jože Šušteršič (vse dogovore), prav tako tudi Komunala, Hotel Pugled, Restavracija, Kočevski tisk, Trikon in Lekarna. Le dogovor o zaposlovanju in izobraževanju so podpisale Gimnazija, Ljudska knjižnica, posebna osnovna šola in osnovna šola Kočevje.

Izmed 40 delovnih organizacij je vse dogovore podpisalo sedem, dvanajst pa ni sprejelo dogovora o štipendiranju. V celoti družbeni dogovor o urejanju nadvse pomembnih vprašanih niso bili sprejeti. Vzroki niso znani, vsekakor pa je odklonilno stališče dobršnega dela delovnih organizacij korak nazaj.

—vec

OBRAMBNA VZGOJA traja kljub dopustom. Na vrsti niso le razne vaje, ampak tudi različna predavanja. Zadnje, ki je bilo 30. julija in je bilo namenjeno rezervnim oficirjem, je imelo naslov „Mednarodne razmere in položaj Jugoslavije“.

Od razprav nobeden ne bo sit

Za ublažitev najhujše revščine med socialno ogroženimi bi potrebovali v Metliki 259.000 din več kot imajo — Z ustanovitvijo sklada za socialne podpore se kaže edina možnost za postopno reševanje zadev — Gospodarstvo bo sodelovalo v akciji humanosti!

Pereč položaj socialno ogroženih občanov metliške občine je z vsoto ostrih udaril na dan ob zadnjem zasedanju občinske skupščine v Gradcu. Socialni delavki, dr. Šuklje (predsednik sveta za zdravstvo in socialno varstvo) ter Anica Molek (predsednica občinskega odbora RK) so zahtevali rešitev. Gre predvsem za 11 ostarelih in bolehnih ljudi, ki po baltah umirajo in so tako potrebni oskrbe v domu. Poudarili so, da je bilo razprav že dovolj, zdaj je zadnji čas za ukrepe.

Stanje je skrajno pereče že več let, čeprav občina za socialno služ-

bo namenja več kot 10 odst. proračuna. Socialne podpore so v metliški občini najnižje v Sloveniji, saj med 32 podpiranci kar 22 oseb prejema manj kot 50 din na mesec. Če bi hoteli tem povšilati podpore na priporočeno raven republike — na 250 din, ter dodeliti podporo še 29 nujno potrebnim prosicem, bi potrebovali 183.000 din. Podoben primanjkljaj se kaže za potrebe zavodskega varstva. Zdjaj imajo v domovih in zavodih 19 občanov, za katere bo treba letos odšteti 132.000 din, razen njih pa že omenjenih 11 nujnih primerov. Torej bi zavodska oskrba socialno ogroženih zahtevala 219.000 din. Ker je v proračunu zagotovljenih le 143.000 din za vse skupaj, manjka 259.000 dinarjev.

Z republikami merili o dodeljevanju sredstev v te namene se v Metliki nikakor ne strinjajo. Resda so jim namenili 27.600 din, toda ob tej vsoti priporočila na povšanje podpori ni mogoče upoštevati.

Ko so iskali možnosti za omilitev neznošnih razmer, so kot edino rešitev našli ustanovitev sklada za socialne podpore, v katerega bodo po svojih možnostih prispevale gospo-

darste in druge delovne organizacije. Četudi ima vsako podjetje svoje težave in jim hudo manjka denarja, so vendar pokazali pripravljenost sodelovati v akciji humanosti. Dogovorili so se tudi, da bodo predvsem poskrbeli za oddajo 11 ostarelih v dom počitka, ostale potrebe pa reševali v skladu z možnostmi. Če bi namreč socialno problematiko v celoti obesili gospodarstvu, bi bilo čez nekaj let namesto 50 nekaj sto socialno ogroženih. Kdo bi jih rešil tedaj?

R. B.

SPREHOD PO METLIKI

OD 10. DO 20. JULIJA je v hotelu Bela krajina prenočilo 53 domačin in 88 tujih gostov. Med domačimi gosti je bilo največ Slovencev, med tujimi pa prevladujejo Nizozemci, Italijani in Nemci. Večina gostov je prehodnih; v hotelu ostanejo le eno noč.

TURISTIČNA SEZONA se na metliški bencinski črpalki pozna, saj se je promet zelo povečal. Največ prodajo super bencina 98 — 100. Na črpalki se razen domačinov ustavi precej tujcev, predvsem Nizozemcev. Tudi kmetije kupujejo mnogo več mazaiva in goriva.

ZA LEPLJENJE PLAKATOV in lepakov v Metliki ni nobene table. Zato so plakati nalepljeni po drevesih in ograjah. Menimo, da bi primerno tablo morali čimprej postaviti.

GOSTISČE VESELICA nad Metliko je v poletnih mesecih ob sobotah zvečer polno gostov. Ob glabli Abadonov iz Crnomlja plesajo predvsem mladi Metličani, Crnomalci in iz bližnje okolice.

UMRLI SO — Jože Pezdirec, 33, Zelčebaja; Silva Moravec, 17; iz Svržakov, in Alojz Skala, 67, iz Podzemlja.

metliški tednik

80 let Ignaca Štuparja

19. julija je praznoval visok življenjski jubilej znani Metličan Ignac Štupar. „Naš stric“, kot ga prijateljsko in s spoštovanjem kličejo številni znanci, od gasilskih pionirjev, delavcev v tovarni pa do njegovih vrstnikov, je še vedno prožen, živahen in čil, saj vsako jutro hiti v službo v tovarno BETI, kjer skrbi za požarno varnost tega velikega gospodarskega podjetja. Ta služba, v kateri se lahko vedno znova izkaže njegova velika gasilska organizatorska sposobnost, mu je še posebno pri srcu, saj že dolga desetletja živi z belokranjskim gasilstvom in je še danes častni predsednik metliške občinske gasilske zveze, hkrati pa opravlja

vse njene tajniške in blagajniške poste.

Vsi se čudijo, odkod jemlje „naš stric“ v teh visokih letih življenjsko moč. Menda je ta moč v tem, ker ga življenje nikoli ni božalo, ker se je z lastnimi močmi in voljo povzpeli od preprostega fanta do ravnatelja I. dolenskega posojilnice v Metliki, kjer je tudi dočkal upokojitev. Moč v tem, da kljub pokloju ne pozna pokoja, ker ve, da je delo najvišja vrednota. Dokaz za njegovo pošteno delo pa so številna priznanja in odlikovanja.

Zato želimo Metličani tov. Štuparju še veliko lepih in tako bogatih let, kot so bila dosedanja!

—ar

Lepše vasi kot nekoč

Razmahnila se je stanovanjska gradnja v občini

Številni kraji v ribniški občini so spremenili zunanjo podobo. Zrasle so nove stanovanjske stavbe in gospodarska poslopja. Veliko stanovanjskih hiš so prenovili. Niso redki, ki so stara poslopja do tal porušili in na novo pozidali.

Najbolj razgibana stanovanjska gradnja je že vrsto let v Ribnici, v zadnjem času pa se je razmahnila še v Dolenji vasi, Bregu, Sodražici in Šeški. Po vaseh je manj novih gradenj, več pa adaptacij stanovanjskih hiš. Skoro v sleherni hiši opaziš izboljšave. Številni kmečki in delavski domovi že imajo sodobno urejene kuhinje z električnimi štedilniki, s hladilniki in z drugimi gospodinjstvenimi pripomočki. Prav tako je že lepo število lastnikov kopalnic z urejenimi sanitarnimi napravami in s pralnimi stroji, ki stoje v kopalnicah.

Sodobno urejena stanovanjska hiša je namen, ki so si ga zastavili številni delavci in kmetje. In prav je tako! Če je pri hiši še televizor, teh pa je iz meseca v mesec več in v garaži avtomobil (tudi teh je veliko), so življenjski načrti uresničeni. Seveda je potrebno zato precej garanja in odrekani, bodisi na delu doma ali v tujini. Treba je priznati, da marsikateri dom ne bi bil tako urejen kot je, če njegov lastnik ne bi odšel v tujino, kjer si je prislužil denar za ureditev in opremo stanovanja.

Ko bodo prijazne vasi povezovala asfaltna cesta, bodo dani pogoji za razvoj turizma tudi na vasi. Marsikdo bi v urejenem stanovanju lahko nudil turistom prenočišča.

K. O.

Za spomin so se tečajniki — gasilci še slikali s predavatelji in z vodstvom tečaja.

22 novih strojnikov

Poprečna ocena tečajnikov — gasilcev: prav dobro

Občinska gasilska zveza Ribnica skrbi za vzgojo gasilskih kadrov. Tako je letos spomladi organizirala strojniški tečaj, ki se ga je udeležilo 22 gasilcev tečajnikov iz področnih sektorjev Loški potok in Sodražica. Tečaj je bil vse nedelje v aprilu in

maju po 5 ur dnevno. Vodil ga je gasilski častnik in sektorski poveljnik Ignac Gačnik, predavatelj pa sta bila Adolf Ustnik iz Ljubljane in Frano Sojar iz poklicne gasilske brigade Ljubljana. Vsi tečajniki so bili prizadeti, saj so zaključili tečaj poprečno s prav dobrim uspehom. Pridobljeno znanje bodo s pridom uporabili v gasilskih enotah.

Po zaključku tečaja so šli udeleženci tečaja s predavatelji in v družbi s poveljnikom obč. GZ Antonom Sobarjem, predsednikom gasilskega društva Sodražica Mirkom Mihelem in predsednikom gasilskega društva Mali log Francetom Knavsom na izlet po Dolenjski in Beli krajini. Obiskali so Mokronog, Zbure, Smarješke Toplice, Novo mesto in Metliko. V Metliki so si hoteli ogledati gasilski muzej. Muzej je bil na razočaranje obiskovalcev zaprt, čeprav je bila nedelja. Sele po daljšem trudu so dobili ključ oziroma osebo, ki jim je muzej odprla. Obiskovalci so menili, da bi moral biti gasilski muzej v Metliki vsaj ob nedeljah odprt.

DOBRA LETINA

Vse kaže, da bo letina v Ribniški dolini dobra. Žitarice bodo dale dober pridelek, koruza lepo uspeva, prav tako tudi druge poljske kulture. Tudi krompirjeva letina obeta zelo dobro. Slabše kaže za drugo košnjo.

Častitljiv jubilej

Za občinski praznik bodo 105-letnico delovanja pihalne godbe počastili s koncertom in revijo pihalnih godb — Slavje 15. avgusta

Uradni zapiski o delovanju pihalne godbe v Crnomlju obstajajo za 105 let nazaj, medtem ko ustno izročilo pravi da je godba še starejša. Znanje, da je bila svojčas to ena najmočnejših in najboljših pihalnih godb v Sloveniji, saj se je pred vojno na nekem tekmovalju uvrstila celo na prvo mesto v Sloveniji.

Crnomajska godba je znana tudi po tem, da je v času NOB sprejela delegate, ki so se vračali z zasedanja AVNOJ v Jajcu, leta 1944 pa se je več godbenikov priključilo godbi Glavnega štaba NOV in POS. Takoj po vojni so godbeniki nadaljevali delo na starih instrumentih, leta 1948 pa so ustanovili tudi samostojno mladinsko godbo, ki jo je izučil kapelnik Franc Molek. Prav ta bo vodil godbenike tudi na proslavi častitljivega jubileja, ki bo 15. avgusta v Crnomlju.

Vse do 1968 je godba delovala brez vsake finančne pomoči, iz instrumentov, starih nad 100 let, pa gotovo ni bilo mogoče izvesti ubranih in kvalitetnih glasov. Godba je doživljala večje in manjše krize večkrat, najhujšo pa leta 1968, ko je ostala brez prostorov, razen tega tudi igrali ni bilo mogoče, ker so

KDAJ BO OTVORITEV?

Gradnja radenske ceste napreduje in se bliža koncu. Vsačani so na njej pustili skoro vse moči. Vsako gospodinjstvo, že tako obremenjeno s kmečkim delom, je dalo doslej več kot 20 delovnih dni za gradnjo ceste. Pred kratkim so pomagali tudi vojaki. Na cesti je potrebnih še več zaključnih del. Ko bo prvi avtomobil zapeljal po „cesti zuljev“ v kanjonu Kolpe, bo za tamkajšnje prebivalce pravi praznik.

R. K.

Manj blišča, več uspehov

Letošnji občinski praznik crnomajske občine, ki ga slavijo 12. avgusta v spomin na prvi oborožen napad v Beli krajini na vlak in italijansko postojanko v Vranovcih, ne bo imel toliko zunanje blišča zaradi vrste proslav, ki so jih pred kratkim imeli, pač pa bodo praznik skromno počastili v nedeljo, 15. avgusta.

Slavje se bo začelo že na predvečer s koncertom pihalne godbe, ki praznuje 105-letnico delovanja, v nedeljo dopoldne pa bo parada godb skozi mesto, zatem pa revija pihalnih orkestrrov.

V okviru praznovanja so bolj pomembni gospodarski uspehi, ki jih letos ni malo. Pred kratkim je kolektiv Rudnika odprl novi obrat za proizvodnjo marmornih plošč, podjetje Belt je začelo z rekonstrukcijo, medtem ko opekarna razširitev načrte že zaključuje. Poleg tega je bila v Semicu zgrajena samopostrežna trgovina, v gradnji je tudi novi gostinski objekt, v Crnomlju pa gradijo dve novi stolpnici.

REŠETO

685 milijonov: dobra tretjina več

V 14 industrijskih podjetjih novomeske občine je zadnjega junija delalo 8.907 ljudi, kar je za 12 odstotkov več kot je bilo lani v poprečju zaposlenih delavcev v industriji. Na območju občine zaposluje največ delavcev Industrija motornih vozil, ki ima 2.373 zaposlenih. Krka ima 1.532 delavcev, Novoles iz Straže 1.486, Novoteks šteje 1.193 zaposlenih.

Spodbudno je, da so industrijska podjetja ob polletju presegla svoje proizvodne načrte. Ob začetku leta so namreč pričakovala, da bodo naredila za eno milijardo in 334 milijonov dinarjev različnih izdelkov, ob polletju pa je bila njihova proizvodnja vredna skoraj 684 milijonov dinarjev, kar je za 1,3 odstotka več od pričakovanega. V primerjavi z lanskim polletno proizvodnjo je skok v rasti še bolj očiten, saj je industrija novomeske občine naredila za 36 odstotkov več izdelkov kot lani v enakem obdobju.

Po vrednosti proizvodnje sta rekorderja še vedno Industrija

motornih vozil in Krka: prva je naredila za 307 milijonov izdelkov, vrednost proizvodnje v Krki pa je dosegla blizu 173 milijonov dinarjev. Novoteksova proizvodnja je presegla 73 milijonov dinarjev, Novolesova 59 in Labodova 39 milijonov dinarjev.

Industrija je na domačem trgu v šestih mesecih prodala za več kot 647 milijonov dinarjev izdelkov, izvozila pa je skoraj 16,5 milijona dolarjev. Industrija motornih vozil, Krka, Novoteks, Labod in Novoles so najmočnejši prodajalci na domačem trgu: IMV s 131 mili-

joni dinarjev je slejkoprej krepko na prvem mestu - predvsem po zaslugi obsežne prodaje

osebni avtomobilov, saj prikolice skoraj vse izvozi na kontinentalni trg.

ČETRTKOV INTERVJU

Življenjski prostor

Opraviti imamo z nasledki navzkrižja med voljo in močjo, med mislijo na jutri in ne le na danes, med daljnovidnim in kratkovidnim ocenjevanjem položaja

Prejšnji teden je predsednik OBS Novo mesto Franci Kuhar zaželel, da bi znani novomeski rojak, profesor arh. Marjan Mušič, povedal, kako bi kazalo uskladiti nadaljnji urbanistični razvoj Novega mesta. Profesor Mušič je bil tako ljubezniv, da je na predsednikovo vprašanje odgovoril z naslednjim sestavkom, ki ga zaradi pomembnosti objavljamo v celoti.

Vizije prihodnosti ni brez pogleda v preteklost in ne brez kritične ocenitve sedanosti. To velja prav gotovo tudi za naš primer, čim je stekla beseda o spreminjajoči se strukturi in podobi novomeskega naseljenega prostora v njegovem širšem, regionalnem in ožjem, urbanem ob-

močju. Zato mi dovolite, da osvetlim to, kar je bilo izrečeno na začetku, s tem pa, tako vsaj upam, tudi že odgovorim na zastavljeno vprašanje.

Na določeni stopnji našega družbenega razvoja so se nujno morali izraziti tudi daljnosežni posegi v ožjem in širšem naseljenem prostoru; še več, zastavili se niso niti med tistimi področji, ki so ostala doslej, vsaj kar zadeva preobrazbo, zunaj dosega naše misli in roke. To so dejstva, ki jih sprejemamo kot nadvse utemeljena in sama po sebi razumljiva.

Vendar je ta do kraja utemeljen razvoj s svojo dinamiko prehitel dosedanj način usklajevanja raznih družbenih dejavnosti v prostoru. Zato prihaja vedno bolj do izraza neskladnost med splošnim načelom načrtnega usmerjanja razvoja našega družbenega življenja in pa načrtnim urejanjem prostora, v katerem se vključujejo naselja in njihov pokrajinski okvir. Prav gotovo je v tem neka nedoslednost, ker se ta razvoj ni izrazil premišljeno tudi pri urejanju naselij in večjih teritorijev, čeprav bi bilo takšno miselnost in načrtno urejanje ravno na sedanji stopnji razvoja poglavitna osnova ne le za rast družbenega in osebnega standarda, marveč prav tako tudi za pospešen razvoj gospodarstva samega. Neolčljivo je eno od drugega in anarhija v enem območju mora neizbežno izzvati nesoglasja v drugem.

Današnja struktura in podoba novomeskega naseljenega prostora je nasledek raznih objektivnih in subjektivnih faktorjev. Zaradi neupoštevanja širšega regionalnega obravnavanja je postalo torišče vedno bolj zahtevnega in dinamičnega razvoja ožje mestno področje s staro prometno mrežo ter s komaj še ustrezno kanalizacijo in oskrbo s pitno vodo. Zaradi omalovaževanja neobhodnosti glede nujno potrebnih obvoznih oziroma tangencialnih cest, v začetku z enim, kasneje z dvema novima mostoma, je prišlo do skrajno kritične situacije v samem starem mestnem jedru in pri vstopu vanj. Zaradi trenutnih težav s kanalizacijo in vodovodom, pa tudi zaradi nerazumevanja ter čisto nestrokovnega obravnavanja urbanistične problematike je bila opuščen zamisel notranje dobro organiziranih satelitskih naselbinskih enot. Za prvo obdobje bi zadoščala ena takšna s intenzivno zazidavo na širšem bršlinskem in marofskem področju, druga pa v smislu izrazi-tega vrtnega stanovanjskega naselja (garden city) na jugo-

vestnih pobočjih Božjega groba in Crma z možnostjo razširitve v smeri proti Gorni vasi, na predelu torej, ki je pravkar pod udarom silne ekspanzije tovarne IMV. Za začetek in za manjše industrijske obrate je bil določen predel nad Bršljinom, za kasneje pa, ko bi se pojavili večji in razvojno potentni obrati, prostrana prečenska in strška ravan. Vse druge, danes do kraja in nesistematično zazidane površine, ki imajo vrhu vsega sorazmerno nizko gostoto, pa bi bile vključene v širši gradbeni okoliš oziroma v bolj ali manj zaščiten pas, namenjen prvenstveno rekreaciji in športu.

Takšna je bila vizija smotrno zasnovanega in prostorsko skrbno oblikovanega novomeskega naseljenega prostora ob kraju prviga desetletja po osvoboditvi, ki je postalo moje sodelovanje nezazeleno in se je Novo mesto začelo nenačrtno širiti po načelu najmanjšega odpora, tja pač, kjer so bile na voljo lažje dosegljive površine in podedovana skromna komunalna oprema. Namesto današnjih razpršenih in nehomogeno zazidanih površin, ki so tudi v funkcionalnem in estetskem oziru neustrezne, bi bila po predstavi harmoničnega mesta vsaka stvar na svojem praviem mestu in v ustretni medsebojni povezavi, skratka v celoti in delih racionalna in ekonomična, pa prav tako tudi estetska in humana tvorba.

Vendar se vse to, kar je bilo navedeno, nanaša zgolj na urbanistično problematiko novomeskega naseljenega prostora, na problematiko torej, ki jo obremenjujejo že omenjena izhodišča, nikakor pa ne na veliko hoteje in ogromne dosežke pri krepitvi materialne baze, ki jo predstavlja predvsem industrijska dejavnost, saj pa je končno od nje odvisna tudi kulturna prosperiteta kraja in njegovega širšega zaledja. Obe veliki in svoji specifičnosti atrakтивnih industrijskih sta iz najkromnejših začetkov, takorekoč iz nič, le z veliko voljo in s predanim delom dorastli do vsega upoštevanja vrednih dejstev. Zato je razumljivo, da je njun sunkoviti vzpon prehitel občasna prognoziranja, kar se da razbrati na genezi in strukturi njenih zgradb.

To, kar je danes pred nami in je boleče, je nasledek navzkrižja med voljo in močjo, med daljnovidnim in kratkovidnim ocenjevanjem položaja, med mislijo na jutri in ne le na danes, med materialno - funkcionalnim in estetsko-etičnimi vidiki, skratka, nekaj lahko oblikujemo, negujemo in varujemo šele tedaj, če tudi vemo, s čem imamo opravka. Najprej pa je treba spoznati življenjski prostor: njegovo materialno vsebino, njegovo funkcionalno vsebino in ne nazadnje tudi njegovo duhovno in etično vsebino. Čim više se bo civilizacijsko povzpnela družba, tem bolj bo potrebovala kulturno vsebino in kulturno okolje; pri tem pa pripada važen poudarek smiselnemu varovanju in vključevanju naravnega potenciala, ki se bo v procesu preobrazbe vedno bolj krčil, ter humaniziranje naseljenega prostora, pri čemer pa ima določeno mesto tudi ohranjanje in vključevanje kulturnega izročila preteklih dob.

Vendar tudi ta ugotovitev dejanskega stanja ne sme končati v malodušju ali celo v obupu, ampak mora postati smerokaz k novemu, pravilnejšemu in neustrudnemu iskanju daljnega cilja. Potegniti moramo črto med tem, kar je bilo, in tem, kar želimo s skupnimi navedbami doseči. Kako pa bo mogoče to tudi doseči, naj odgovori arhitekt Vladimir Mušič-Braco kot preživetnik naloge, ki je bila zaupana Urbanističnemu inštitutu Slovenije.

MARJAN MUŠIČ

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Ekonomsko administrativni šolski center Novo mesto bo tudi v novem šolskem letu organiziral vpisovanje v oddelke za odrasle. Kandidati se bodo lahko vpisovali v 1. letnik ekonomske srednje šole in v 1. letnik upravno administrativne šole. Solarije na obeh oddelkih bo trajalo štiri leta, pouk pa bo v popoldanskih urah do trikrat na teden. Zainteresirani morajo poslati kolkovano prošnjo za vpis najkasneje do konca avgusta, prošnji pa morajo priložiti spričevalo o končanem 8. razredu osnovne šole, izpisek iz rojstne matične knjige ter dopisnico z naslovom za odgovor. Prvi sestahek novo vpisanih slušateljev bo 10. septembra.

NEPOŠTENE STRANKE

Uslužbenke na novomeski pošti se pritožujejo nad nepoštenimi strankami, ki so odnesle iz pisalnih mizic vse črnilnike, peresa in na vrhovcih privezane svinčnike. Tako ne morejo ustreči strankam, ki bi rade na pošti napisale pismo, a nimajo pri sebi pisala. Pomagajo si tako, da ima vsaka napravo kemične svinčnike. Mnogi ljudje so tako prisiljeni večkrat kupiti razen pisma tudi kemični svinčnik.

Suhokrajinski drobiž

PRIREDITELJI PIKNIKA NA VALOVH KRKE NA DVORU, ki je bil preteklo nedeljo, so poželi velik uspeh in priznanje. Kljub slabemu dopoldanskemu vremenu je prireditelji obiskalo okoli 2000 ljudi. Organizacija in postrežba sta bili brezhibni. V bodoče bi prireditelji morali imeti na razpolago večji prostor za prireditve in parkiranje.

LEP PRIDELEK ZGODNEGA KROMPIRJA SORTE VESNA so dosegli kmetovalci iz območja žužemberške zadruge. Največji pridelek, ki je enak nadpoprečnemu pridelku poznega krompirja, sta dosegla Dominé Grčar s Cviblja in Ciril Zajc iz Prapreč. Nekateri gomolji iz njune njive so tehtali tudi več kot pol kilograma.

MEHANIZACIJA KMETIJSTVA V SUHI KRAJINI se kljub neprijetni oblikovitosti tal le uveljavlja. Kmetovalci imajo razmeroma veliko število motornih kosilnic BCS, pa tudi že več žetvenih naprav. Traktorje imajo sedaj 14, medtem ko so jih lani imeli šele 4. Podatki veljajo za območje kmetijske zadruge Žužemberk

M. S.

MINI KRONIKA

Počitnice

Cas počitnic, Novomeški mladinci, tako kot vsi mladi, jih preživljajo različno. Povprašali smo jih nekaj, kako preživljajo svoj prosti čas ter kako se zabavajo. MAK POTOCNIK je Novomeščan in dijak tretjega letnika ESS: „Trenutno je motor moja najljubša zabava. Rad imam hirost, potovanja, Zahajam tudi v novomeški mladinski klub, ki je po preureditvi boljši, glasha pa je odlična. Včasih obiščem kakšno kino predstavo, žal je večina slabih. Kavbojke, same kavbojke...“

SLAVICA JAKLIČ je doma iz Brusnic, Dela v kavarni na Glavnem trgu: „Po službi najprej najraje berem. To me umiri po precej napornem delu v vročih dneh. Proti večeru, ko se shladi, se sprehatja s fantom po metu, če pa imava več časa, greva kam na plač.“

ANICA RAJH iz Straže je dijakinja drugega letnika gostinske šole: „Delam v šolski restavraciji na Bregu. Po popoldanskem počitku najraje prebiram romane ali pa grem s prijateljico v kino. Ob nedeljah hodimo v Dolenske Toplice, kjer je živahno in vedno zanimivo.“

MARKO VRHOVNİK je letos odstužil vojaški rok in ima sedaj še počitnice. Doma je iz Regeče vasi: „V Novo mesto pridemo s prijatelji vsak dan. Tu je veliko živahnosti kot pri nas doma. Popoldan se sprehatja in beremo različne časopise, zvečer gremo navadno v kino, Pogrešam plesne, na katerih bi igrali kakšni kvalitetni ansambli.“

MILENA WARTO iz Novega mesta bo jeseni obiskovala drugi letnik ESS: „Sedaj delam na poštiški praksi v tovarni zdravil Krka. Popoldan pomagam mami, nato igrava s kolegico badminton ali gremo na Krko, kjer se vozimo in kopamo ali rešujemo križanke.“

MIRAN JENKO je gimnazijec in navdušen novomeski tabornik: „V glavnem se dolgočasim. Zjutraj iščem delo, vendar mi povsod samo obljubljam. Prosti čas, ki ga imam veliko, zabijem v čolnarni pri popraviljanju čolnov, ter na Krki. Kopam se bolj malo, saj je reka letos preveč umazana. Na počitnice ne bom šel, ker bom šel v avgustu dobil delo.“

I. PEZELJ

JE KONČNO REŠITEV LE NA VIDIKU?

Ciganske otroke v šolo!

TIS Novo mesto skupaj s Centrom za socialno delo pripravlja šolanje ciganskih otrok

V novomeski občini je po najnovejšem popisu 85 ciganskih družin s 407 člani, kar je za 0,82 odstotkov vsega prebivalstva v občini. V teh družinah je 199 otrok, starih do 15 let, od tega 98 šolobveznih otrok, v zadnjem šolskem letu pa je obiskovalo šolo le 14 otrok. Med Cigani je 190 dela zmognih (94 moških in 96 žensk), stalno zaposlenih pa je le 16 (14 moških in 2 ženske).

Ugotovitev, da je pereči problem ciganskih družin rešljiv edinele z zaposlovanjem Ciganov in s šolanjem ciganskih otrok, ni nova. Zlasti šolanje otrok, ki naj omogoči poznejšo zaposlitev, je zelo pomembno. To-liko bolj smo torej lahko veseli razmišljanj v TIS Novo mesto o tem, da bi že v letošnji jeseni zagotovili šolanje vseh ciganskih otrok.

Glede na to, ker je mlade Cigančke, ki so zelo neenake starosti

ki so nekateri izmed njih doslej zelo nerado obiskovali pouk in imajo vrhu vsega tudi povsem druge življenjske navade, treba za redno šolanje posebej prilagoditi, so se pri TIS odločili urediti v prehodnem obdobju šolo samo za ciganske otroke. Videti je, da bo ta šola v Mirni peči.

V njej bi imeli ciganski otroci prehrano (dvakrat na dan malico in kosilo), brezplačno bi dobili vse učne pripomočke, v šoli pa bi imeli tudi enotne halje. Učne pripomočke in halje bi puščali v šoli, k pouku pa bi jih vozili z avtomobusom iz Pogancev, Žabjeka in Šmihela. Če bodo zadeve stekle tako kot so zdaj zastavljene, lahko upamo, da bo v kakšnem desetletju začel ciganski problem izginiti, saj hkrati, ko razmišljajo o šolanju ciganskih otrok, razmišljajo tudi o tem, kako bi Cigane zaposlili.

močju. Zato mi dovolite, da osvetlim to, kar je bilo izrečeno na začetku, s tem pa, tako vsaj upam, tudi že odgovorim na zastavljeno vprašanje.

Na določeni stopnji našega družbenega razvoja so se nujno morali izraziti tudi daljnosežni posegi v ožjem in širšem naseljenem prostoru; še več, zastavili se niso niti med tistimi področji, ki so ostala doslej, vsaj kar zadeva preobrazbo, zunaj dosega naše misli in roke. To so dejstva, ki jih sprejemamo kot nadvse utemeljena in sama po sebi razumljiva.

Vendar je ta do kraja utemeljen razvoj s svojo dinamiko prehitel dosedanj način usklajevanja raznih družbenih dejavnosti v prostoru. Zato prihaja vedno bolj do izraza neskladnost med splošnim načelom načrtnega usmerjanja razvoja našega družbenega življenja in pa načrtnim urejanjem prostora, v katerem se vključujejo naselja in njihov pokrajinski okvir. Prav gotovo je v tem neka nedoslednost, ker se ta razvoj ni izrazil premišljeno tudi pri urejanju naselij in večjih teritorijev, čeprav bi bilo takšno miselnost in načrtno urejanje ravno na sedanji stopnji razvoja poglavitna osnova ne le za rast družbenega in osebnega standarda, marveč prav tako tudi za pospešen razvoj gospodarstva samega. Neolčljivo je eno od drugega in anarhija v enem območju mora neizbežno izzvati nesoglasja v drugem.

Današnja struktura in podoba novomeskega naseljenega prostora je nasledek raznih objektivnih in subjektivnih faktorjev. Zaradi neupoštevanja širšega regionalnega obravnavanja je postalo torišče vedno bolj zahtevnega in dinamičnega razvoja ožje mestno področje s staro prometno mrežo ter s komaj še ustrezno kanalizacijo in oskrbo s pitno vodo. Zaradi omalovaževanja neobhodnosti glede nujno potrebnih obvoznih oziroma tangencialnih cest, v začetku z enim, kasneje z dvema novima mostoma, je prišlo do skrajno kritične situacije v samem starem mestnem jedru in pri vstopu vanj. Zaradi trenutnih težav s kanalizacijo in vodovodom, pa tudi zaradi nerazumevanja ter čisto nestrokovnega obravnavanja urbanistične problematike je bila opuščen zamisel notranje dobro organiziranih satelitskih naselbinskih enot. Za prvo obdobje bi zadoščala ena takšna s intenzivno zazidavo na širšem bršlinskem in marofskem področju, druga pa v smislu izrazi-tega vrtnega stanovanjskega naselja (garden city) na jugo-

vestnih pobočjih Božjega groba in Crma z možnostjo razširitve v smeri proti Gorni vasi, na predelu torej, ki je pravkar pod udarom silne ekspanzije tovarne IMV. Za začetek in za manjše industrijske obrate je bil določen predel nad Bršljinom, za kasneje pa, ko bi se pojavili večji in razvojno potentni obrati, prostrana prečenska in strška ravan. Vse druge, danes do kraja in nesistematično zazidane površine, ki imajo vrhu vsega sorazmerno nizko gostoto, pa bi bile vključene v širši gradbeni okoliš oziroma v bolj ali manj zaščiten pas, namenjen prvenstveno rekreaciji in športu.

Takšna je bila vizija smotrno zasnovanega in prostorsko skrbno oblikovanega novomeskega naseljenega prostora ob kraju prviga desetletja po osvoboditvi, ki je postalo moje sodelovanje nezazeleno in se je Novo mesto začelo nenačrtno širiti po načelu najmanjšega odpora, tja pač, kjer so bile na voljo lažje dosegljive površine in podedovana skromna komunalna oprema. Namesto današnjih razpršenih in nehomogeno zazidanih površin, ki so tudi v funkcionalnem in estetskem oziru neustrezne, bi bila po predstavi harmoničnega mesta vsaka stvar na svojem praviem mestu in v ustretni medsebojni povezavi, skratka v celoti in delih racionalna in ekonomična, pa prav tako tudi estetska in humana tvorba.

Vendar se vse to, kar je bilo navedeno, nanaša zgolj na urbanistično problematiko novomeskega naseljenega prostora, na problematiko torej, ki jo obremenjujejo že omenjena izhodišča, nikakor pa ne na veliko hoteje in ogromne dosežke pri krepitvi materialne baze, ki jo predstavlja predvsem industrijska dejavnost, saj pa je končno od nje odvisna tudi kulturna prosperiteta kraja in njegovega širšega zaledja. Obe veliki in svoji specifičnosti atrakтивnih industrijskih sta iz najkromnejših začetkov, takorekoč iz nič, le z veliko voljo in s predanim delom dorastli do vsega upoštevanja vrednih dejstev. Zato je razumljivo, da je njun sunkoviti vzpon prehitel občasna prognoziranja, kar se da razbrati na genezi in strukturi njenih zgradb.

To, kar je danes pred nami in je boleče, je nasledek navzkrižja med voljo in močjo, med daljnovidnim in kratkovidnim ocenjevanjem položaja, med mislijo na jutri in ne le na danes, med materialno - funkcionalnim in estetsko-etičnimi vidiki, skratka, nekaj lahko oblikujemo, negujemo in varujemo šele tedaj, če tudi vemo, s čem imamo opravka. Najprej pa je treba spoznati življenjski prostor: njegovo materialno vsebino, njegovo funkcionalno vsebino in ne nazadnje tudi njegovo duhovno in etično vsebino. Čim više se bo civilizacijsko povzpnela družba, tem bolj bo potrebovala kulturno vsebino in kulturno okolje; pri tem pa pripada važen poudarek smiselnemu varovanju in vključevanju naravnega potenciala, ki se bo v procesu preobrazbe vedno bolj krčil, ter humaniziranje naseljenega prostora, pri čemer pa ima določeno mesto tudi ohranjanje in vključevanje kulturnega izročila preteklih dob.

Vendar tudi ta ugotovitev dejanskega stanja ne sme končati v malodušju ali celo v obupu, ampak mora postati smerokaz k novemu, pravilnejšemu in neustrudnemu iskanju daljnega cilja. Potegniti moramo črto med tem, kar je bilo, in tem, kar želimo s skupnimi navedbami doseči. Kako pa bo mogoče to tudi doseči, naj odgovori arhitekt Vladimir Mušič-Braco kot preživetnik naloge, ki je bila zaupana Urbanističnemu inštitutu Slovenije.

MARJAN MUŠIČ

Črnomaljske godbe

nekaj najbolj pomembnih instrumentov pokradli.

Do 1. maja 1969 so si godbeniki opomogli in prvič spet javno nastopili, hkrati pa je začela delati tudi mladinska pihalna sekcija pri glasbeni šoli. Sledile so znane razprtje, ko je šlo za financiranje, vmes pa so bili tudi osebni obračuni. Duhovi so zdaj pomirjeni in za jubilej se bodo 22. sedanjim godbenikom pridružili tudi 4 člani podmladka.

Obletnico bodo počastili s samostojnim koncertom, sledila pa bo

tudi revija gostujočih pihalnih godb pred Prosvetnim domom. Ob tej priložnosti bodo podelili Gallusova odličja godbenikom, ki sodelujejo po 10, 15 in 20 let. Pokrovitelj slavlja je občinska skupščina Črnomelj.

POD TERZOKOVIM SLAPOM

Kolpa ob Pobrežju pri Adlešičih je letos veliko bolj obiskana, saj ob delavnih naštejejo po 40 osebnih avtomobilov, ob nedeljah pa še dosti več. K sreči je krajevna skupnost lani odkupila zemljišče, da izletniki lahko parkirajo, škoda pa je, da za kopalce ni organizirana preskrba. Bife zares pogrešajo.

NAJLEPŠE OKRAŠENO

Sekcija za turizem pri krajevni skupnosti Dragatuš je pred kratkim prvič podelila nagrade za najlepše urejene in z rožami okrašene hiše. Prvi dve nagradi sta dobili Marija Gregorič in Francka Babor, nagrada pa so bili še: Evgen Cestnik, Marija Mušič in Kristina Brodrič. Podelitve so zaslužili: Marija Fink, Anica Panjan, Franciška Štefanič, Marija Barič, Ema Držaj, Olga Mušič, Kristina Simonič in Čita Matkovič.

T. F.

8. avgusta v Adlešiče

Vaške organizacije adlešičkega predela organizirajo 8. avgusta že tradicionalno srečanje internirancev. Slavnostni spored s kulturnim programom se začne ob 15. uri na prostem. Ob tej priložnosti bo tudi gasilsko društvo dobilo novo brigalno, najbolj zaslužnim gasilcem pa bodo podelili odlikovanja.

Iz adlešičkega konca je bilo v koncentracijskih taboriščih čez 200 ljudi, v spomin na tri velike aretacije, od katerih je bila zadnja 6. avgusta 1942, pričajo vsako prvo nedeljo po tem datumu srečanje internirancev. Letošnje slavje bo združeno še s 30-letnico vstaje. Na slovesnost v Adlešičih vabijo internirance, borce in aktiviste ter prijatelje Bele krajine!

A. C.

Črnomaljski poročevalec

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 6. avgusta - Vlasta
Sobota, 7. avgusta - Kajetan
Nedelja, 8. avgusta - Miran
Ponedeljek, 9. avgusta - Janez
Torek, 10. avgusta - Lovrenc
Sreda, 11. avgusta - Suzana
Črtek, 12. avgusta - Klam

KINIO

BREŽICE: 6. in 7. 8. ameriški film „Napadalo dekle“, 8. in 9. 8. ameriški barvni film „Afera metro-soliten policije“, 10. in 11. 8. italijanski barvni film „Da, gospod“.
CRNOMELJ: Od 6. do 8. 8. angleški barvni film „Tekma za čas“, 10. 8. italijansko-ameriški barvni film „Boljša vloga kot...“
KOSTANJEVICA: 7. 8. italijanski barvni film „Nuna iz Monze“, 8. 8. ameriški barvni film „Na obali reke“, 11. 8. ameriški barvni film „Zakon nezakonitosti“.
KRŠKO: 7. in 8. 8. ameriški barvni film „Zakon brez zakona“, 11. 8. francoski barvni film „Ujetnica strasti“.

maloglasni

SLUŽBO DOBI

GOSPODINJSKO pomočnico sprejme takoj 4-članska družina. Javite se pisмено ali osebno vsak dan od 8. do 12. ure. Dobovšek, Mestne njive, blok 10, Novo mesto.
VZAMEM v uk dva vajenca avtomobilne stroke z dokončano osemletko, Milan Žnidar, Ločna 16, Novo mesto.
DEKLE, ki ima veselje do dela v gostilni, sprejme gostilna „Pod Stolum“, Moste, Zirovnica.

TAKOJ SPREJMEM v uk 2 vajenca za avtomobilsko stroko. Pogoj: končana osemletka. Jože Hočvar, avtomobilstvo Senovo 39.
SPREJMEM ŽENSKO za varstvo 17-mesečnega otroka v dopoldanskem času na domu. Olga Golob, Mestne njive blok 10, Novo mesto.

STANOVANJA

ISCEM prazno sobo, najraje v mestu. Za uslugo pazim enega otroka. Ponudbe na upravo lista pod „Septembar ali oktober“.
ISCEM neopremljeno sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Nudim posojila. Ponudbe pod „Gotočina“.
ISCEM neopremljena soba v Novem mestu. Sonja Šafar, pri Bučar, Otočec ob Krki 44.
ISCEM enosobno stanovanje v Zabji vasi. Naslov v upravi lista (1645/71).
ISCEM opremljeno, ogrevano sobo s souporabo kopalnice v centru mesta. Jožica Frbežar, Mala Bučna vas 9 (pri Hrastar), Novo mesto.
USLUZBENKA nujno išče sobo s posebnim vvhodom, garsonjero ali stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista (1649/71).

Motorna vozila

PRODAM ali zamenjam fiat 850, letnik 1969 za fiat 750. Irča vas 65.
PRODAM fiat 600 in klavirsko harmoniko, Deanović, Novo mesto, Partizanska 11.
PRODAM fiat 750. Tramte, Bršljin 52, Novo mesto.
SPAČKA, prevoženih 22.000 km, prodam. Ogled možen vsak dan. Ivan Kvečelj, Senovo 193.
PRODAM odlično ohranjen fiat 750, letnik 1966, prevoženih 45.000 km, za 11.500 din. Svetko Sever, Kočevje, Kidričeva ulica, blok TRGOPROMET.
PRODAM motorno kolo - prima 750 ccm po zelo ugodni ceni. Vprašati na naslov: Stane Doltar, Crnometelj.
PRODAM rumen fiat 850, sport spider, letnik 1970, v odličnem stanju. Naslov v upravi lista (1644/71).

PRODAM

UGODNO prodam kosilnico Alpina z zvezno napravo. Naslov v upravi lista (1603/71).
PRODAM malo mlatnico, elektro motor, bencinski motor in mlado bredo kravo. Naslov v upravi lista (1604/71).
UGODNO prodam kompletno spalnico, skoraj novo, zaradi selitve.

METLIKA: Od 6. do 8. 8. francoski barvni film „Dve vozovnici za Meksiko“, Od 6. do 8. 8. ameriški barvni film „Obramba obtožuje“, 11. in 12. 8. japonski barvni film „Z lepoto in ožnostjo“.
MIRNA: 7. in 8. 8. francoski barvni film „Neukrotljiva Angelika“.
MOKRONOG: 7. in 8. 8. mehiško-ameriški film „48 ur do smrti“.
NOVO MESTO: Od 6. do 8. 8. francoski barvni film „No, po sodi prijatelj ženo...“, 9. in 10. 8. nemški barvni film „Življenje v dvoje“, 11. in 12. 8. angleški barvni film „Dr. No“.
RIBNICA: 7. in 8. 8. ameriški barvni film „Goloroki šerif“.
SEVNICA: 7. in 8. 8. angleški film „Meja v plamenih“.
SODRAŽICA: 7. in 8. 8. ameriški film „Počitnice v Kaliforniji“.
ŠMARJEŠKE TOPLICE: 11. 8. španski barvni film „Lepi spomini“.
SENTJERNEJ: 7. in 8. 8. „Redovnica“.
TREBNJE: 7. in 8. 8. ameriški kriminalni film „Izpovedujem se...“

resnici, neuglednemu in nevarnemu spoznavanju na cestah in po lokalah? Pišite nam ali pa nas obiščite! Morda bomo pomagali tudi vam. Tajnost vam je zagotovljena. Pri odgovorih na kuverti ni oznake našega podjetja. POSREDOVALNICA ZA ZAKONSKE ZVEZE, Ljubljana, Pieteršnikova 24 a, blizu Gospodarskega razstavišča.
POROČNI prstani! - Želite trajen in lep spomin? Poročne in okrasne prstane ter druge izdelke dobite pri Otmarju Zidarju, zlatarju na Gosposki 5, Ljubljana (poleg univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

OBVESTILA

Dragemu atu Ludviku Kozolcu iz Mirne želita za minulo praznovanje za njegov 66. rojstni dan še obilo zdravih in zadovoljnih let Milan in Jožica z družinama.

PREKLICI

Milka Rukše, Dol. Maharovec 29, Sentjerne, prepovedujem pašo in vožnjo po mojih travnikih na Prapečah in v Otavnem. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Ladislav Vidmar, Srednik 5, Sentjanž na Dol. strogo prepovedujem pašo kokoši na mojem travniku v Sredniku, Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Podpisani Janez Cvar iz Brega 12, Ribnica na Dolenjskem, preključujem vse neresečnice in življe besede, ki sem jih govoril v gostilni Franciške Dejak v Dolenjih Lazih „Pri šerifu“ proti Emilu Turku iz Dolenjih Lazov 55 ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Antoniji Petrina iz Ločne 14 prepovedujem jemati vsakogar na stanovanje, ker sem sam lastnik hiše. Opozorjam jo, da od premoženja ničesar ne prodajam in jo bom za obrekovanje sodno preganjal. Jože Petrina, Med vrta 5, Novo mesto.

OBVESTILA

IZOLACIJO centralne kurjave in antikorozivne izolacije vam izdelamo hitro in kvalitetno: Slavko Markovič, Metka, CBE 104 a, Pomudbe lahko pošljete tudi pisмено.

OBVEŠČAM cenjene goste, da je gostilna Greti Vrbovnik „Trdinov hram“, Novo mesto, zaradi popravila zaprta.

CENJENE STRANKE obveščam, da bo čistilnica od 10. 8. do 25. 8. zaprta zaradi letnih dopustov. Ob enem naprošam cenjene stranke, da dvignete očiščena oblačila. - Anton Obertič, Kemična čistilnica Novo mesto.

CENJENE STRANKE obveščam, da je gostilna od 1. 8. do 1. 9. zaradi preureditve zaprta. Terezija Vidrih, gostilna Otočec.

HITRO OČISTI oblačila družbeni obrat Pralnica in kemična čistilnica Novo mesto, Germova 5. Odprto od 6. do 18. ure.

OBVESTILO NOVOMEŠKE GIMNAZIJE

Gimnazija v Novem mestu obvešča dijake, da bodo popravni izpiti, zaključni izpiti v jesenskem roku in popravni zaključni izpiti od 25. do 31. 8. 1971.

ZAHVALA

Po hudi in težki boleznini nas je za vedno zapustila naša draga žena, mama, sestra in svakinja

ROZA KAMBIČ, roj. KOČEVAR iz Trebnjega vrha pri Semicu

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom in znancem, ki so nam izrazili sožalje in poklonili lepe vence in šopke ter vsem, ki so prihiteli od blizu in daleč, da bi jo spremlili na zadnji poti. Zahvalo smo dolžni vsem zdravnikom in strežnemu osebju kirurškega oddelka nove bolnice v Novem mestu. Posebno se zahvaljujemo sestram kirurškega oddelka v drugem nadstropju, ki so ji stregle in jo tolažile v njeni hudi boleznini do zadnjega diha. Zahvalo tudi gospodu p. Petru za duhovno tolažbo in g. župniku za spremstvo do ranega groba. Vsem in vsakemu posebej še enkrat naša iskrena zahvala!

Zalujoči: mož, sinova, sestri, brat in drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi našega očeta in starega očeta

JOŽETA BEVCA iz Kostanjka pri Krškem

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki ste pokojnika spremlili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se nam, nam izrazili sožalje in nudili kakršnokoli pomoč, posebno pa župniku Stanku Zadržavcu za obred in poslovilne besede, pevcem iz Zdol za žalostinko in organizaciji ZB Zdole. Prav posebno pa se zahvaljujemo organom LM iz Krškega, gasilski enoti Zdole, Lovski družini Krško in vsem, ki ste tako požrtvovalno in vztrajno iskali našega pogrešanega očeta, tovarišiči Šerbeci, njeni hčerki in Sromljanom za prenos in takojšnjo pomoč. Najlepša hvala dr. Tepepyu in osebju bolnišnice Brežice, ki ste mu stali ob strani, ko je bil v agoniji in ob smrti.

Zalujoči: sinovi Dominik, Ladko, Rudi, Andrej in Pepi z družinami, hčere Marija, Anica, Pepca, Nadica in Angela z družinami in drugi sorodniki

Ob izgubi našega dragega

ANTONA GEČA iz Župelevca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izrazili sožalje, ga spremlili na zadnji poti in njegov grob zasuli s cvetjem. Prisrčna zahvala dr. Nemethu za požrtvovalni trud v času njegove dolge bolezni, sosedom in sorodnikom, njegovim stanovskim tovarišem, lovski družini Kapele, lovski zvezi Krško in sosednjim lovskim družinam, gasilskemu društvu Župelevca in ostalim gasilskim društvom, ZB, godbi Kapele, upokojencem in g. župniku. Vsem, prav vsem prisrčna hvala!

Zalujoča: žena in otroci z družinami

Ob nenadni smrti dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

ALOJZA SKALA iz Podzemlja

se iskreno zahvaljujemo darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala gospodu župniku, Milki Pezdirc, Janezu Segini ter drugim sosedom.

Zalujoči: žena Ljuba, sin Ivan, hči Malči z družinami ter drugo sorodstvo

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega očeta in moža

ALOJZA SISKI z Dolnjega Suhorja 4

se iskreno zahvaljujemo vsem bližnjim sosedom in vaščanom za takojšnjo pomoč, njegovim sorodnikom, prijateljem in znancem za darovane vence ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo organizaciji ZB Dragatuš za podarjeni venec, tov. Bečanju za požrtvovalnost in poslovilne besede ob odprtem grobu ter pihalni godbi iz Črnoljane za žalostinke.

Zalujoči: žena Danica, sinovi: Albin, Branko in Stane, hčerka Mira in drugo sorodstvo

Ob bridki in nenadni smrti mojega dragega in nepozabnega moža, očeta, brata

ALOJZA RADOVANA iz Pribišja pri Semicu

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za podarjene vence in cvetje ter vso pomoč. Posebno se zahvaljujemo tov. Tonetu Golobiču za poslovilne besede in g. kaplanu za opravljeni obred. Vsem, ki ste dragega pokojnika spremlili do preranega groba, lepa hvala!

Zalujoči: neotolažljiva žena Dragica, sinova Tonček in Lojzek

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

FRANCA RUKSETA iz Dol. Maharovca

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki ste se poklonili njegovemu spominu, mu darovali vence in cvetje ter ga spremlili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku za njegov obred in spremstvo.

Zalujoči: žena Milka, hčerka Milka z družino, snaha Alojzija z otroki in drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi našega dragega očeta in starega očeta

FRANCA GUŠTINA iz Gor. Mokrega polja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste stali ob strani njegove bolezni. Dolžni smo zahvalo zdravnikom in medicinskemu osebju novomeške bolnišnice za lajšanje trpljenja. Zahvala velja vsem, ki ste našega očeta spremlili na njegovi zadnji poti, za podarjene vence in cvetje ter za izrečeno sožalje, častiti duhovščini za spremstvo in pogrebni obred, gasilskemu društvu Mokro polje in Orehovicca za častno stražo, spremstvo in govor ter tovarišu Lutarju za ganljiv govor pri odprtem grobu in pevcem za žalostinko. Vsem, prav vsem: najlepša hvala!

Zalujoči: sinovi in hčere z družinami

Po dolgi in mučni boleznini nas je za vedno zapustila naša skrbna in ljubljena mama, stara mama, sestra, teta

URSKA VIDMAR iz Dolnjega Mraševca

Vsem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, se iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala velja vsem sorodnikom in znancem za podarjeno cvetje, podjetju GG Straža, kolektivu Majolike Straža, ZB Straža, zdravstvenemu osebju, vaščanom in gospodu župniku. Zahvala velja tudi vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti. Vsem skupaj še enkrat prav prisrčna hvala!

Zalujoči: mož Franc, sin Anton z družino, hčerka Anica z družino, sin Albin, brat Janez, sestra Marija ter drugo sorodstvo

Ob boleči, prerani izgubi našega dragega sina, brata, vnuka in nečaka

IVKA KRAMARŠIČA učenca osemletke Vavta vas - doma iz Dol. Straže

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in vence ter ga spremlili k preranemu počitku. Posebno se zahvaljujemo podjetju in godbi NOVOLÉS, osnovni šoli Vavta vas, duhovnikom iz Prečne in Vavte vasi. Zahvala velja tudi vsem govornikom, ki so mu izrekli zadnje poslovilne besede.

Zalujoči: mamica, atek, sestrica, stara mama, tete, stric ter drugo sorodstvo

Po kratki, zahrbtni boleznini je zatisnila svoje oči in nas zapustila v cvetu mladosti

SILVA MORAVEC učenka II. letnika poklicne šole »BETI« Metlika

Prijubljeno učenko bomo ohranili v trajnem spominu

Sošolke, učiteljski kolektiv in kolektiv tovarne »BETI« Metlika

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ob smrti naše drage hčerke

SILVE MORAVEC

sočustvovali z nami in jo spremljali na njeni zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo. Posebej iskrena hvala g. kaplanu, ravnateljici poklicne šole BETI, kolektiva BETI in KOMET v Metliki in Svržčanom.

Družina Moravec, Svržaki, Metlika

ZAHVALA

Ob nenadni in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, ata, starega ata in brata

IGNACA VRTARJA

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, ga spremljali na zadnji poti ter mu darovali cvetje. Se posebej se zahvaljujemo sosedom in drugim vaščanom, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, krajevni organizaciji Zveze borcev NOV in Gasilskemu društvu Podturn za pripravo in sodelovanje na pogrebnih slovesnostih, Zvezi borcev za severno mejo, godbi »Novoles-Straža in pevskemu zboru »Gorjanci« Straža ter govornikom Tonetu Strnišiču in Jožetu Smalcu za tolažilne poslovilne besede.

Podturn, dne 30. julija 1971.

Zalujoči: žena Antonija, otroci: Gusti, Tončka, Nace, Jožica in Milka z družinami, sestra Jožefa ter drugo sorodstvo

Ob bridki izgubi našega očeta, starega očeta

FRANCA PRIMCA iz Broda

ki nas je zapustil v 80. letu starosti, se iskreno zahvaljujemo vsem stanovalcem, sosedom in znancem, ki ste nam pomagali in darovali cvetje. Ravno tako se zahvaljujemo prečastitemu župniku Vidcu za opravljeni obred.

Zalujoči: hčerka Mimi z družino, sinova Rudi in Albin z družinama

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi ljube mame in stare mame

KATARINE VLAŠIČ iz Tribuč

se iskreno zahvaljujemo osebju internega oddelka splošne bolnišnice Novo mesto za nesebično pomoč. Zahvaljujemo se kolektivu Gozdnega obrata Podturn, sorodnikom in znancem ter vsem, ki so v zadnjih, najtežjih trenutkih sočustvovali z nami. Enako se zahvaljujemo za podarjene vence in cvetje ter za poslovilne besede ob odprtem grobu. Vsem, prav vsem še enkrat najlepša hvala!

Zalujoči: sin Tone z družino, hčerki Ivanka in Marija z družinama

Ob prezgodnji izgubi drage žene, mame in stare mame

ANICE OJSTRIZ iz Kočevja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, posebna zahvala sosedom, vaščanom, organizacijam SZDI, ZB, društvu upokojencev ter vsem darovalcem vencev in cvetja. Iskrena zahvala Rudiju Zbočniku za posebno pozornost.

Zalujoči: mož Alojz, hčerka Anica, sin Pepi z družinami ter vnukinja in drugo sorodstvo

Ob bridki izgubi dragega moža in očka

IVANA HOJZANA iz Grmovelj 1

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremlili na zadnji poti, vsem, ki so mi v teh težkih trenutkih pomagali in izrekli tolažilne besede, go spodu župniku za lep obred in ganljiv govor v cerkvi, duhovnim sestram za pomoč in tolažbo ter Petru Blatniku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zalujoča: žena Jožica in hčerka Janja

»AVTO — CELJE«

CELJE, Ljubljanska 11

VAM TAKOJ DOBAVI

AVTOMOBILE ŠKODA 100 Š, 100 L in 110 L

V RAZLIČNIH BARVAH

Nudimo potrošniško posojilo v znesku 6000 N-din oz.
12.000 N-din

Vozila so tehnično pregledana in opremljena z dokumenti
za registracijo

Obiščite naš AVTOSALON v Celju na Ljubljanski 11, telefon 21-80,
kjer vam nudimo tudi mopede TOMOS, rezervne dele in dodatno
opremo za vozila FIAT-ZASTAVA, ŠKODA, NSU in RENAULT.

Priporoča se
»AVTO — CELJE«, CELJE

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00, Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 6. AVGUSTA: 8.10 Operna matineja, 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Martin Urbanc: Spodbudni uspehi pri osvojanju intenzivnih gozdnih nasadov iglavcev pri Breginju na Tolminkem, 12.40 „Po domače“ z ansambli in pevci, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Napotki za turiste, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Clovek in zdravje, 18.15 Glasbeni vsak dan, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Avgusta Stanka, 20.00 Zbor Robert Shaw poje pesmi raznih narodov, 20.30 „Top-pops 13“, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih, 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 7. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Pionirski tečaj, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti — Ivan Rak: Avgust je čas za pripravo čebel za uspeh v prihodnjem letu, 12.40 Vedri zvoki s pihalnimi orkestri, 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Igrajo veliki zabavni orkestri, 14.30 Poje sopranistka Zinka Kunc, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 16.40 Do-

bimo se ob isti uri, 17.10 Gremo v kino, 18.45 S knjižnega trga, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Borisa Kovačiča, 20.00 Večer z napovedovalko Ajdo Lesjak — vmes ob 20.30 Zabavna radijska igra — Wolfgang Eke: Srebrni Buda — I. del, 22.20 Oddaja za naše izsejence.

NEDELJA, 8. AVGUSTA: 4.30 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Wolfgang Eke: „Moj črni vnuček“, 9.05 Srečanja v studiu 14, 10.05 Še pomnite, tovariši... Alenka Nedog: Tone Tomšič in prvi meseci vstaje, 10.25 Pesmi borbe in dela, 10.45 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine, 13.30 Nedeljska reportaža, 13.50 Z domačimi ansambli, 14.30 Humoreska tega tedna — Elin Polin: Raztegljiv pojem, 15.05 Glasba ne pozna meja, 16.00 Radijska igra — Henry Kane: Zadeva Penelopa, 17.05 do 19.00 Nedeljsko športno popoldne, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 „V nedeljo zvečer“, 22.20 Plesna glasba.

PONEDELJEK, 9. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti — Veterina, 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Glasbeni inter-

mezzo, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne, 18.15 „Signal“, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Vilija Petriča, 20.00 Giuseppe Verdi: odlomki iz opere „Aida“, 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 10. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja, 9.20 S pevcema Arsenom Dedičem in Gaby Novak, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Dušan Modic: Ugotovitev z zveznega posvetovanja o lupinastem sadju, 12.40 Vedri zvoki z ansambli Borisa Kovačiča, 13.30 Priporočajo vam... 14.10 18 tednov — 18 oktetrov, 14.40 „Na poti s kitaro“, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Popoldanski simfonični koncert, 18.15 V torek nasvidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Jožeta Burnika, 20.00 Prodajalna melodij, 22.15 Španska glasba bližnje in daljne preteklosti.

SREDA, 11. AVGUSTA: 8.10 Operna matineja, 9.05 Kaj vam pripoveduje glasba, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Marija Skledar: Možnosti solanja in zaposlovanja kmetijskih tehnikov v Prekmurju, 12.40 Od vasi do vasi z domačimi vižami, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Srečanje z mojstri francoskega glasbenega impresionizma, 18.15 Iščemo popevko poletja, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu, 22.15 S festivalov jazza.

ČETRTEK, 12. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.10 „Valpurgina noč“, iz Gounodove opere „Faust“, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Bogdan Zagar: Gozdarska dejavnost izumitelja Josipa Resslerja, 12.40 „Cez polja in potoke“, 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Koncert po željah poslušalcev, 18.15 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Atija Sosa, 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napoved, 22.15 Mlajša generacija slovenskih skladateljev.

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

NOVO

V ŠIROKEM PROGRAMU

gorenje

KUHINJA MNOGIH KOMBINACIJ - KUHINJA VAŠIH ŽELJA

KJER ODLOCATA KVALITETA IN FUNKCIONALNOST
SODOBNA KUHINJA JE SESTAVA

POHIŠTVA IN GOSPODINJSKIH APARATOV,

KI VAM POSTAVLJENI NA PRAVO MESTO
PRIHRANILJO VELIKO TRUDA IN ČASA

gorenje PROIZVAJA OBOJE

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 8. AVGUSTA

8.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bgd) — 9.35 Pisano domače — 3. oddaja (Lj) — 10.00 Kmetijska oddaja (Zg) — 10.50 Pika Nogavička, Svet atolov in otokov (Lj) — 11.35 Mestece Peyton — serijski film (Lj) — ... Športno popoldne — 18.10 Dežela faraonov — amer. film (Lj) — 19.50 Cikcak (Lj) — 20.00 TV dnevnik (Lj) — 20.30 3-2-1 (Lj) — 20.35 Sinjska alka — posnetek (Zg) — 21.55 Glas na obisku: Anna Identici (Lj) — 22.20 Poročila (Lj) — 22.35 Športni pregled (JRT) — 23.05 Odpoved sporeda

PONEDELJEK, 9. AVGUSTA

17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.30) (Beograd) — 17.35 Dreječek in trije marsovčki — 3. oddaja (Lj) — 17.55 Risanka (Lj) — 18.20 Obzornik (Lj) — 18.35 Od zore do mraka: Vojaški vozniški (Lj) — 19.05 Maksimeter — zab. glasbena oddaja (Bg) — 19.50 Cikcak (Lj) — 20.00 TV dnevnik (Lj) — 20.25 3-2-1 (Lj) — 20.35 Waterpolo Partizan: Mladost — prenos (Bgd, Lj) — 21.35 A. Hleng: Spominska plošča — drama TV Beograd (Lj) — 22.40 Poročila (Lj)

TOREK, 10. AVGUSTA

16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) — 18.20 Obzornik (Lj) — 18.35 Prijatelj Ben — serijski film (Lj) — 19.05 Peter Sarsted — zab. gl. oddaja (Lj) — 19.35 Znamenitosti male dežele: Bled (Lj) — 19.50 CIKCAK (Lj) — 20.00 TV dnevnik — (Lj) — 20.25 3-2-1 (Lj) — 20.35 Western union: ameriški film (Lj) — 22.05 Evropsko atletsko prvenstvo v Helsinkih — posnetek (Lj) — ... Poročila (Lj)

SREDA, 11. AVGUSTA

15.50 Helsinki: Evropsko atletsko prvenstvo — prenos EVR (Lj) — 18.15 Obzornik (Lj) — 18.30 Pika Nogavička — švedski film (Lj) — 19.05 Risani in lutkovni filmi (Lj) — 19.30 Na sedmi stezi — športna oddaja (Lj) — 19.50 Cikcak (Lj) — 20.00 TV dnevnik (Lj) — 20.25 3-2-1 (Lj) — 20.35 I. Štvičič: Kam gredo divje svinje — 6. del (Lj) — 21.35 Naša srečanja na tujem: Raznobarvni protest mladih (Lj) — 22.15 Poročila (Lj)

ČETRTEK, 12. AVGUSTA

15.55 Helsinki: Evropsko atletsko prvenstvo — prenos EVR (Lj) — 18.20 Obzornik (Lj) — 18.35 Družina — poljud. znanstveni film (Lj) — 19.05 Enkrat v tednu (Lj) —

19.20 Vse življenje v letu dni (Bgd) — 19.50 Cikcak (Lj) — 20.00 TV dnevnik (Lj) — 20.25 3-2-1 (Lj) — 20.35 L. N. Tolstoj: Voja in mir — 7. del (Lj) — 21.25 XX. Stoletje (Lj) — 22.11 Evropsko atletsko prvenstvo v Helsinkih — posnetek (Lj) — pribl. 23.00 Poročila (Lj)

PETEK, 13. AVGUSTA

15.55 Helsinki: Evropsko atletsko prvenstvo — prenos EVR (Lj) do 19.00 vmes ob 18.00 Obzornik (Lj) — 19.00 Mestece Peyton — serijski film (Lj) — 19.50 Cikcak (Lj) — 20.00 TV dnevnik (Lj) — 20.25 3-2-1 (Lj) — 20.35 S pesmijo in pesom: Dvigni zaveso — amer. film (Lj) — 22.25 Odisseja miru: Komu zvonovi pojo (Lj) — 22.50 Poročila

SOBOTA, 14. AVGUSTA

15.55 Helsinki: Evropsko prvenstvo v atletiki — prenos EVR (Lj) — vmes ob 18.00 Obzornik (Lj) — 19.25 Mozaik (Lj) — 19.30 TV kaži-pot (Lj) — 19.50 Cikcak (Lj) — 20.00 TV dnevnik (Lj) — 20.35 Igre brez meja — posnetek Evrovizijske oddaje (Lj) — 22.00 Svet otokov in atolov: Samoa-popek sveta — I. del (Lj) — 22.55 Maščevalci — serijski film (Lj) — 23.15 Poročila (Lj)

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 5. AVGUSTA: 16.00-16.15 Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki. 16.15-17.00 Nove plošče RTB —

Aktualnost tedna — Iz naše glasbene šole — Obvestila in reklame. 17.00-18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 7. AVGUSTA: 16.00-16.30 — Pol ure za pop glasbo. 16.30-16.40 Sobotno kramljaje. 16.40-17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter filmski pregled. 17.00-17.15 — Jugoton vam predstavlja. 17.15-17.30 — Za naše najmlajše — Zgodba o Piki Nogavički. 17.30-18.00 — Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 9. AVGUSTA: 10.30 — Domače zanimivosti — Podružnične šole v prihodnjem šolskem letu — Za naše kmetovalce: Nekaj napotkov o gnojilih — Nekaj zabavnih skladb — Zdravstveno predavanje — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.00 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 8. AVGUSTA: 10.30 — Občinske novice in lokalna poročila — Reklame in oglasi — Kmetijski nasveti — Podomače (glasbena oddaja) — Telesna vzgoja in pomen plavanja — Kakšni so konjički naših občanov — Za vinkogor nekaj — Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — Zaključek oddaje.

SREDA, 11. AVGUSTA: 16.00 — Občinske novice in lokalna poročila — Reklame in oglasi — Iz diskoteke naših poslušalcev — Po domače (glasbena oddaja) — Razgovor s študenti — Ali poznate operetne mojstre — Zaključek oddaje.

**Hvala za vašo kri,
ki rešuje življenja!**

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Otilija Fink, Milena Levstik, članica Novolesa Straža; Jožica Krevs, Fani Cesar, Marija Brulc in Ana Dragan, članice Novoteksa Novo mesto; Alojz Avbar, delavec iz Briljina; Jože Progar in Jože Sašek, člana OMP Inštalater Novo mesto; Marija Cesar, članica Beti Mirna peč; Stanko Tlamte, Marko Ivanež, Jože Boltež, Jože Barbo, Janez Mislej, Anton Mohar, Milan Burger in Janez Ferlič, člani IMV Novo mesto; Anton Vidmar, član Varnosti Novo mesto; Darinka Čebokli, članica Mercatorja Novo mesto; Malči Grandžlič, članica Splošne bolnišnice Novo mesto; Filip Avbar, delavec iz Dolnje Straže; Rudi Kopar, član Invalidskega zavoda Rog Novo mesto; Danijel Cvetko, vojak VP 9669 Novo mesto; Jože Strajnar, član KZ Trebnje; Pavel Kurent, kmet iz Škriljevega; Alojz Rugelj, gostilničar iz Rdečega Kala; Franc Matoh, član Kemoopreme Trebnje; Marija Strniša, gospodinja z Jezera; Pavla Dretnik, gospodinja iz Starega trga.

Pomoč gorjanskim vasem

Rodil se je kot otrok Gorjancev in tudi odrasel je v vasi Mladje nad Kostanjevico. S sedemnajstimi leti je šel v kmetijsko šolo na Grm, nato pa na daljšo prakso na veleposestvo v Hrvaško Zagorje. Ko se je vrnil domov, je prevzel od očeta malo hribovsko kmetijo in na njej gospodaril do druge svetovne vojne.

Tedaj se je sprožil moriški plaz fašističnih zločinov nad nič hudega slutečim prebivalstvom v trikotu takratnih meja med Nemčijo, Italijo in Neodvisno Hrvatsko. Leta se niso izbrisala spomina na ustaški pohod na Planino, ki so jo septembra 1942 požgali do tal, 37 mož in fantov pa postre-

podpredsednik. Po upokojitvi (1959) je več kot deset let vodil tajniške posle za Zvezo borcev NOV Krško.

Vsa leta je sodeloval se v drugih družbenih organizacijah. Dvanajst let je bil tudi republiški poslanec.

Dogajanja v družbi je tovariš Dragan vedno skušal ocenjevati po svoji presoji in to je bilo dostikrat v navzkrižju s pogledi drugih. Danes je prepričan, da je v marsičem imel prav, posebej še takrat, ko je šlo za reševanje kmečkih težav.

V pogovoru sva se povrnila na življenje na gorjanskih in podgorjanskih vaseh danes. Ves vesel je našteval spremembe, ki so jih prinesla zadnja desetletja v te kraje. Na pogoriščih so zrasi novi domovi, vasice in zaseлки so dobili elektriko, zgrajene so bile nove ceste in vodovodi. Življenje se je le prevesilo na bolje, ljudje so dobili zaposlitev, mnogi so šli v šole, vendar sledovi okupacije in zaostalosti niso izbrisani. Pomoč družbe še ni bila zadostna in morali bomo načrtno skrbeti za nadaljnji razvoj teh predelov, za boljše življenjsko raven ostarelih in bolnih ljudi ter za družine s številnimi otroki. „V izgovoru, da nisimo sposobni nuditi take pomoči, dandanes ne more biti nobenega opravičila!“ je prbil.

lili za vasjo. Potem je prišlo italijansko bombardiranje Černeče vasi. Tudi ta je izginila v plamenih. Leta 1943 je sledilo množično pobijanje pripadnikov OF v Kostanjevici, v Prekopi in Senti-jernej, spomladi 1944 pa se je zdvijala nad sodelovalci NOV še „črna roka.“

V teh časih se je koval Draganov politični značaj. Semu naprednih nazorov je posejal že oče, z literaturo in s časniki, ki so bili na voljo v domači hiši, pa si je sin širil obzorje.

Z osvobodilnim gibanjem se je Franc Dragan seznanil maja 1941. Najprej je delal kot krajevni zaupnik, nato kot član in sekretar rajonskega odbora OF v Podbočju in Kostanjevici. V vrste NOV je vstopil decembra 1944.

Po osvoboditvi je sprejemal na svoja ramena funkcijo za funkcijo, vmes pa je končal dveletno politično šolo v Beogradu. Nadalje je delal na okrajni zadrugi zvezi (od 1951 do 1958), v Krškem kot predsednik, v Trbovljah pa dve leti kot

Za celovitejšo podobo aktivista Dragana in nosilca republiškega priznanja OF pa še besedo o tem, kako doživlja mladi rod in kako gleda na prihodnost. Franc Dragan goji veliko zaupanje v socialistično humanost, znanstveno sposobnost in ustvarjalno kritičnost mlade generacije. Prepričan je, da bo od starejših povzela vse, kar je dobro in napredno, odvrkla spone birokratizma in drugih škodljivih pojavov.

Prav nič ga ni strah, da bi mladi rod zanikal revolucionarne pridobitve NOV, saj bi s tem porušil temelje svojega lastnega narodnostnega in državnega obstoja.

JOŽICA TEPPEY

Otroci tretje izmene počitniške kolonije novomeškega Rdečega križa v Fazanu pri Portorožu so preživeli dva lepa tedna na sončni obali. Med 80 udeleženci je bilo tudi precej takih, ki so morje videli prvič. Njim so omogočile bivanje v koloniji novomeške delovne organizacije, ki so tudi letos pokazale veliko razumevanje. V Fazanu bo letos letovalo 350 otrok iz novomeške občine. Na sliki: otroci iz tretje izmene (Foto: S. Dokl)

Milijoni in zlatnina med travo

Poštenje sobarice Milke Kartalja in receptorke Anice Varga je pomenilo srečo in prijeten odih belgijskih zakoncev, ki sta letos že tretjič na dopustu v Jugoslaviji — »Najsvetlejši spomin...«

To sta pogledala belgijska turista inž. Marcelin Verhoeven in njegova žena Katarina, ko sta na poti med Karlovcem in Rovinjem nenadoma ugotovila, da jima v avtomobilu manjka torbica, v kateri sta imela ves svoj denar in ženino zlatnino.

Zdaj sta bila že tretjič v Jugoslaviji, zaradi prometne nesreče ob prvem obisku pa sta imela s seboj več denarja. Toda — „sreča v nesreči“ bi lahko rekli tudi za njun primer: Se ko sta gosta opazila, kaj sta izgubila, je bila njuna torba že na

upravi javne varnosti v Karlovcu. Sobarica Milka Kartalja je v hotelu Korana s petega nadstropja Korana, slučajno opazila, da je za avtomobilom obeh Belgijcev ostal na tleh v travi nekaj zavitek. Šla je na parkirišče in opazila rjavo torbo.

„Bila je precej težka in ustrašila sem se, če ni v njej kakšna bomba ali kaj takega...“ je pozneje Milka pripovedovala kolegicam. Torbo je oddala v recepciji hotela službojoči Anici Varga, ta pa je takoj obvestila upravo javne varnosti o najdenem predmetu. Popoldne je že zvedela, da je bilo v torbi precej kozmetičnih pripomočkov (zato tudi taka teža), predvsem pa pribl. 2 milijona deviznih dinarjev in zlatega nakita v vrednosti 3 milijone starih dinarjev. Takrat so se dekleta v hotelu tudi spomnile „pozabljenega“ gosta, ki je

med drugim dejal, da bo z ženo odpotoval v Rovinj. Zvečer istega dne je že zazvonil telefon iz enega izmed rovinjskih hotelov, naslednji dan okoli 14. ure pa se je razburjeni belgijski par vrnil v Karlovac. Inž. Verhoeven je med drugim povedal, da je njegova žena padla v nezavest, ko sta opazila, da nimata s seboj torbe, v kateri sta imela ves denar za počitnice na Jadranu. Pošteni Karlovčanki je belgijski turist nagradil vsako s 150 stariimi tisočaki, hkrati pa je dejal, da bo njuno dejanje zanj najsvetlejši spomin na Jugoslavijo. Za „karlovački tjeđnik“ sta nagradni hotelski uslužbenki izjavili, da je darilo Belgijca prišlo kot „dar z neba“...

BREZ PREDSTAVNIKOV

Novomeški upokojenci so pred dnevom vstaje obiskali grob narodnega heroja Milana Majna in njegovega soborca Jančeta Mevžija. Na grobu so položili venec, imeli govor in zapeli nekaj pesmi. Poslušali so jih le pionirji iz oddreda Milana Majna, ki so upokojeince tudi pričakali. Predstavniki družbeno političnih organizacij in društev ni bilo blizu. Zakaj ne?

V neurju trije mrtvi

V četrtek popoldne se je na Dolenskem pri bellem dnevu zmračilo, klestila je strela

V četrtek, 29. julija, so se popoldne ponekod še kopali, okrog 16. ure pa je teman in grozeč oblak naznanjal hudo uro. Ob 16.30 je strela ubila najprej Darinko Us, 32-letno kmečko delavko iz Gor. Jesenic pri Mokronogu. S sosedi je na njivi pobirala krompir, ko je vanjo nenadoma tresčilo in se je mrtva zgrudila.

peljali v novomeško bolnišnico. Gmотно škodo cenijo na 30.000 dinarjev.

Četrť ure zatem se je podobna nesreča primerila v Beli krajini. Zvonko Veselič iz Fučkovec je na travniku hitel spravljati seno, a dela ni končal, ker ga je prav tako ubila strela. Po nevihti je žena prišla na travnik pogledat in je našla poleg kopic mrtvega moža.

V zadnjih tednih je nizek vodostaj Krke povzročil, da so velike jate rib priplavale na površje. Lepo je bilo opazovati lene ribe, ki so se grele na soncu in hlastale po kisiku, ki ga je primanjkovalo. Iz globin pa se niso pokazale večje, ki so bolj oprezne; ni bilo na spregled somov, sulcev in krapov.

Tokrat nas zanimajo krapji. Redki so ribiči, ki se jim je nasmehnila posebna sreča. Vemo za nekaj primerov. Eden takih srečnežev je Rudi Mraz iz Bršlina, ki je pred leti plaval za velikim krapom, ki ga je po

nesreči zapel in se mu je zapletel v veje. Splačalo se je, dobil ga je na suho. Čeprav je krapov — velikanov v Krki precej (nekateri v domišljiji ali pa zares vidijo celo velike črede) so redki ribiči, ki so se okitili s trofejo krapa. Med take štejeemo od nedelje, 1. avgusta dalje tudi Novomeščana Nikolo Djuraševiča.

Nikola je znan ribič. Pred leti je iz Krke potegnil 24 kg težkega soma, da o manjših ribah sploh ne govorimo.

V nedeljo zjutraj se je Nikola odpravil loviti ribe. Ker nima prevozna, se je napotil na Loke, kjer se da ujeti lepo platnico, klena, linja ali mreno. Nikola je vrget na „grunt“ velikega deževnika. Precej časa ni počukalo potem pa je le zahtul rahel poteg, ki ga navadno povzroči mala platnička. Vendar tokrat ni bilo tako! Nylon 0,25 mm, je začel „peti“, ribič je vedel, da vleče nekaj večjega. Takoj je pomislil na soma. Po 20 minutah utrivanja in živčne napetosti se je iz vode pokazala velika krapova glava, seveda ko je že podpisal predajo. Krap je tehtal 12,05 kilograma in je eden večjih, ki so bili ujeti v Krki. Nikola je vso nedeljo razkazoval lepo in redko trofejo.

SLAVKO DOKL

Nikola Djuraševič s krapom velikanom (Foto: Slavko Dokl)

odprta nedelja

MARKET na Kristanovi cesti
MARKET na Cesti herojev in
DELIKATESA na Glavnem trgu

Domnevajo, da je neurje botrovalo tudi smrtni nesreči, ki se je zgodila okrog 17. ure na avtocesti pri Podborštu. Turški državljan Ergin Varol, ki je začasno na delu v Nemčiji, je vozil proti Ljubljani, ko je nasproti pripeljal Zagrebčan Ibro Djaferagić. Turkov avto je bil na levi, zato je prišlo do silovitega trčenja. Zagrebčan je bil takoj mrtev, hudo ranjenega Turka in njegovo ženo pa so od-

„Prihajajo!“ se je zadržal so sedov fantalin, ko se je z vratolomno vožnjo na kolesu pripeljal mimo prve hiše v ulici.

Gospodnji v pritličju zelene hiše, ki se je vneto sukala okrog štedilnika, je padla pokrovka iz rok, ker je čakala goste iz Beograda: „Ježčina, iz Beograda prihajajo!“ jo je obilil pot in komaj slišne besede presenečenja je slišala le starejša sosedova hčer, ki je na vrtu obirala ribezov nasad.

Ker je bilo v beograjski družini, ki so jo čakali v zeleni hiši, tudi nekaj njenih prijateljev podobne starosti, je veselo vzkljnila: „Iz Beograda prihajajo vsi!“

Prav tedaj je šel po poti mimo vrta star upokojenec, ki je iz mesta nesel časopis in mleko. Bil je tudi malce naglušen in samodejno je začel ponavljati stavek, ki ga je slišal z vrta. „Iz Beograda

prihajajo Rusi...“ si je ponavljal v brk, besedam ni dajal nobenega pomena — govoril jih je, ker pač ni imel kaj početi, premišljal pa je ta dan že dovolj, saj mu gre spanec z oči že takrat, ko se na vzhodu komaj začne svitati.

Zato pa je stavku dala pravi pomen klepetulja, ki je s sosedo malce poklepetala na križišču. Ko je starček drsal mimo, je slišala besedi: „Prihajajo Rusi...“ Njuna pogovora je bilo konec, ker sta jo obe jadrno popihali — obvestiti ostale.

Na koncu ulice, za staro jablano, ki rodi samo še nekaj lesnik, je bilo slišati vre-

ščeče kričke stare klepetulje: „Rusi prihajajo, so že tukaj!“

V sosednji hiši, kjer se je družina spravljala na morje — otroci so že sedeli v avtomobilu, ki ga je poglavar družine vžgal, da bi se malo ogrel za naporno pot, je

žena kot brez uma na množico kovčkov vrgla še nekaj zimskih plaščev, potem pa je avto potegnil, kot bi imel namesto bencina v motorju vraga.

Ko se je oblak prahu za avtomobilom malce polegel, so bili skoraj vsi prebivalci na cesti, in najbolj obveščeni so že vedeli, kje so Rusi ta hip.

Ta čas je začelo iz nekaterih hiš smrdeti po prežganih pečenkah, po skipelem mleku in iz rumene hiše je začela teči voda, ki so jo pozabili zapreti v kopalnici v pritličju.

Sosedov fantalin, ki je v tem času prevozil na svojem kolesu še en krog, se je spet pokazal izza ovinka in se drl na ves glas: „So že tu!“

Da gre zares, so vsi opazili le trenutek pozneje, ko so sosedovi pritekli iz hiše. Nekaj najbolj obupanih prebivalcev ulice se je pokrizarlo, drugi so zbegano gledali, kako bi utekli.

Na ulici je bilo videti le še izbuljene oči in odprta usta... Izza ovinka pa se je tedaj prikazala najstarejša sosedova hčer, ki je od matičarja dostojanstveno pripeljala pravkar uradno potrjenega moža...

J. SPLICAL

Panika: »Prihajajo!«

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jeke, Franc Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Živič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rita Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Prime, Jože Splivalc, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 48 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev (ali ustrežna druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev, pri čemer je že vstet 10-odst. popust, ki pa velja samo za tiste, ki plačujejo naročnino v devizah). Naš devizni račun: 521-520-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oz. 10 cicerov) 23 din, 1 cm na določeni strani 45 din, 1 cm na 1., srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. 1. 1971 — Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: 48001 Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (064) 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani.